

MEZINÁRODNÍ OBLAST POVODÍ LABE

Plán podle čl. 13
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES
ze dne 23. 10. 2000,
kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Prosinec 2009

Obsah

I. ÚVOD	1
1. Zásady	1
2. Postup na mezinárodní úrovni.....	2
2.1 Organizace a zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe	2
2.2 Environmentální cíle a významné otázky ochrany vod a nakládání s vodami	3
2.3 Struktura plánu a detail zpracované informace	3
2.4 Podíl a koordinace prací Českou republikou	4
2.5 Projednávání, schválení plánu a publikace plánu.....	4
3. Postup na národní úrovni	5
3.1 Práce na strategické úrovni v rozsahu území ČR	5
3.2 Organizace zpracování plánů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe	6
3.3 Projednání s veřejností a příprava postupu vyhodnocení dopadů zpracovaných dokumentů na životní prostředí	7
3.4 Zveřejnění plánů	7
4. Legislativa pro zpracování Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe	9
4.1 Orgány příslušné ke zpracování plánů podle čl. 13 RSV	9
4.1.1 Příslušnost orgánů podle zákona a spolupráce na plánech podle čl. 13 RSV v mezinárodní oblasti povodí Labe	9
4.1.2 Podrobnější plány a programy opatření pro oblasti povodí vymezené vyhláškou č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 309/2004 Sb., o oblastech povodí	11
II. PLÁN POVODÍ	13
1. Všeobecný popis charakteristik české části mezinárodní oblasti povodí Labe	13
1.1 Povrchové vody	17
1.1.1 Poloha a hranice útvarů povrchových vod	17
1.1.2 Ekoregiony a typy ÚPV v povodí	18
1.1.3 Umělé a silně ovlivněné vodní útvary	20
1.2 Podzemní vody	22
2. Přehled významných vlivů a dopadů lidské činnosti na stav útvarů povrchových a podzemních vod	24
2.1 Povrchové vody	24
2.1.1 Bodové zdroje znečištění	25
2.1.2 Plošné zdroje znečištění	27
2.1.3 Odběry a převody vody	29
2.1.4 Regulace odtoku vody a hydromorfologické úpravy	31
2.1.5 Odhad dalších vlivů	34
2.2 Podzemní vody	34
2.2.1 Bodové zdroje znečištění	35
2.2.2 Plošné zdroje znečištění	36
2.2.3 Odběry podzemních vod	37
2.2.4 Další antropogenní vlivy	37
3. Identifikace a mapové znázornění chráněných oblastí	38
3.1 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě	38
3.2 Koupací oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe	39
3.3 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe citlivé na živiny	39
3.4 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů, chráněné ptáčí oblasti	39
3.5 Rybné vody	40
4. Monitorovací sítě a výsledky hodnocení stavu vodních útvarů	43
4.1 Programy monitoringu povrchových vod	44
4.2 Hodnocení stavu povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe	47
4.2.1 Ekologický stav	49

4.2.2 Chemický stav.....	53
4.3 Programy monitoringu podzemních vod	55
4.4 Hodnocení stavu útvarů podzemních vod	58
4.4.1 Chemický stav podzemních vod	59
4.4.2 Kvantitativní stav podzemních vod	60
4.5 Monitoring a hodnocení stavu vodních útvarů v chráněných oblastech	62
4.5.1 Monitoring vodních útvarů využívaných pro odběr vody určené k lidské spotřebě podle článku 7 RSV	62
4.5.2 Stav vodních útvarů využívaných pro odběr pitné vody určené k lidské spotřebě podle článku 7 RSV	62
4.5.3 Monitoring koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě	63
4.5.4 Stav koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě	64
4.5.5 Monitoring oblastí citlivých na živiny	64
4.5.6 Stav zranitelných oblastí	65
4.5.7 Monitoring oblastí vymezených pro ochranu stanovišť	65
4.5.8 Stav oblastí vymezených pro ochranu stanovišť	65
5. Seznam environmentálních cílů a výjimek	67
5.1 Nadregionální strategie k dosažení environmentálních cílů	68
5.2 Environmentální cíle pro útvary povrchových a podzemních vod	78
5.2.1 Shrnutí environmentálních cílů pro útvary povrchových vod	81
5.2.2 Shrnutí environmentálních cílů pro útvary podzemních vod	83
5.3 Environmentální cíle pro chráněné oblasti	85
6. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vody.....	88
6.1 Hospodářský význam užívání vod	88
6.1.1 Odběry vody	89
6.1.2 Vypouštění odpadních vod	89
6.1.3 Výroba energie ve vodních elektrárnách	90
6.1.4 Lodní doprava	90
6.2 Prognóza vývoje užívání vody do roku 2015	90
6.2.1 Vývoj zásob vody	91
6.2.2 Zásobování vodou z vodovodů	91
6.2.3 Odvádění a čištění odpadních vod	91
6.2.4 Další oblasti využití vody	92
6.3 Návrhovatelnost nákladů	93
6.3.1 Metodický postup	93
6.3.2 Analýza návratnosti nákladů.....	94
6.3.3 Environmentální náklady a náklady na zdroje	98
6.4 Posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření, relevantní pro první plánovací období	98
6.5 Ekonomické zdůvodnění uplatněných výjimek a plánovaná opatření podle článku 4 RSV	100
7. Shrnutí programů opatření.....	101
7.1 Souhrn opatření potřebných k provádění právních předpisů Společenství v oblasti ochrany vod	102
7.2 Zpráva o praktických krocích a opatřeních provedených k uplatnění zásady návratnosti nákladů na využívání vody podle čl. 9 RSV	107
7.3 Souhrn opatření provedených ke splnění požadavků čl. 7 RSV	107
7.4 Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odkazů na registry a identifikaci případů, ve kterých byly učiněny výjimky podle čl. 11 odst. 3 písm. e) RSV	108
7.5 Souhrn omezení přijatých ve vztahu k vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod v souladu s ustanovením čl. 11 odst. 3 písm. g) a i) RSV	110
7.6 Identifikace případů, ve kterých bylo povoleno přímé vypouštění do podzemních vod podle ustanovení čl. 11 odst. 3 písm. j) RSV	111
7.7 Souhrn opatření provedených v souladu s čl. 16 o prioritních látkách.....	111
7.8 Souhrn opatření provedených k předcházení nebo snížení dopadu případů havarijního znečištění	113
7.9 Souhrn opatření provedených podle čl. 11 odst. 5 RSV pro vodní útvary, u kterých je nepravděpodobné dosažení cílů stanovených podle čl. 4 RSV	114

7.10 Podrobnosti o doplňujících opatřeních určených jako nezbytných pro splnění přijatých environmentálních cílů	114
7.11 Podrobnosti o opatřeních přijatých pro zabránění vzrůstu znečištění mořských vod v souladu s čl. 11 odst. 6 RSV	115
7.12 Shrnutí stanovených opatření	116
8. Registr strategií, dalších podrobnějších programů a plánů pro danou oblast povodí	117
9. Souhrn uskutečněných opatření pro informování veřejnosti a konzultací, jejich výsledků a změn, které byly v jejich důsledku provedeny v plánu	119
9.1. Opatření pro informování veřejnosti	119
9.2 Opatření pro konzultace s veřejností	120
9.2.1 Přípomínky k časovému plánu a programu prací	120
9.2.2 Přípomínky k významným problémům nakládání s vodami	121
9.2.3 Přípomínky k plánům oblastí povodí (POP)	121
10. Seznam příslušných orgánů podle přílohy I RSV	122
11. Kontaktní místa a postupy pro získávání podkladových dokumentů a informací	124
12. Shrnutí a závěry	125
Seznam zkratk	131
Seznam tabulek	132
Seznam obrázků	134
Seznam map	134
Seznam podkladů	135

I. ÚVOD

1. Zásady

Plánování v oblasti vod v České republice navazuje na vodohospodářské plánování, které má dlouhou tradici (Státní vodohospodářský plán republiky Československé byl zpracován v letech 1949-1953). V zákoně č. 138/1973 Sb. byl zaveden institut „směrný vodohospodářský plán (SVP)“. Druhé vydání Směrného vodohospodářského plánu ČSR bylo publikováno v letech 1975-1976 a z tohoto plánu byly povinny vycházet i vodoprávní úřady až do doby schválení prvních plánů povodí vytvořených podle čl. 13 „Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky“ ve zkratce „Rámcová směrnice o vodách“ (dále „RSV“).

RSV vytváří právní rámec pro ochranu a podstatné zlepšování stavu povrchových vod, podzemních voda a ekosystémů vázaných na vodní prostředí, pro jejich ochranu před poškozováním a pro dlouhodobé zabezpečení udržitelného využívání vodních zdrojů. RSV stanoví inovační přístup k hospodaření s vodou a její ochraně založené na povodích, přirozených geografických a hydrologických jednotkách v rámci členských států EU. Hlavní princip RSV spočívá ve společně koordinovaném postupu při ochraně vod ze strany států sdílejících mezinárodní oblast povodí Labe. RSV dále stanoví konkrétní lhůty pro vypracování plánů povodí a programů opatření pro konkrétní oblasti povodí definované v čl. 2 RSV. RSV obsahuje několik integračních principů pro vodní hospodářství, včetně účasti veřejnosti v procesu plánování a začleňování ekonomických přístupů, a rovněž usiluje o integraci vodního hospodářství do dalších oblastí politiky.

Území České republiky náleží do tří mezinárodních povodí, kde jsou zájmy ochrany vod zabezpečovány prostřednictvím mezinárodních smluv. V případě mezinárodní oblasti povodí ležící na území Společenství, RSV předpokládá, že státy zabezpečí koordinaci s cílem vypracování jednoho mezinárodního plánu povodí.

Státy v mezinárodní oblasti povodí Labe se dále dohodly na tom, že v tomto povodí bude zpracován jeden společný plán povodí – Mezinárodní plán oblasti povodí Labe, který se skládá ze společně zpracované části A se souhrnnými informacemi za mezinárodní úroveň a z části B, plánů národních částí mezinárodní oblasti povodí Labe, se souhrnnými informacemi za území států příslušejících do mezinárodní oblasti povodí Labe. Mezinárodní koordinace zpracování plánů neomezovala vnitřní koordinaci zpracování plánů v jednotlivých státech, zejména postupu zpracování podrobných plánů v dílčích povodích, příp. v územích vymezených podle národní legislativy pro správu povodí. Tuto podrobnou úroveň zpracování plánů označujeme v tomto dokumentu jako úroveň C.

V případě České republiky se na úrovni C jedná o plány oblastí povodí (POP), pořízené podle § 25 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, (vodního zákona¹), podle územního členění na „oblasti povodí“, vymezené vyhláškou č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí, ve znění vyhlášky č. 390/2004 Sb.

Informace pro sestavení statistik a map pro mezinárodní část A a za národní část B Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe za Českou republiku vycházejí ze zjištění a evidencí plánů na úrovni C (POP).

1 V celém dokumentu se nadále používá zkratka VZ pro označení vodního zákona.

2. Postup na mezinárodní úrovni

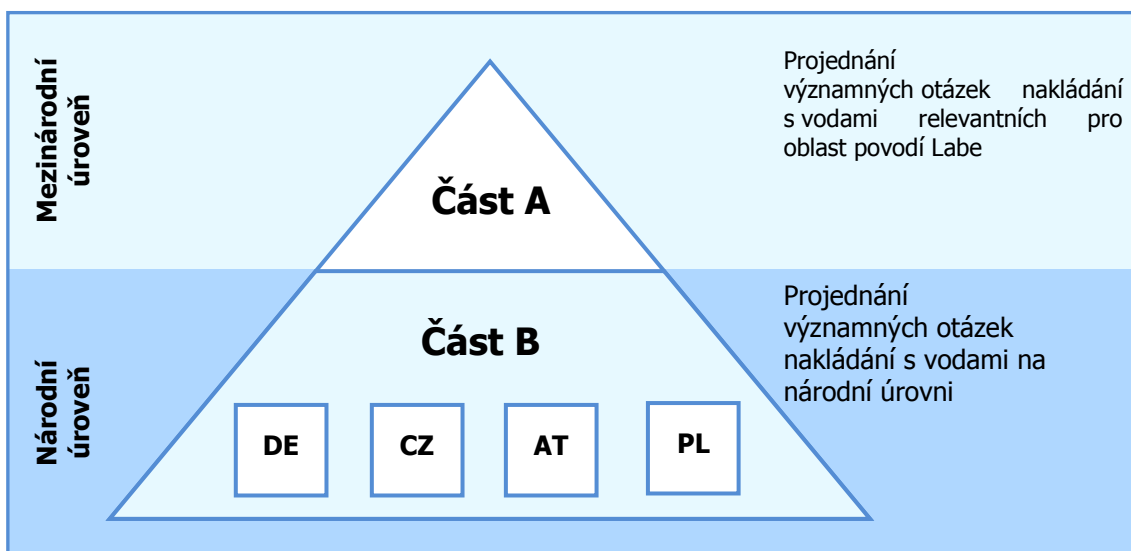
Mezinárodní oblast povodí Labe zasahuje na území čtyř členských států EU – České republiky, Německa, Rakouska a Polska. Za účelem koordinace vzájemné spolupráce při implementaci RSV se tyto státy dohodly, že budou požadavky Rámcové směrnice o vodách naplňovat koordinovaně. Za tím účelem byla založena mezinárodní koordináční skupina (ICG), která spojila své úsilí s pracemi probíhajícími na úrovni Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL).

2.1 Organizace a zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe

Organizační a technickou platformou pro zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe se stala MKOL, prostřednictvím sekretariátu, zřízeného podle článku 10 Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe. Skupiny expertů MKOL společně s pracovníky sekretariátu MKOL spolupracovaly při koordinaci sestavení a shrnutí významných otázek a záležitostí týkajících se celého povodí Labe na mezinárodní úrovni. Na této úrovni se zástupci ICG a zejména zástupci států Dohody o MKOL dohodli na společném postupu a maximálně možném ujednacení výstupů z celého procesu implementace RSV. Všechny výstupy, zpracované dříve podle čl. 5 a nyní podle čl. 15 RSV, se vždy zpracovávají jak pro mezinárodní úroveň A tak i pro národní úroveň B.

Část A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe pojednává otázky, které jsou relevantní pro celou mezinárodní oblast povodí, formuluje společné strategie pro významné problémy nakládání s vodami, které je třeba sledovat a koordinovat na mezinárodní úrovni, a shrnuje významné informace z částí B – plánů povodí zpracovaných za národní část území jednotlivých států v oblasti povodí Labe.

Vztahy mezi jednotlivými dokumenty a jejich význam v Mezinárodním plánu oblasti povodí Labe jsou znázorněny na obr. I-2-1. V případě Německa se za národní plán považuje společný plán pořízený německými spolkovými zeměmi v povodí Labe, jeho pořizovatelem je Společenství německých spolkových zemí v povodí Labe (FGG Elbe).

Obr. I-2-1: Úroveň plánu podle čl. 13 RSV v mezinárodní oblasti povodí Labe

2.2 Environmentální cíle a významné otázky ochrany vod a nakládání s vodami

Environmentální cíle v mezinárodní oblasti povodí Labe byly stanoveny na základě analýzy vlivů a dopadů lidské činnosti na stav vod, na vyhodnocení informací o monitorovacích programech, vyhodnocení stavu vodních útvarů. Na základě jednání odborných mezinárodních skupin expertů MKOL byly dohodnuty konkrétní zásadní nadregionální cíle:

- snížení zatížení Labe živinami na přepočtené látkové odnosy v roce 2006,
- snížení zatížení Labe dalšími znečišťujícími látkami, zejména v sedimentech, s určeným procentuálním odhadem v porovnání s referenčním rokem 2006 za účelem dodržení norem environmentální kvality na bilančních profilech,
- potřeba zpracování nadnárodního managementu množství vod, včetně doporučení opatření pro zadržování vody v krajině,
- dosažení ekologické průchodnosti vodních toků.

Tyto environmentální cíle byly dále rozpracovány na národní úrovni.

2.3 Struktura plánu a detail zpracované informace

Mezinárodní plán oblasti povodí Labe se skládá z textové části s agregovanými tabulkovými údaji a ze souboru 15 map. Prostřednictvím adresy <http://www.ikse-mkol.org> jsou dále dostupné podkladové dokumenty pro zpracování části A plánu.

Osnova části A a osnovy částí B Plánu vychází z přílohy VII RSV. Členské státy MKOL se dohodly, že dokumenty Plán části A a části B dodrží pokud to bude možné stejné členění obsahu dokumentů, se stejným číslováním kapitol, tabulek a map. Tím se předpokládalo zajištění přehledné provázání části A s národními částmi B. V části A jsou některé části plánu povodí pouze krátce shrnuty s uvedením odkazu na informace v národních částech, tj. částech B plánů.

Informační podpora zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, konkrétně statistik a map, byla založena na jednotně zpracovaných souborech dat. Pro agregaci dat byly využity dílčí územní jednotky, pro které je v rámci MKOL používán název „koordinační oblasti“. Mapy k části A Plánu (mapy A) zobrazují celé území mezinárodní oblasti povodí Labe. Interpretují a vizuálně zpřístupňují výsledky plánu s významem pro celou mezinárodní oblast povodí na řekách, na kterých byly vymezeny vodní útvary. Zobrazení říční sítě podtrhuje význam hodnocení vodních útvarů na řekách s povodím větším než 2 500 km² a dále na tzv. hlavních řekách s povodím větším než 500 km².

Mapy B, příslušné k národní části Mezinárodního plánu povodí Labe, zejména v případě ČR a Německa, zobrazují území národních částí těchto států. Z důvodu přehlednosti mohou některé mapy, zejména v Německu, zobrazovat jednotlivé koordinační oblasti. Bylo dohodnuto jednotné číslování map v části A a v národních částech B Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe podle mezinárodně schváleného seznamu map.

S ohledem na podrobnost zobrazované informace mohou být některé mapy vizualizovány jen na mezinárodní úrovni, jiné pak jen na národní úrovni. Některé mapy mohou být na národní úrovni připraveny jen jako sady digitálních geografických dat pro zprávu pro Evropskou komisi podle čl. 15 RSV a nejsou pro území ČR kartograficky zpracovány jako mapová příloha části B plánu.

2.4 Podíl a koordinace prací Českou republikou

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) koordinovalo práce národních expertů v rámci pracovních skupin MKOL, pro práci v některých pracovních skupinách nominovalo své zástupce také Ministerstvo zemědělství (MZe) a státní podniky Povodí Labe a Povodí Vltavy².

MŽP, MZe a státní podniky Povodí se aktivně zapojily do všech akcí s mezinárodním významem v rámci povodí, kterými byly

- odborné semináře o výsledcích analýzy charakteristik (2005),
- odborné konzultace s významnými uživateli vody a zájmovými sdruženími,
- vypořádání připomínek k významným problémům nakládání s vodami.

Data z výsledků jednotlivých etap implementace RSV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe byly promítnuty do společně odsouhlasené struktury dat a informací pro sestavení Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe a předány do společného datového úložiště, přístupného přes portál WasserBLICK (<http://www.wasserblick.net/>). Provozovatelem datového úložiště přístupného prostřednictvím portálu WasserBLICK je Spolkový úřad vodohospodářský (BfG), Koblenz v SRN, poskytovatel komerční služby zpracování dat a mapových výstupů pro MKOL. Data mohou být nekomerčně využívána příslušnými orgány a odbornými institucemi.

2.5 Projednávání, schválení plánu a publikace plánu

Mezinárodní plán oblasti povodí Labe, část A, byl schválen v písemném řízení vedoucími delegací a ve své definitivní podobě byl zpřístupněn na internetové adrese: www.ikse-mkol.org.

Mezinárodní plán oblasti povodí Labe, část A, bude předán EK jako součást dokumentů příslušných ke zprávě ČR podle čl. 15 RSV.

² Zavádí se zkratka „s.p.“ pro označení organizace „státní podnik“.

3. Postup na národní úrovni

Pro českou část mezinárodní oblasti povodí Labe bylo zabezpečeno zpracování plánů na úrovni B a podrobných plánů na úrovni C. Práce na národní úrovni byly od roku 2001 organizovány v historických vazbách na zpracování dřívějších směrných vodohospodářských plánů. Tím byl zaručen přenos znalostí a praktik z minulého období vodohospodářského plánování.

3.1 Práce na strategické úrovni v rozsahu území ČR

Podle ustanovení § 24 VZ byl zpracován strategický dokument „Plán hlavních povodí České republiky“ (PHP ČR), který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 31. 5. 2007 č. 562. PHP ČR stanovil rámcové cíle státní politiky pro harmonizaci veřejných zájmů

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodou pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

PHP ČR vytýčil oblasti a svazky rámcových opatření k dosažení těchto cílů. Tento dokument kromě jiného obsahuje strategii financování rámcových opatření založenou na čerpání podpůrných zdrojů z fondů Evropské unie a národních zdrojů, které budou upřesňovány v závislosti na projednávání a notifikaci programů podpory na období 2007 – 2013. Závazná část PHP ČR byla vydána nařízením vlády ze dne 3. října 2007 č. 262.

Rámcové cíle státní politiky „ochrana vod jako složky životního prostředí“ a „udržitelné užívání vodních zdrojů“ byly v PHP konkretizovány a promítnuty do návrhů k zabezpečení následujících environmentálních cílů:

V ochraně povrchových vod:

- zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod;
- zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnovy všech přirozených útvarů povrchových vod a dosažení jejich dobrého stavu;
- zajištění ochrany, zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu;

V ochraně podzemních vod:

- zamezení zhoršení stavu všech útvarů podzemních vod, zejména odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných látek, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti;
- zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnovy všech útvarů podzemních vod a dosažení jejich dobrého kvantitativního stavu a dobrého chemického stavu;
- sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možností jejich využití;

V ochraně stavu chráněných oblastí podle čl. 6 a Přílohy č. IV. RSV:

- zajištění cílů pro povrchové vody a pro podzemní vody se zřetelem na potřeby dobrého stavu chráněných oblastí;

Ve využívání vodních zdrojů pro zásobování obyvatel pitnou vodou:

- dosažení požadavků na jakost vod odebíraných z vodních zdrojů pro účely úpravy na vodu pitnou.

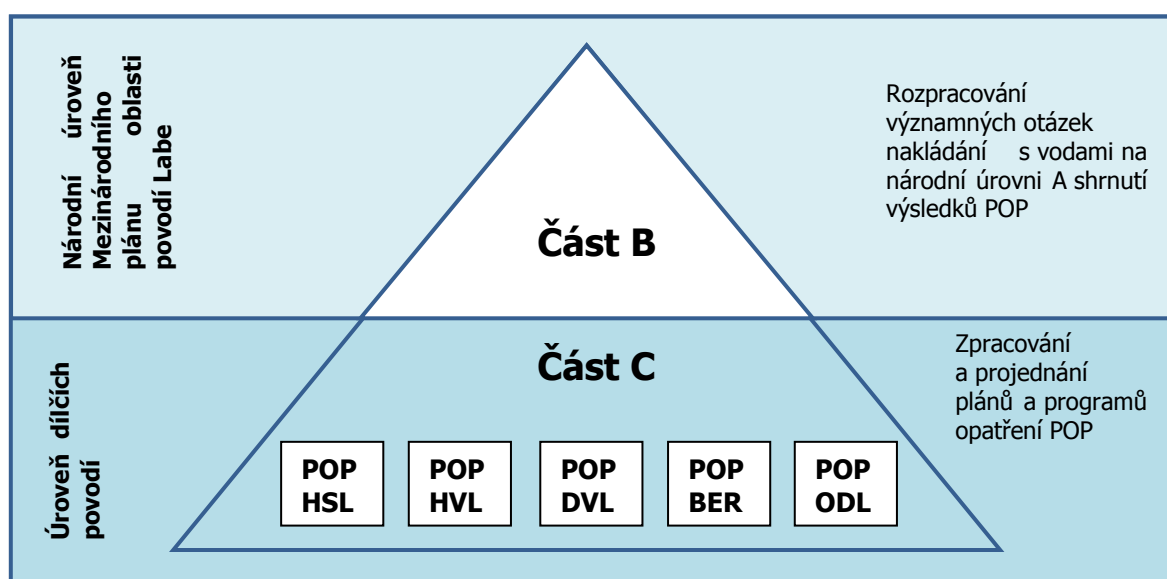
Rámcový cíl státní politiky „ochrana před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod“ je v rozsahu požadovaném EK pojednán v návrzích opatření na hydromorfologické úpravy útvarů povrchových vod.

3.2 Organizace zpracování plánů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe byla pořízena část B Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, která je požadovaným plánem národní části mezinárodní oblasti povodí Labe, podle usnesení vlády úkolu II. 3. z usnesení vlády ČR č. 562/2007, o plánu hlavních povodí. Tento národní plán vychází z výsledků podrobnějších plánů, které byly podle § 25 VZ vyhotoveny pro pět oblastí povodí³, jejichž územní rozsah byl určen vyhláškou č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 390/2004 Sb., o oblastech povodí a jejichž obsah byl směrodatně stanoven vyhláškou č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod. Konkrétně se jedná o následující plány:

- Plán oblasti povodí Horního a středního Labe (POP HSL)
- Plán oblasti povodí Horní Vltavy (POP HVL)
- Plán oblasti povodí Dolní Vltavy (POP DVL)
- Plán oblasti povodí Berounky (POP BER)
- Plán oblasti povodí Ohře a dolního Labe (POP ODL)

Vzájemné vazby české části B Mezinárodního plánu povodí Labe a POP jsou znázorněny na obr. I-3.2-1.

Obr. I-3.2-1: Vzájemné vazby plánů úrovně B a C

Plány oblastí povodí (POP)

Zpracování plánů oblastí povodí zohlednilo závaznou část strategického dokumentu PHP ČR a zabezpečilo hlavní úkoly, kterými bylo zajištění vytipování zdrojů znečištění vod, stanovení environmentálních cílů, monitorování vodních útvarů, vyhodnocení stavu vodních útvarů.

POP jsou na národní úrovni hlavními nositeli těchto funkcí plánů podle čl. 13 odst. 2 (RSV):

- projednání všech vodohospodářských otázek s veřejností,
- sestavení souboru opatření ve vazbě na hodnocení vodních útvarů,

3 Zavádí se zkratka POP pro plán oblasti povodí .

- projednání plánu a programů opatření s veřejností a vypořádání připomínek veřejnosti v časovém období od 30. dubna 2008 do 30. června 2009,
- projednání SEA,
- schválení plánů na úrovni příslušných orgánů (krajů).

POP byly pořízeny v časovém předstihu před plánem národní části mezinárodní oblasti povodí Labe. Výsledky POP byly formou kompilace faktů a dat a po úpravě metodik hodnocení stavu vodních útvarů přeneseny do Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe. Data z procesu pořizování POP jsou součástí informačních systémů správců povodí, ISVS - VODA a v upravené struktuře a obsahu jsou vložena do národního úložiště dat pro podání zprávy EK, které je ve správě MŽP.

Část B Mezinárodního plánu povodí Labe – Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe

Materiál, předkládaný v části II. tohoto materiálu, který je zpracován na základě úkolu II. 3. z usnesení vlády ČR č. 562/2007, o plánu hlavních povodí, je Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe.

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je souhrnem expertních informací z POP, který byl doplněn některé o strategie k dosažení podrobnějších cílů, projednaných a odsouhlasených na mezinárodní úrovni a meziresortně v rámci ČR. Je přizpůsoben technickým požadavkům promítnutým do směrných dokumentů⁴ (pokynů) Evropské komise podle koncepce CIS pro podávání zpráv podle čl. 15 a 18 RSV. Směrné dokumenty byly předmětem dobrovolného odsouhlasení vodními řediteli jednotlivých členských států Evropské komise, Norska a Švýcarska, zodpovědnými za implementaci RSV v jednotlivých státech.

Textová část Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je doplněna Přílohou a souborem map, jejichž seznam je uveden v závěru části II tohoto dokumentu. Mapy plánu (tzv. mapy B) znázorňují informace o všech vodních útvarech v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, vyjmenovaných v přílohách 1 a 2 Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitorování vod dle § 21 odst. 4 VZ, ze dne 13. 12. 2006⁵.

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je přímým základem pro podání zprávy ČR Evropské komisi. Pro potřeby zpracování Zprávy Komise a jejího předání Evropskému parlamentu a Radě (čl. 18 RSV), mohou být ve zprávě předkládané ČR upraveny:

- agregace dat do jiných dílčích územních jednotek (sub-units), které byly dohodnuty mezi členskými státy EU a Evropskou komisí,
- čárové prvky map, prezentované v mapách plánu,
- názvy vodních toků, které ve svých některých úsecích nesou odlišná geografická jména.

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe neobsahuje samostatně zpracovaný program opatření.

3.3 Projednání s veřejností a příprava postupu vyhodnocení dopadů zpracovaných dokumentů na životní prostředí

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je postaven na harmonogramu opatření pro informování veřejnosti a konzultací s veřejností a zájmovými skupinami, které probíhaly v rámci zpracování mezinárodní části A a dokumentů POP. Podrobnější informace je uvedena v části II., v kapitole 9 Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe.

3.4 Zveřejnění plánů

⁴ CIS Guidance documents

⁵ Dokument O26 v Seznamu ostatních dokumentů.

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí: www.mzp.cz/cz/voda.

Schválené POP v mezinárodní oblasti povodí Labe jsou zveřejněny podle § 14 vyhlášky č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod, po dobu jejich platnosti v listinné podobě u příslušných orgánů v jejich územní působnosti, a v elektronické podobě na internetových stránkách, které byly oznámeny veřejnosti příslušnými orgány:

- www.pvl.cz
- www.pla.cz
- www.poh.cz

4. Legislativa pro zpracování Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe

Podíl na zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, části A a zpracování části B, Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe, bylo zajištěn MŽP koordinací prací národních expertů v rámci pracovních skupin MKOL, a to na základě § 108 odst. 3 písm. v) a w) VZ s využitím informací o stavu povrchových a podzemních vod podle § 108 odst. 3 písm. b) VZ ve spolupráci s MZe. Zpracování Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je plněním úkolu č. II. 3. z usnesení vlády ČR ze dne 23. 5. 2007 č. 562. Spolupráce dalších ústředních orgánů státní správy byla zajištěna příslušnými ustanoveními VZ.

4.1 Orgány příslušné ke zpracování plánů podle čl. 13 RSV

Hlavními pověřenými orgány pro transpozici RSV a zpracování plánů podle čl. 13 (2) jsou MZe a MŽP.

Hlavním orgánem ČR, který předává kopie plánů podle čl. 15 a všechny jejich další aktualizace EK a dalším dotčeným členským státům je MŽP.

Protože Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe přebírá výsledky plánů oblastí povodí a rozpracovává cíle Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, zpracovaného na úrovni A, jsou další ústřední orgány, kraje a pověřené odborné organizace a pořizovatelé plánů POP spolupracujícími orgány příp. organizacemi v rozsahu své působnosti dané právním řádem ČR.

4.1.1 Příslušnost orgánů podle zákona a spolupráce na plánech podle čl. 13 RSV v mezinárodní oblasti povodí Labe

Část A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe

Sestavení plánu:

Tab. I-4.1.1-1: Orgány příslušné pro Mezinárodní plán oblasti povodí Labe, část A

Příslušný orgán	Úkol	Legislativa
Ministerstvo životního prostředí	Koordinace práce expertů při sestavení části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, při projednávání a schvalování plánů a zaslání kopií plánů podle čl. 15 RSV EK	§ 108 odst. 3 písm. b), v) a w) VZ
Ministerstvo zemědělství	Spolupráce při sestavení informačních podkladů a při projednávání části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe	§ 25 a § 108 odst. 3, písm. b), e) VZ
Ministerstvo zdravotnictví	Spolupráce s MŽP při sestavení informačních podkladů Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe	§ 25 VZ a § 108 odst. 4
Pořizovatelé POP	Poskytnutí podkladů pro sestavení Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe, spolupráce při projednávání a schvalování plánu.	§ 25 a 26 VZ

Schvalování a zveřejnění plánu:*Tab. I-4.1.1-2: Přehled akcí a příslušných termínů schvalování části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe*

Mezinárodní koordinační skupina (ICG)	schválení části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe	v písemném řízení do 2. 10. 2009
Sekretariát MKOL	Zveřejnění části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe na internetových stránkách www.mkol-ikse.cz	22. 12. 2009
MŽP	Zveřejnění odkazu na část A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe na internetových stránkách MŽP	

Část B Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe – Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe

Sestavení plánu:*Tab. I-4.1.1-3: Příslušné orgány pro Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe*

Příslušný orgán	Úkol	Legislativa
Ministerstvo životního prostředí	Sestavení Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe, příprava předání zprávy a kopií plánu podle čl. 15 RSV a příprava informace pro vládu ČR	§ 108 odst. 3 písm. b), e), v) a w) VZ; úkol II. 3 z usnesení vlády ČR č. 562/2007
Ministerstvo zemědělství	Spolupráce při sestavení informačních podkladů a při připomínkování před publikací a plánu a předání plánu vládě ČR	§ 25 a § 108 odst. 3 písm. b), e) VZ
Ministerstvo zdravotnictví	Spolupráce s MŽP při sestavení informačních podkladů pro Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe	§ 25 VZ a § 108 odst. 4
Spolupracující organizace		
Požizovatelé POP	Poskytnutí podkladů pro sestavení Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe, připomínkování plánu	§ 25 a 26 VZ

Schvalování a zveřejnění plánu:*Tab. I-4.1.1-4: Přehled akcí a příslušných termínů schvalování Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe*

Ministerstvo životního prostředí	Sestavení a zveřejnění Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe	22. 12. 2009
Ministerstvo životního prostředí	Podání informace vládě ČR a příslušným státům EU včetně členským státům MKOL	Předpoklad 22. 2. 2010
Ministerstvo životního prostředí	Zpracování zprávy podle článku 15 a její předání EK	22. 3. 2010

4.1.2 Podrobnější plány a programy opatření pro oblasti povodí vymezené vyhláškou č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 309/2004 Sb., o oblastech povodí

Sestavení POP:

POP včetně Programů opatření pořídily na základě ustanovení §§ 25 a 26 VZ státní podniky Povodí Labe, Povodí Vltavy a Povodí Ohře. Zpracování probíhalo v koordinaci zabezpečované MZe ve spolupráci s MŽP. Další dotčené ústřední vodoprávní úřady, ústřední orgány státní správy a příslušné krajské úřady se podílely na zpracování v rozsahu své působnosti dané právním řádem ČR.

Schvalování POP:

Tab. I-4.1.2-1: Orgány příslušné pro koordinaci prací, zpracování a schválení POP

Příslušný orgán	Úkol	Legislativa
Ministerstvo zemědělství	Koordinace zpracování následujících POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL prostřednictvím pořizovatelů POP	§ 25 a 26 VZ
Ministerstvo životního prostředí	Spolupráce při koordinaci zpracování dokumentů POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL , spolupráce při vydávání prováděcích předpisů	§ 25 odst. 2 a odst. 4 a §108 odst. 4 písm. b) e), v) a w) VZ
Ministerstvo dopravy	Spolupráce při zpracování dokumentů POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL	§ 25 VZ odst. 2 a § 108 odst. 5 VZ
Ministerstvo zdravotnictví	Spolupráce při zpracování dokumentů POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL	§ 25 odst. 2 a § 108 odst. 4 VZ
Ministerstvo pro místní rozvoj	Konzultace při zpracování dokumentů POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL	§ 25 odst. 2 VZ
Ministerstvo vnitra	Spolupráce při vydávání prováděcích předpisů	§ 25 odst. 4 VZ
Česká inspekce životního prostředí	Konzultace při zpracování dokumentů: POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL	§ 25 odst. 2 VZ
Krajské úřady podle územní příslušnosti	Spolupráce při zpracování dokumentů POP: HSL, HVL, DVL, BER, ODL	§ 25 odst. 2 VZ

Schvalování POP:

POP podle § 25, odst. 5 VZ schvalují po souhlasném stanovisku ústředních vodoprávních úřadů a ústředního správního orgánu pro územní plánování podle své územní působnosti kraje. Rada kraje vydá formou nařízení závaznou část POP.

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Tab. I-4.1.2-2: Přehled termínů schvalování plánů (úroveň C)

Název kraje	Působnost k POP	Termín konečného schválení plánovacích dokumentů
Hl. Město Praha	POP HSL	17. 12. 2009
	POP BER	17. 12. 2009
	POP DVL	17. 12. 2009
Středočeský kraj	POP HSL	30. 11. 2009
	POP HVL	30. 11. 2009
	POP BER	30. 11. 2009
	POP DVL	30. 11. 2009
	POP ODL	30. 11. 2009
Jihočeský kraj	POP HVL	15. 12. 2009
	POP DVL	24. 11. 2009
Plzeňský kraj	POP HVL	14. 12. 2009
	POP BER	14. 12. 2009
	POP ODL	14. 12. 2009
Karlovarský kraj	POP BER	10. 12. 2009
	POP ODL	10. 12. 2009
Liberecký kraj	POP HSL	27. 10. 2009
	POP ODL	27. 10. 2009
Královéhradecký kraj	POP HSL	2. 12. 2009
Ústecký kraj	POP ODL	16. 12. 2009
Pardubický kraj	POP HSL	10. 12. 2009
Kraj Vysočina	POP HSL	10. 11. 2009
	POP HVL	10. 11. 2009
	POP DVL	10.11.2009

II. PLÁN POVODÍ

1. Všeobecný popis charakteristik české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe zaujímá 49 933 km² odpovídající 34 % z celkové rozlohy mezinárodní oblasti povodí Labe, což je po německé části druhý největší podíl. Stejně tak z celkové délky toku Labe se 34 % délky toku nachází na území České republiky.

V zájmu zabezpečení efektivního a koordinovaného postupu při implementaci RSV a pro sestavování mezinárodních zpráv a kartografické zpracování map pro území oblasti povodí se státy ležící v mezinárodní oblasti povodí Labe dohodly na vymezení dílčích jednotek pro agregaci dat. Pro tyto dílčí jednotky je používán název „**koordinační oblasti**“. Koordinační oblasti byly vymezeny tak, aby sledovaly hranice dílčích povodí největších přítoků Labe s povodím větším než 2 500 km², případně rozvodnice významných hydrologických oblastí na hlavním toku Labe nebo jeho hlavních přítocích.

V mezinárodní oblasti povodí Labe je vymezeno celkem deset koordinačních oblastí. Podle převládajícího podílu území států v povodí Labe je 5 koordinačních oblastí označováno za německé a zbývajících 5 koordinačních oblastí je označováno za české. Rozdělení oblasti povodí Labe se stalo základem společného datového modelu MKOL a to nejen pro pořízení Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe. Slouží dále pro agregaci dat v tabulkových přílohách plánů, při zpracování map a jako rychlá navigace v informacích pořizovaných při postupné implementaci RSV v povodí Labe.

Na českém území v povodí Labe se nachází 5 českých koordinačních oblastí, které jsou uvedeny v tabulce 1-1, a dále do českého území zasahují 3 německé koordinační oblasti. V tabulce 1-2 jsou pro úplnost připomenuty podíly zahraničních území na českých koordinačních oblastech v mezinárodní oblasti povodí Labe, a podíly české části mezinárodní oblasti povodí Labe na německých koordinačních oblastech. Protože hranice koordinačních oblastí sledují hranice hydrologických povodí, lze v Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe zohlednit nejen hydromorfologické, ale také administrativní členění, podle vyhlášky č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 390/2004Sb., o oblastech povodí.

Tab. 1-1: Identifikátory dílčích jednotek – koordinačních oblastí v mezinárodní oblasti povodí Labe a jejich vazby na oblasti povodí

Kódový identifikátor ⁶	Zkratka názvu koordinační oblasti	Název koordinační oblasti	Vazba na oblast povodí ⁷	Správce povodí
5100	HSL	Horní a střední Labe	Horního a středního Labe	Povodí Labe s.p.
5300	ODL	Ohře a dolní Labe	Ohře a dolního Labe	Povodí Ohře s.p. Povodí Labe s.p.
5210	HVL	Horní Vltava	Horní Vltavy	Povodí Vltavy s.p.
5290	DVL	Dolní Vltava	Dolní Vltavy	Povodí Vltavy s.p.
5240	BER	Berounka	Berounky	Povodí Vltavy s.p.

⁶ Kódový identifikátor je vazební do datového modelu MKOL – WasserBLICK a pro přenos dat do WISE.

⁷ Oblastí povodí se míní část dílčího povodí vymezená podle vyhlášky č. 292/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 390/2004 Sb., o oblastech povodí.

Tab. 1-2: Údaje o českých podílech na německých koordinačních oblastech, podíly Rakouska, Německa a Polska na českých koordinačních oblastech

Identifikátory	Zkratka názvu	Název koordinační oblasti	Oblast povodí	Správce povodí
Podíly českých území na německých koordinačních oblastech				
5400	MES	Mulda-Labe-Černý Halštrov	Ohře a dolního Labe	Povodí Ohře s.p.
5600	SAL	Sála	Ohře a dolního Labe	Povodí Ohře s.p.
5800	HAV	Havola	Ohře a dolního Labe	Povodí Ohře s.p.
Podíly zahraničních území na českých koordinačních oblastech				
5100	HSL	Horní a střední Labe	Podíl Polské republiky	
5300	ODL	Ohře a dolní Labe	Podíl SRN (Saska, Bavorska)	
5210	HVL	Horní Vltava	Podíl SRN (Bavorska) a Rakouska	

Pozn.: Veškeré statistické údaje týkající se českých koordinačních oblastí budou nadále uváděny bez podílů polské, německé a rakouské části mezinárodní oblasti povodí Labe. Všechny statistické údaje přiřazené do německých koordinačních oblastí budou nadále uvádět jen údaje za české části těchto koordinačních oblastí.

Přehled o přírodních podmínkách

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe (úmoří Severního moře) sousedí na severovýchodě s mezinárodní oblastí povodí Odry (úmoří Baltského moře), na východě s mezinárodní oblastí povodí Dunaje (úmoří Černého moře), na jihu sousedí s územím Rakouska a na jihozápadě a západě s územím Německa a na severovýchodě s územím Polska.

Hlavní povodí Labe leží z hlediska geologických poměrů na rozhraní systémů Hercynského a Alpsko-Himalájského. Do oblasti zasahují dvě provincie – Česká vysočina (Český masiv) a Centrální vysočina.

Hydrologický režim povodí Labe

Plocha povodí Labe k hraničnímu profilu Hřensko činí 51 394 km², z toho 2 291 km² leží mimo území České republiky v Polsku, Rakousku a Německu. Průměrný dlouhodobý roční úhrn srážek je 653 mm. Jeho rozdělení v průběhu roku má spíše kontinentální charakter. Nejvyšší měsíční úhrny srážek připadají na květen až srpen, nejméně srážek je v únoru a březnu. V letních měsících se často vyskytují krátkodobé extrémní srážky bouřkového charakteru, které zasahují poměrně malá území. Dlouhodobý úhrn srážek obecně stoupá se zvětšující se nadmořskou výškou, významně se však projevují orografické vlivy terénu.

Průměrný průtok v závěrovém profilu je 313 m³/s, což odpovídá specifickému průtoku 6,1 l/s/km² a roční odtokové výšce 192 mm. Podstatně vyšší specifický odtok je v horských oblastech s vydatnými srážkami, kde přesahuje 30 l/s/km². Naopak v některých nížinných povodích výrazně klesá pod 5 l/s/km².

V převážné části povodí odtéká více než 60 % ročního průtoku v zimním hydrologickém pololetí, nejvodnější měsíce jsou březen a duben. Výskyt suchých období je nejčastější v podzimních měsících. Svými charakteristikami průtoku a režimu se Labe řadí mezi toky dešťo-sněhového typu. Hydrologický režim je značnou měrou ovlivňován akumulací a táním sněhu, a proto se vyznačuje zimními a jarními povodněmi. Extrémní povodně vznikají hlavně v situacích, kdy jsou velké sněhové zásoby nejen v horských oblastech, ale také ve středních a nižších polohách, a intenzivní obleva je spojena s vydatnými dešti. Samotné tání sněhu velké povodně nezpůsobuje. V letním období vznikají povodně v důsledku velkých a územně rozsáhlých srážek (extrémní povodeň byla v roce 2002). Častý je výskyt lokálních povodní způsobených přívalem srážkami v letním období.

Hydrologický režim v povodí Labe je ovlivněn údolními nádržemi a rybníky, kterých je značné množství zejména v povodí Vltavy. Nádrže obecně působí na vyrovnaní hydrologického režimu a částečně snižují průběh povodní. V povodí se nachází celkem 118 nádrží s objemem větším než 0,3 mil. m³ s celkovým objemem 2,5 mld. m³, což činí 25 % průměrného ročního odtoku z povodí. Významné nádrže s objemem nad 100 mil. m³ jsou Lipno, Orlík a Slapy na Vltavě, Švihov na Želivce a Nechanice na Ohři.

Režim podzemních vod je závislý na hydrogeologických vlastnostech jednotlivých částí povodí. V horských a podhorských oblastech jsou významně zastoupeny horniny krystalinika s puklinovou propustností a nízkým koeficientem transmisivity. Režim podzemních vod zde má výrazný roční chod s maximy na jaře a minimy v časném podzimu. Přetok z podzemních vod tvoří přibližně 30 % z celkového odtoku.

Druhou významnou částí povodí Labe jsou pánevní struktury, většinou křídového stáří, které pokrývají zhruba 30 % plochy, ale je zde soustředěno 80 % využitelného množství podzemních vod. Propustnost hornin je převážně průlino-puklinová, koeficient transmisivity je místy vysoký, většinou však střední až nízký. Oběh podzemních vod zasahuje i do značných hloubek a hladiny bývají lokálně napjaté. Pro režim je často charakteristický dlouhodobý chod. Přetok z podzemních vod tvoří přibližně 60 % z celkového odtoku.

Z hlediska pedologie v české části mezinárodní oblasti povodí Labe v největší míře převládají hnědé půdy, dále hnědozemě a pseudogleje a černozemě.

Lesy tvoří zhruba více jak jednu třetinu plochy české části mezinárodní oblasti povodí Labe. Prostorově je fragmentace lesů nevyrovnaná, souvislé lesní komplexy hor ostře kontrastují s mnohem nižší lesnatostí v pánvích a luhu Polabí. Lze doporučit např. v rámci zalesňování zemědělských půd zvýšit podíl plochy lesů.

Klimatické poměry zájmového území jsou dány jeho polohou v mírném pásmu s pravidelným střídáním čtyř ročních období a s kombinací vlivů oceánského a kontinentálního podnebí.

Obyvatelstvo a průmysl

Nejhustěji osídlené jsou nížinné oblasti řek s městy a jejich okolím: v kraji Jihočeském jsou to České Budějovice a okolí, v kraji Plzeňském město Plzeň, v kraji Vysočina města Třebíč, Jihlava a Žďár nad Sázavou s jejich okolím, v kraji Karlovarském město Karlovy Vary, v kraji Libereckém město Liberec, v kraji Královéhradeckém a Pardubickém aglomerace Hradec Králové a Pardubice, v kraji Ústeckém město Ústí nad Labem a jeho okolí. Nej hustěji osídlená je oblast hlavního města Prahy a jeho okolí. Nejméně osídlené jsou horské oblasti Krušných hor, Šumavy, Krkonoš, Českého Lesa, Jizerských hor a Orlických hor. Oblast Vltavské kaskády je využívána především pro rekreaci.

Tab. 1-3: Demografické poměry v české části mezinárodní oblasti povodí Labe podle vymezení koordinačních oblastí

Koordinační oblast	Počet obyvatel		
	r. 2005	r. 2010	r. 2015
HSL	1 386 928	1 708 600	1 742 900
ODL	1 723 995	1 836 200	1 887 500
HVL	673 349	692 300	704 000
BER	761 299	1 836 200	1 887 500
DVL	1 096 646	804 800	823 000
MES	15 652	21 100	21 400
SAL	20 282	16 300	16 500
HAV	9 682	9 900	10 100
Celkem	5 687 833	6 925 400	7 092 900

Průmysl je soustředěn zejména v hlavním městě Praze, podkrušnohoří, dále podél středního Labě až po Mělník a v českobudějovické aglomeraci. Hlavními odvětvími jsou průmysl:

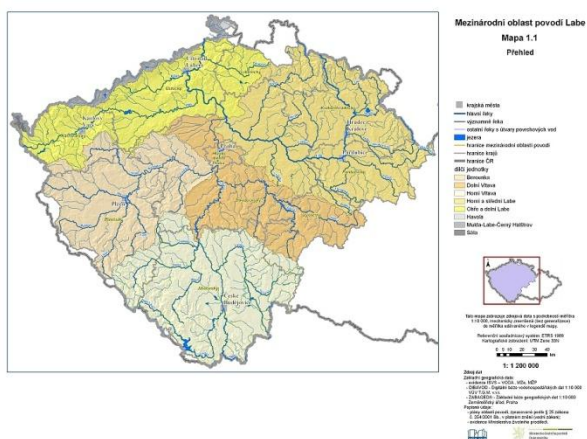
- chemický,
- strojírenský,
- automobilový,
- energetika,
- těžba uhlí.

Mapa 1.1: Přehled

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice krajů
Hranice ČR
Dílčí jednotky:

- Berounka
- Dolní Vltava
- Horní Vltava
- Horní a střední Labe
- Ohře a dolní Labe
- Havola
- Mulda-Labe-Černý Halštřov
- Sála

1.1 Povrchové vody

Pro účely zpracování prvních plánů na úrovni B a C jsou za povrchové vody považovány vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu, v kapalném i pevném skupenství. Jsou to zejména vody ve vodních tocích, včetně vod ve vodních tocích uměle vzdutých pomocí jezů, přehrad a vod v rybnících, a vody odtékající po zemském povrchu vzniklé z dešťových srážek. Povrchovými vodami jsou i vody, které přechodně protékají zakrytými úseky, tunely nebo v nadzemních vedeních, a vody vyskytující se v jezerech, tzv. nebeských rybnících, resp. obecně v prohlubních na zemském povrchu bez odtoku vody, dále vody v odstavcích ramenech vodních toků.

1.1.1 Poloha a hranice útvarů povrchových vod

Útvar povrchových vod (ÚPV)⁸ ve smyslu RSV je samostatný a významný prvek povrchové vody, např. jezero, nádrž na řece, řeka nebo uměle vytvořený kanál, úsek řeky nebo kanálu. **ÚPV kategorie „brakické vody“ nebo „pobřežní vody“ se na území ČR nevyskytují.** ÚPV představují nejmenší pracovní jednotku povrchových vod, kterých se týkají výsledky analýz, soupisu vodohospodářských problémů, programů monitoringu a programů opatření. Hranice ÚPV byly stanoveny na základě kategorizace a typologie tak, aby popisovaly jejich stavy a mohly být srovnávány se sledovanými environmentálními cíli podle RSV.

V české části povodí Labe nebyly vymezeny žádné **přirozené ÚPV kategorie jezero**. Vymezení ÚPV kategorie řeka bylo provedeno ve dvou krocích. V prvním kroku byl na úsekový model hydrografické sítě ČR (DIBAVOD⁹) aplikován princip hierarchického členění říční sítě podle Strahlerova schématu hierarchického řádového členění řek v říční síti. K vymezení ÚPV a jejich dělení docházelo v místech změny řádu řeky a v místech dalších významných soutoků. ÚPV byly vymezovány na řekách 4. nebo vyššího řádu. Řeky nižších řádů byly přiřazeny k útvaru, v jehož povodí nebo mezipovodí se nacházely. Tento první krok představoval rozdělení říční sítě na ÚPV podle přírodních podmínek.

Druhý krok vymezení již zohlednil i první z výrazných antropogenních vlivů a tím byla akumulace vody ve vodních nádržích. Jako samostatné ÚPV, které byly monitorovány a hodnoceny v kategorii jezero, byly vymezeny vodní nádrže, které ležely na řekách 4. nebo vyššího řádu, měly plochu hladiny větší než 0,5 km² a současně měly průměrnou dobu zdržení vyšší než 5 dní. Všechny takové ÚPV byly předběžně označeny jako silně ovlivněné.

Malé nádrže na řekách, kterých je na území České republiky značné množství, byly posuzovány jako vlivy na tocích příslušného ÚPV.

Shrnutí:

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo v roce 2006 vymezeno 615 ÚPV kategorie řeka a 47 ÚPV (nádrže na řekách) hodnocených v kategorii jezero, které byly označeny jako silně ovlivněné, příp. umělé ÚPV. Tento počet ÚPV je totožný s údaji ze zprávy pořízené a předané EK podle čl. 8 RSV (Zpráva 2007). Tabulka 1.1.1-1 uvádí změny ve vymezení ÚPV oproti stavu v roce 2004, který byl v roce 2005 EK součástí zprávy ČR pořízené podle čl. 5 RSV za českou část povodí Labe (Zpráva 2005).

Tab. 1.1.1-1: Porovnání počtu vymezených ÚPV v letech 2004 a 2008

Kategorie ÚPV	Vymezení v roce 2004	Vymezení v roce 2008
Řeky ¹⁾	600	615
Jezera ¹⁾	50	47
Celkem	650	662

¹⁾ včetně příslušných silně ovlivněných a umělých vodních útvarů

⁸ Anglická zkratka pro útvary povrchových vod je SWB, která je běžně používána v datovém modelu pro podávání zpráv podle čl. 15 RSV (WISE)

⁹ DIBAVOD – Digitální báze vodohospodářských dat, ve správě VÚV T.G.M., v.v.i. v Praze

Celková délka všech 615 ÚPV kategorie řeka je 11 418 km, z toho nejkratší vodní útvar má délku 0,2 km a nejdelší vodní útvar má délku 105,5 km. Celková plocha 47 silně ovlivněných ÚPV hodnocených v kategorii jezero je 178 km², z nichž nejmenší plochu 0,3 km² má vodní útvar Nádrž Les Království a největší plochu 45 km² má vodní útvar Nádrž Lipno I.

1.1.2 Ekoregiony a typy ÚPV v povodí

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe leží kompletně v ekoregionu 9 „Centrální vysočina“.

Typologie vod je základem hodnocení zaměřeného na dané podmínky biocenózy a také hospodaření s vodami podle RSV. V České republice byla provedena typologie v souladu s Přílohou II této směrnice, systém A. Charakteristiky podle systému A byly doplněny o další: řád toku podle Strahlerova schématu řádového určení řeky a rozdělení nadmořských výšek (200 – 500 - 800 m n.m.).

Pro výchozí typologii byly zvoleny tyto popisné charakteristiky:

- Ekoregion (Centrální vysočina),
- nadmořská výška (4 kategorie – oproti systému A byla přidána hranice 500 m n.m.),
- geologie (2 kategorie podle převládajícího typu v povodí),
- plocha povodí (4 kategorie),
- řád toku (podle Strahlerova schématu, 4 kategorie).

Přehled typů ÚPV je uveden v následující tabulce:

Tab. 1.1.2-1: Přehled typů ÚPV kategorie řeka v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Typ útvaru	Název ekoregionu	Nadmořská výška - uzavěrový profil [m]	Geologie	Plocha povodí [km ²]	Řád toku - uzavěrový profil	Počet ÚPV Kategorie řeka
41114	Centrální vysočina	<200	křemitý	<100	4	11
41124	Centrální vysočina	<200	křemitý	100-1000	4	8
41125	Centrální vysočina	<200	křemitý	100-1000	5	11
41136	Centrální vysočina	<200	křemitý	1000-10000	6	5
41137	Centrální vysočina	<200	křemitý	1000-10000	7	3
41147	Centrální vysočina	<200	křemitý	>10000	7	2
41148	Centrální vysočina	<200	křemitý	>10000	8	7
41214	Centrální vysočina	<200	vápnitý	<100	4	8
41224	Centrální vysočina	<200	vápnitý	100 - 1000	4	6
41225	Centrální vysočina	<200	vápnitý	100-1000	5	2
41226	Centrální vysočina	<200	vápnitý	100-1000	6	1
41236	Centrální vysočina	<200	vápnitý	1000-10000	6	2
42114	Centrální vysočina	200-500	křemitý	<100	4	204
42115	Centrální vysočina	200-500	křemitý	<100	5	6
42124	Centrální vysočina	200-500	křemitý	100-1000	4	75
42125	Centrální vysočina	200-500	křemitý	100-1000	5	62
42126	Centrální vysočina	200-500	křemitý	100-1000	6	21
42136	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1000-10000	6	18
42137	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1000-10000	7	11
42148	Centrální vysočina	200-500	křemitý	>10000	8	2
42214	Centrální vysočina	200-500	vápnitý	<100	4	34

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Typ útvaru	Název ekoregionu	Nadmořská výška - uzavěrový	Geologie	Plocha povodí [km ²]	Řád toku - uzavěrový profil	Počet ÚPV
42215	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	<100	5	2
42224	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	100-1000	4	7
42225	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	100-1000	5	7
42226	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	100-1000	6	4
42236	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	1000-10000	6	5
43114	Centrální vysočina	500-800	křemitý	<100	4	58
43115	Centrální vysočina	500-800	křemitý	<100	5	6
43124	Centrální vysočina	500-800	křemitý	100-1000	4	7
43125	Centrální vysočina	500-800	křemitý	100-1000	4	5
43126	Centrální vysočina	500-800	křemitý	100-1000	6	2
43136	Centrální vysočina	500-800	křemitý	1000-10000	6	1
43214	Centrální vysočina	500-800	vápnotý	<100	4	3
44114	Centrální vysočina	>800	křemitý	<100	4	7
44115	Centrální vysočina	>800	křemitý	<100	5	2

Tab. 1.1.2-2: Přehled typů ÚPV kategorie jezero v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Typ útvaru	Název ekoregionu	Nadmořská výška - uzavěrový profil [m]	Geologie	Plocha hladiny [km ²]	Průměrná hloubka [m]	Průměrná doba zdržení [dny]	Počet ÚPV Kategorie jezero
421112	Centrální vysočina	200-500	křemitý	0,5-1	<3	10-365	5
421121	Centrální vysočina	200-500	křemitý	0,5-1	3-15	5-10	1
421122	Centrální vysočina	200-500	křemitý	0,5-1	3-15	10-365	2
421132	Centrální vysočina	200-500	křemitý	0,5-1	>15	10-365	1
421133	Centrální vysočina	200-500	křemitý	0,5-1	>15	>365	1
421211	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	<3	5-10	2
421212	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	<3	10 - 365	6
421221	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	3-15	5 - 10	1
421222	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	3-15	10 - 365	3
421231	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	>15	5 - 10	1
421232	Centrální vysočina	200-500	křemitý	1-10	>15	10 - 365	2
421332	Centrální vysočina	200-500	křemitý	10-100	>15	10 - 365	3
421333	Centrální vysočina	200-500	křemitý	10-100	>15	>365	1
422223	Centrální vysočina	200-500	vápnotý	1-10	3-15	>365	1
431111	Centrální vysočina	500-800	křemitý	0,5-1	<3	5 - 10	1
431122	Centrální vysočina	500-800	křemitý	0,5-1	3-15	10-365	4
431222	Centrální vysočina	500-800	křemitý	1-10	3-15	10-365	3
431223	Centrální vysočina	500-800	křemitý	1-10	3-15	>365	1
431232	Centrální vysočina	500-800	křemitý	1-10	>15	10-365	4
431233	Centrální vysočina	500-800	křemitý	1-10	>15	>365	3
431322	Centrální vysočina	500-800	křemitý	10-100	3-15	10 - 365	1

Mapa 1.2 typů ÚPV nebyla pro Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe kartograficky zpracována. Typologie ÚPV je součástí charakteristik ÚPV sestavených pro účely zprávy podle čl. 5 RSV, předané EK v březnu 2005 (Zpráva 2005).

Referenční podmínky

Referenční podmínky pro fyzikálně chemické složky, podporující biologické složky pro jednotlivé skupiny typů vodních útvarů, byly stanoveny expertním odhadem. Biologické referenční podmínky byly stanoveny pro složky fyto bentos, makrofyta, makrozoobentos a ryby. Tyto referenční podmínky byly odvozeny matematicky z vybraných metrik, v některých případech byly expertně odhadnuty pro aglomerované, popř. sloučené typy toků. Jedná se o výchozí nastavení referenčních podmínek pro uvedené složky bioty tekoucích vod, provedené na základě limitovaných souborů vstupních dat z reálných vzorků. Jejich další upřesňování probíhá od roku 2007 formou sledování vybraných referenčních lokalit pro jednotlivé typy vod.

1.1.3 Umělé a silně ovlivněné vodní útvary

Umělý ÚPV definuje RSV jako ÚPV vytvořený lidskou činností. Jedná se tedy o vodní útvar, který nevznikl v důsledku přímé fyzické změny, ani přeložením nebo napřímením stávajícího vodního útvaru.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou celkem 4 umělé ÚPV – Zlatá stoka, Nová řeka v koordinační oblasti HVL a dále Podkrušnohorský přivaděč vody (PKP) a Zbytková jáma dolu Barbora v koordinační oblasti ODL (viz tabulka 1.1.3-1).

Silně ovlivněný ÚPV (HMWB¹⁰) je takový, který v důsledku fyzických změn způsobených lidskou činností mají podstatně změněný charakter a které jsou ovlivněny intenzivními a trvalými nebo příp. nezvratnými účely využití (čl. 2 def. č. 9 RSV).

Vymezení silně ovlivněných ÚPV probíhalo ve dvou etapách – jako předběžné a v druhé etapě jako konečné vymezení.

Postup předběžného vymezení se sestával ze tří navazujících kroků:

- Hodnocení významnosti jednotlivých vlivů: Míra ovlivnění byla kvantifikována na stupnici 1 až 10, kde 10 představuje fyzické maximum ovlivnění. Např. u lineárních morfologických vlivů je míra vlivu dána poměrem ovlivněné délky k celkové délce vodních toků v daném vodním útvaru (u příčných překážek je kromě délky úseku s narušenou možností migrace rovněž zohledněn počet překážek), u odběrů jejich poměrem k nízkému průtoku Q_{355} (průtok překročený průměrně 355 dnů v roce) v místě odběru. Zohledněno bylo rovněž umístění vlivů na říční síti: vlivům na páteřním toku vodního útvaru byla dána vyšší váha než vlivům na jeho přítocích.
- Hodnocení společného působení různých typů vlivů: Každému typu vlivu byl přiřazen váhový faktor (např. napřímení toku 0,1, vzdutí toku 0,2 apod.), který umožnil přiřadit vyšší relativní důležitost jednomu typu změny než jinému. Poté byla podle míry působení jednotlivých vlivů a vah příslušných typů vyhodnocena míra celkového ovlivnění útvaru.

Celková klasifikace ÚPV:

Jako předběžně určené silně ovlivněné byly klasifikovány ÚPV, u nichž byla překročena stanovená hodnota:

- míry celkového průměrného ovlivnění kombinací různých vlivů,
- míry ovlivnění nejvýznamnějším vlivem.

Při konečném vymezení se posuzovalo, zda by užitečné funkce poskytované umělými nebo ovlivněnými charakteristikami vodního útvaru nemohly, z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro

10 Zkratka označení pro silně ovlivněný vodní útvar je široce používána a přebírána z anglického výrazu, viz seznam zkratk, v textu je použita jen pro porovnatelné označení této specifické kategorie ÚPV s datovým modelem WISE.

neúměrné náklady, být rozumně dosaženy jinými prostředky, jež by byly významně šetrnější vůči životnímu prostředí.

Pro tento účel byly předběžně vymezené silně ovlivněné ÚPV rozříděné podle významnosti morfologických změn do 3 skupin:

1. ÚPV s nenávratně změněným stavem bránícím dosažení dobrého ekologického stavu a se zřejmě nenahraditelným užíváním vázaným na změny jejich stavu,
2. ÚPV s vysokou pravděpodobností nedosažení dobrého ekologického stavu,
3. ÚPV s rizikem nedosažení dobrého ekologického stavu.

První skupina byla celá vymezena jako silně ovlivněné ÚPV. U druhé skupiny ÚPV se provádělo hodnocení, zda navržené úpravy, jež lze realizovat bez významného ovlivnění nebo znemožnění užitků, budou dostatečné pro dosažení dobrého ekologického stavu. Třetí skupina byla zařazena zpět mezi přírodní ÚPV s tím, že je nutné provést zkoumání, zda nedosažení dobrého ekologického stavu je způsobeno hydromorfologickými změnami.

Všechny vodní útvary, které byly z kategorie tekoucích vod převedeny do kategorie jezer jsou vodními nádržemi. Vzhledem k tomu, že tyto nádrže plní nenahraditelné funkce a nelze jejich vliv odstranit, byly tyto vodní útvary vymezeny jako silně ovlivněné.

Z celkového počtu 662 ÚPV bylo vymezeno celkem 97 silně ovlivněných ÚPV. Jejich rozdělení do koordinačních oblastí je zřejmé z tabulky 1.1.3-2.

Tab. 1.1.3-1: Přehled typů umělých ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Počet umělých ÚPV celkem	Kategorie řeka	Kategorie jezero
HSL	0	0	0
HVL	2	2	0
DVL	0	0	0
BER	0	0	0
ODL	2	1	1
SAL	0	0	0
MES	0	0	0
HAV	0	0	0
Celkem	4	3	1

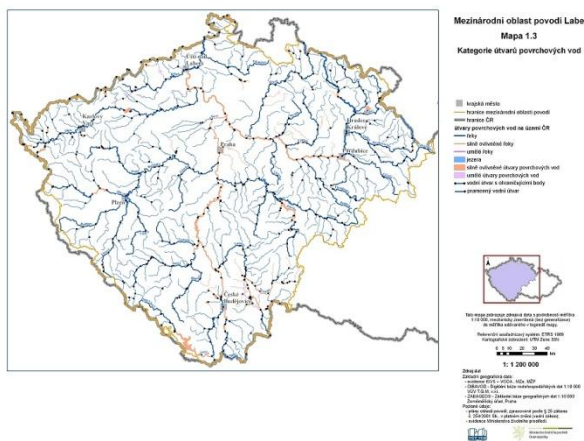
Tab. 1.1.3-2: Podíl umělých a silně ovlivněných ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Z toho umělé ÚPV	Z toho silně ovlivněné ÚPV
HSL	192	0	35
HVL	153	2	34
BER	88	0	6
DVL	83	0	10
ODL	114	2	10
MES	27	0	2
SAL	3	0	0
HAV	2	0	0
Celkem	662	4	97

Mapa 1.3: Kategorie útvary

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Řeky
Silně ovlivněné řeky
Umělé řeky
Jezera
Silně ovlivněné útvary povrchových vod
Umělé útvary povrchových vod

1.2 Podzemní vody

K podzemním vodám patří podle definice pojmů v čl. 2 bod 2 RSV veškeré vody pod zemským povrchem v pásmu nasycení a v přímém kontaktu s horninovým prostředím nebo půdním podloží. U podzemní vody představuje nejmenší jednotku hodnocení a správy útvary podzemní vody¹¹ (ÚPdV), který v podstatě tvoří hydraulicky ucelený systém a také relativně homogenní jednotku z hlediska geochemických poměrů.

Z hlediska přírodních charakteristik dělíme ÚPdV na vlastní útvary a skupiny útvarů. V ÚPdV plošně převládá jeden vymezitelný kolektor případně více kolektorů pod sebou, skupiny ÚPdV jsou charakterizovány pestrou směsí lokálních kolektorů.

Celkem bylo v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezeno 99 útvarů nebo skupin útvarů podzemních vod.

ÚPdV byly vymezeny ve třech hloubkových vrstvách ležících nad sebou:

- útvary podzemních vod – svrchní (kvartér, coniak),
- útvary podzemních vod – hlavní,
- útvary podzemních vod – hlubinné.

V roce 2005 proběhla v ČR revize hydrogeologické rajonizace, která je v ČR dlouhodobě legislativně zakotvena a která tvoří základ pro tvorbu bilancí podzemních vod. Na základě této revize došlo také ke změnám ve vymezení ÚPdV. Celkový počet ÚPdV tak vzrostl z původních 97 na 99. Počet útvarů v hlavní vrstvě zůstal zachován, počet svrchních útvarů podzemních vod se zvýšil z 16 na 19 a počet hlubinných útvarů se zmenšil ze 4 na 3.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe nebyly v prvním plánovacím období vzhledem k nedostatku informací a dat vymezeny:

- žádné útvary podzemních vod s přímou vazbou na ekosystémy povrchových vod nebo suchozemské ekosystémy,
- žádné přeshraniční ÚPdV.

¹¹ Anglická zkratka pro útvary podzemních vod je GWB a je běžně používána v datovém modelu pro podávání zpráv podle čl. 15 RSV (WISE).

Hydrogeologické podmínky v české části mezinárodní oblasti povodí Labe se vyznačují svou rozmanitostí díky rozdílné geologii celého území. Tab. 1.2-1. popisuje rozložení ÚPdV v jednotlivých geologických jednotkách a typech hornin.

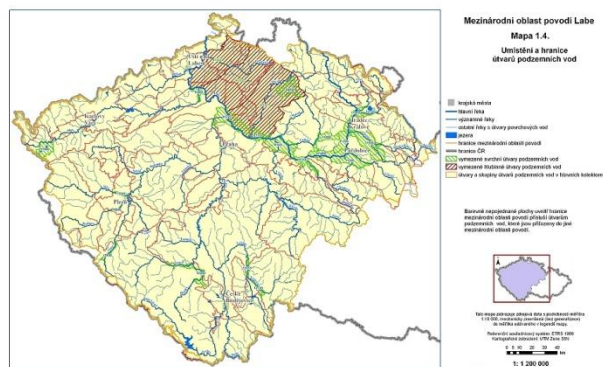
Tab. 1.2-1: Přehled útvarů podzemních vod a jejich přiřazení k geologickým jednotkám v české části mezinárodní oblasti Labe

Geologická jednotka	Počet útvarů			Typ hornin	Průměrná velikost - medián [km ²]	Plocha [km ²]	Plocha [%]
	Svrchní	Hlavní	Hlubinné				
Kvartérní a propojené kvartérní a neogenní sedimenty	18	-	-	Štěrkopísek	100,2	2107,4	3,7
Sedimenty svrchní křídý	1	35	3	Pískovce, slepence, prachovce	331,8	18891,9	33,2
Terciérní a křídové sedimenty pánví	-	8	-	Pískovce a slepence	388,9	3123,2	5,5
Sedimenty permokarbonu	-	6	-	Pískovce a slepence	352,8	2652,6	4,7
Horniny krystalinika, proterozoika a paleozoika	-	28	-	Metamorfity, granitoidy	535,7	30058,2	52,9

Mapa 1.4: Umístění a hranice útvarů podzemních vod

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice krajů
Hranice ČR
Vymezené svrchní útvary podzemních vod
Vymezené hlubinné útvary podzemních vod
Útvary a skupiny útvarů podzemních vod v hlavních kolektorech

2. Přehled významných vlivů a dopadů lidské činnosti na stav útvarů povrchových a podzemních vod

2.1 Povrchové vody

ÚPV jsou obecně ovlivňovány různými typy antropogenních vlivů, které se mohou promítnout v různých složkách jakosti, jako např. u fytoplanktonu nebo fauny ryb, s rozdílnou intenzitou. Pro zajištění pokud možno jednotného postupu v mezinárodní oblasti povodí Labe byla proto stanovena kritéria, podle kterých byla hodnocena významnost těchto antropogenních vlivů.

Pro hodnocení stavu ÚPV jsou určující níže uvedené typy antropogenních vlivů:

- bodové zdroje znečištění,
- plošné zdroje znečištění,
- odběry a převody vody,
- regulace odtoku vody a hydromorfologické změny,
- další vlivy.

Antropogenní vliv je významný tehdy, pokud s velkou pravděpodobností přispívá k tomu, že vodní útvar nedosáhne „dobrého stavu“ a že z této skutečnosti vzejde požadavek na realizaci konkrétních opatření. Základem klasifikace jednotlivých vlivů je referenční rok 2005. Za významné byly považovány vlivy vyhovující kritériím významnosti, které jsou uvedeny v příslušných podkapitolách o jednotlivých vlivech na povrchové vody. Vlivy byly poté identifikovány na jednotku vodního útvaru. Podrobnější rozložení významných vlivů jsou uvedena v následující tabulce 2.1-1.

Míra významnosti jednotlivých zdrojů znečištění a jejich dopadů na ÚPV hraje klíčovou úlohu při návrhu opatření vedoucích ke zlepšení stavu nevyhovujících útvarů. Správná identifikace hlavního zdroje znečištění umožňuje efektivní návrh opatření k jeho eliminaci.

Tab. 2.1-1: Významné antropogenní vlivy na stav ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordi- nační oblast	Počet ÚPV celk.	Počet ÚPV ve stavu nebo potenciálu horším než dobrém				Hlavní typy vlivů (počet ÚPV v dané koordinační oblasti)				
		Celk.	Z toho při- rozené	Z toho silně ovliv- něné	Z toho umělé	Bodo- vé zdroje	Ploš- né zdroje	Odběry nebo vypouš- tění zpět do toku	Regulace odtoku vody nebo hydro- morfolo- gické úpravy	Ji- né
Řeky										
HSL	181	164	140	24	0	82	113	0	138	16
DVL	79	79	73	6	0	38	67	0	52	9
HVL	138	117	96	19	2	67	59	0	80	38
BER	82	69	69	0	0	38	38	0	62	12
ODL	105	91	89	2	0	50	29	0	81	14
SAL	3	2	2	0	0	2	1	0	2	0
MES	25	20	20	0	0	2	8	0	17	3
HAV	2	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Celkem	615	543	490	51	2	280	315	0	433	92
Jezera										
HSL	11	11	0	11	0	5	10	0	10	8
DVL	4	3	0	3	0	0	2	0	4	2
HVL	15	14	0	14	0	8	1	0	14	7
BER	6	5	0	5	0	1	2	0	6	2
ODL	9	7	0	6	1	1	0	0	5	5
SAL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MES	2	2	0	2	0	0	1	0	2	0
HAV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	47	42	0	41	1	15	16	0	41	24

Nejčastějším vlivem, jehož důsledkem – jak se předpokládá - bude nedosažení dobrého stavu/potenciálu v roce 2015, jsou hydromorfologické změny, a to zejména v koordinační oblasti Horní a střední Labe u ÚPV hodnocených v kategorii řeky a v koordinační oblasti Horní Vltava u ÚPV zařazených do hodnocení v kategorii jezera (nádře na řekách). Naopak nejméně významným vlivem jsou odběry a/nebo vypouštění zpět do vodního toku.

2.1.1 Bodové zdroje znečištění

Bodové zdroje znečištění představují významný vliv na kvalitu vod. Můžeme je podle původu odpadních vod rozdělit na vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu (komunální zdroje znečištění), z energetiky, z průmyslu, ze zemědělských výroby (průmyslové zdroje znečištění) a na vypouštění ostatní (jiné zdroje znečištění). Samostatnou skupinu tvoří vypouštění vod s tepelnou zátěží (chladicí vody).

Pro analýzu dat byly v ČR použity údaje z roku 2005. Převážně byly využity hodnoty skutečně naměřené, hodnoty z vodoprávních povolení byly uplatněny pouze sekundárně.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo evidováno 2 668 vypouštění odpadních vod. Celkové množství vypouštěných odpadních vod v roce 2005 činilo 1 348 mil. m³. z hlediska množství

vypouštěných odpadních vod je převažující vypouštění z kanalizací pro veřejnou potřebu (45 %) a energetika (33 %), následuje průmysl (18 %), okrajově jsou pak zastoupeny ostatní zdroje jako zemědělství a jiné nezařazené zdroje.

K významným průmyslovým odvětvím, která jsou v české části mezinárodní oblasti povodí Labe hlavním zdrojem většiny prioritních látek znečišťujících povrchové vody, patří:

- energetika (tepelné elektrárny),
- výroba a zpracování kovů,
- těžba nerostných surovin,
- chemický průmysl a chemická výroba,
- ostatní.

Za významné pak byly považovány ty bodové zdroje znečištění, které negativně ovlivňují dosažení dobrého stavu ÚPV. Podle uvedených kritérií významný vliv bodových zdrojů byl identifikován na celkem 280 ÚPV.

Hodnocení vlivů bylo provedeno tak, že nejprve byly pro každý ÚPV, který nedosáhl dobrého stavu, identifikovány ukazatele, které překročily stanovené environmentální cíle, tj. ukazatele překračující limitní hodnotu a způsobily nedosažení dobrého stavu ÚPV. Následně bylo posouzeno, jestli původ znečištění pochází z plošných nebo bodových zdrojů znečištění (jak je celkové zatížení rozděleno mezi oba typy zdrojů znečištění). Následná analýza byla provedena individuálně pro každý ukazatel tak, že byl překročený ukazatel přiřazen konkrétnímu vlivu ve vodním útvaru na základě dostupných podkladů.

U bodových zdrojů znečištění byla využita data ročních látkových odnosů agregovaných na ÚPV a přepočtených dle plochy na zatížení v kg/ha za rok. Jako zdroj dat o jednotlivých vypouštěních (bodových zdrojích) byla využita „Evidence uživatelů vody“.

Míra nejistoty výsledků hodnocení významnosti vlivů je závislá na dostupných datech a míře zjednodušení provedené analýzy. Nebyla uvažována samočisticí schopnost vodního toku a možnost výskytu přirozeného pozadí některých látek. Vliv hydrologicky výše položeného vodního útvaru byl uvažován na základě dat z hodnocení stavu.

Jako zdroj dat pro vyhodnocení významnosti vlivů byla použita Evidence vypouštění do vod povrchových zahrnutá do vodohospodářské bilance, tzn. že v úvahu byla brána vypouštění, u kterých skutečné či povolené množství vypouštěné odpadní vody přesáhlo 500 m³ za měsíc či 6 000 m³ za rok. Data o lokalizaci, množství a jakosti vypouštěných odpadních vod jsou každoročně ohlašována uživateli na základě vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance.

Dále byl využit Registr komunálních zdrojů znečištění (RKZZ)¹², který je určený k získávání a zpracovávání informací týkajících se odvádění městských odpadních vod a způsobu nakládání s nimi. Registr plní důležitou roli při poskytování informací nezbytných pro vykazování vývoje v oblasti čištění odpadních vod, zejména za účelem plnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod, na území ČR v přechodném období do konce roku 2010.

Za komunální zdroj znečištění se považuje území obce (respektive komunální čistírna odpadních vod), významné z hlediska jakosti (znečištění) produkovaných a vypouštěných odpadních vod. U každého zdroje jsou sledovány údaje o způsobu zneškodňování odpadních vod (jejich odvádění, čištění a vypouštění včetně množství a koncentrace znečištění). Odpadní vody z komunálních zdrojů znečištění mohou být vypouštěny do povrchových vod buď prostřednictvím kanalizace pro veřejnou potřebu

¹² Registr komunálních zdrojů znečištění (RKZZ) provozuje od roku 1995 Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i. v Praze (VÚV). Registr je veden na podkladě informace od znečišťovatelů zasílané VÚV na základě ustanovení § 38 odst. 3 VZ a informace z ústřední majetkové a provozní evidence správců a provozovatelů vodovodů a kanalizací, která je ve správě Ministerstva zemědělství podle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění.

zakončené komunální ČOV nebo v případě decentralního způsobu čištění odpadních vod prostřednictvím zařízení pro individuální čištění (domovní ČOV, případně septik doplněný dalším stupněm čištění).

Pro identifikaci průmyslových zdrojů znečištění bylo využito Registru průmyslových zdrojů znečištění (RPZZ)¹³. Za průmyslový zdroj znečištění se považuje průmyslová lokalita (podnik, závod ap.), významná z hlediska jakosti (znečištění) produkovaných a vypouštěných odpadních vod. U každého zdroje jsou sledovány údaje o nakládání s vybranými látkami (množství látky použité při výrobě, druh výroby ap.) a o vypouštění odpadních vod (množství vypouštěných odpadních vod, koncentrace znečištění v odp. vodách). Odpadní vody z průmyslových zdrojů mohou být vypouštěny do povrchových vod buď přímo po vyčištění na průmyslové ČOV (vodního toku nebo nádrže), nebo prostřednictvím kanalizace pro veřejnou potřebu zakončené komunální ČOV.

2.1.2 Plošné zdroje znečištění

Vedle znečištění povrchových vod z bodových zdrojů hraje významnou roli také znečištění z plošných zdrojů. U některých látek, jako např. u dusíku a fosforu, může znečištění z plošných zdrojů značně převažovat nad znečištěním z bodových zdrojů. Za plošné zdroje znečištění jsou považovány zemědělství, odtok z urbanizovaných území, lodní doprava a rozptýlená zástavba. z tabulky 2.1.2-1 je zřejmé, že zejména v koordinačních oblastech Horní a střední Labe, Berounka a Dolní Vltava je intenzivní zemědělství.

V ČR byly stanoveny vnosy z významných plošných zdrojů znečištění pro následující ukazatele:

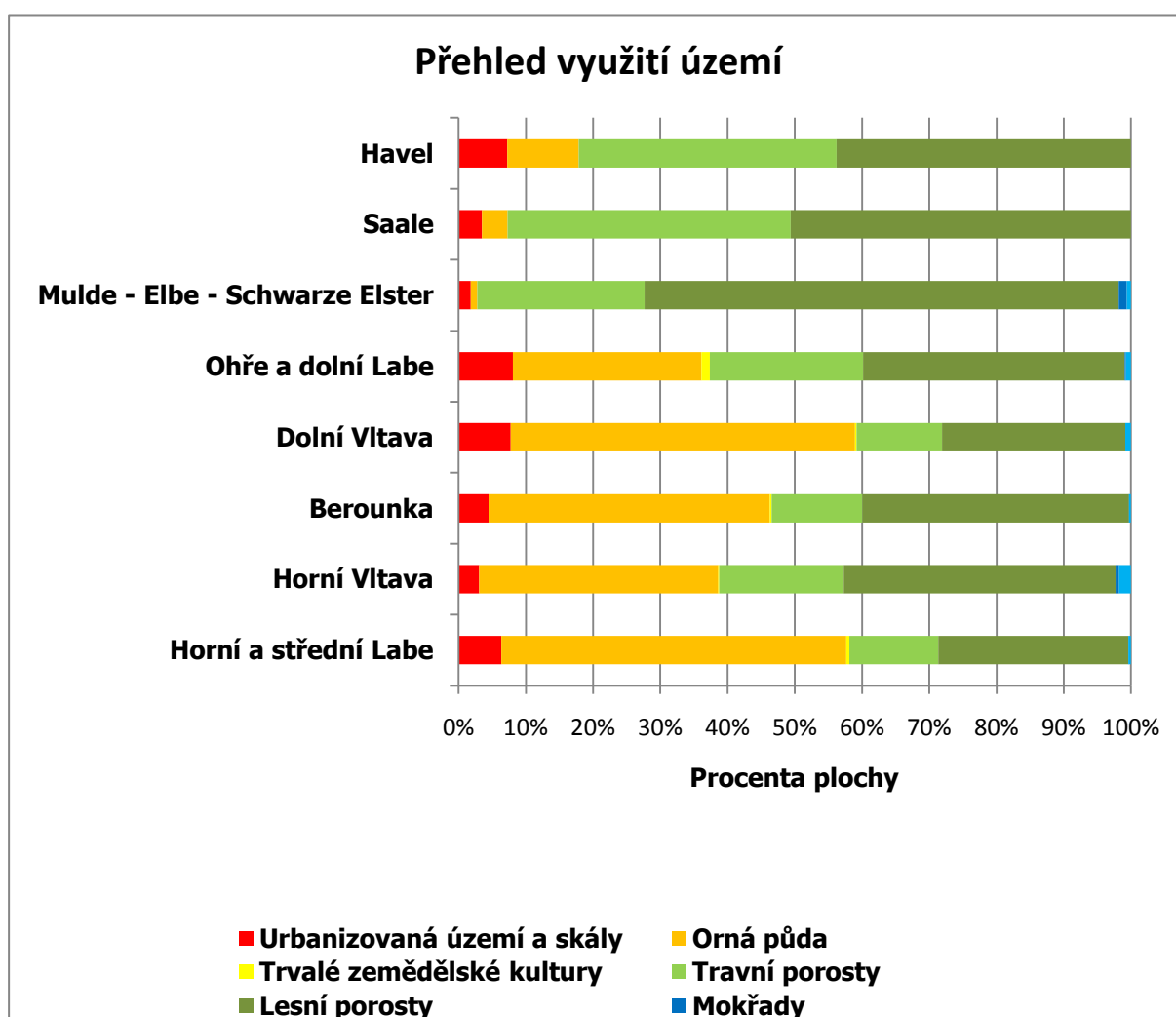
- dusík,
- celkový fosfor,
- celkové pesticidy a atrazin,
- síra,
- erozní smyv půdy.
-

Za plošný zdroj dusíku se považuje zemědělství, kde byl dusík stanoven na základě statistických údajů o produkovaných statkových hnojivech a fixaci dusíku (data za rok 1999). Dalším plošným zdrojem dusíku je atmosférická depozice (data z roku 2001). Pro hodnocení byl vypočítán celkový vstup dusíku z plošného znečištění do půdy. Plošný zdroj sumy všech používaných pesticidů, zejména atrazinu, byl vyhodnocen ze statistických dat o spotřebě jednotlivých pesticidů v zemědělství za rok 2002. Vnosy síry (a dusíku) jsou významné pro hodnocení acidifikace povrchových a podzemních vod a byly zpracovány pro síru z dat o atmosférické depozici za rok 2001 a pro dusík z jeho celkových vnosů do půdy ze zemědělství a atmosférické depozice. Dalším významným faktorem je eroze, která byla hodnocena jako průměrná ztráta půdy erozním smyvem. Plošný vnos fosforu je při tomto hodnocení chápán ve formě erozního smyvu fosforu, tj. kombinace údajů o erozním smyvu a obsahu fosforu v půdě (není závislý na hodnoceném období).

¹³ Registr průmyslových zdrojů znečištění (RPZZ), který v souvislosti s implementací směrnice o nebezpečných látkách ve vodách provozuje od roku 1998 VÚV. Zdrojem informací RPZZ jsou zejména informace od provozovatelů průmyslových závodů (zdrojů znečištění), další informace poskytují také obecní úřady, oblastní inspektoráty ČIŽP, státní podniky Povodí (v tomto případě se jedná o údaje o vypouštění vedené pro potřeby sestavení vodohospodářské bilance).

Tab. 2.1.2-1: Přehled využití území (rozdělení v %) ¹⁴

Koordinční oblast	Plocha oblasti [km ²]	Urbanizovaná území a skály	Orná půda	Trvalé zemědělské kultury	Travní porosty	Lesní porosty	Mokřady	Vnitrozemské vodní plochy
HSL	13473	6,4	51,3	0,5	13,2	28,3	0,0	0,4
HVL	10941	3,1	35,6	0,1	18,5	40,4	0,5	1,8
BER	8816	4,5	41,8	0,2	13,5	39,7	0,0	0,3
DVL	7266	7,8	51,2	0,2	12,7	27,3	0,0	0,9
ODL	8561	8,1	28,1	1,3	22,8	38,9	0,2	0,8
MES	662	1,8	1,0	0,0	24,9	70,5	1,2	0,6
SAL	99	3,5	3,8	0,0	42,1	50,6	0,0	0,0
HAV	70	7,2	10,6	0,0	38,4	43,8	0,0	0,0

Obr. 2.1.2-1: Přehled využití území v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Za významné jsou považovány ty plošné zdroje znečištění, které mají negativní vliv na dosažení dobrého stavu vodních útvarů. Podle uvedených kritérií byl identifikován významný plošný zdroj znečištění v české části mezinárodní oblasti povodí Labe u celkem 315 ÚPV. Za významný zdroj plošného znečištění ÚPV je všeobecně považována zemědělská praxe.

¹⁴ Zdroj: CORINE 2000

Hodnocení vlivů bylo provedeno tak, že nejprve byly pro každý ÚPV, který nedosáhl dobrého stavu identifikovány ukazatele, které překročily stanovené environmentální cíle, tj. ukazatele překračující limitní hodnotu a způsobily nedosažení dobrého stavu ÚPV. Následně bylo posouzeno, jestli původ znečištění pochází z plošných nebo bodových zdrojů znečištění (jak je celkové zatížení rozděleno mezi oba typy znečištění). Následná analýza byla provedena individuálně pro každý ukazatel tak, že byl překročený ukazatel přiřazen konkrétnímu vlivu v ÚPV na základě dostupných podkladů.

U plošných zdrojů znečištění byla pro dusík využita data jeho bilančního přebytku v kg za rok, přepočtená na 1 ha plochy vodního útvaru (dále zatížení). Vnos fosforu byl uvažován prostřednictvím erozního smyvu v kg/ha za rok. Vzhledem k tomu, že u zatížení dusíkem jde o vnos pouze do půdy a nejde o přímý vnos do povrchových vod, bylo dále ve všech vodních útvarech toto zatížení jednotně sníženo na 15 %. U erozního smyvu pro fosfor byla data redukována na 70 %, neboť do povrchových vod se finálně dostane jen jeho část.

Míra nejistoty výsledků hodnocení významnosti vlivů je stejně jako u bodových zdrojů znečištění závislá na dostupných datech a míře zjednodušení provedené analýzy. Nebyla uvažována samočisticí schopnost vodního toku a vliv hydrologicky výše položeného vodního útvaru byl uvažován na základě dat z hodnocení stavu.

2.1.3 Odběry a převody vody

Odběry a převody povrchové vody jsou používány v průmyslových, komerčních, energetických, zemědělských a rybářských sektorech. Při využívání vodní energie mohou být problematické provozování vodních elektráren snižující odtok mezi odběrem a převodem vody. Významné odběry vody mohou představovat přívody k chladícím věžím zajišťujícím provoz tepelných elektráren a převody vody do jiných vodních útvarů.

Odběry vody

Jako podklad pro analýzu evidovaných odběrů povrchové vody bylo využito evidence správců povodí v rámci vodohospodářské bilance, kam jsou zařazovány údaje dle vyhlášky č. 431/2001 Sb., o vodní bilanci podléhající pravidelnému nahlašování údajů o odebraném množství (nad limit 6 000 m³ v kalendářním roce nebo 500 m³ v kalendářním měsíci). Celkové množství odebrané povrchové vody u evidovaných odběrů, v roce 2006 činilo 1 207 mil. m³.

Významné odběry jsou ty, které zabraňují vodnímu útvaru v dosažení environmentálních cílů. V České republice je regulace odběrů povrchových a podzemních vod ošetřena vodním zákonem, kde je uvedeno, že pokud dochází k odběru povrchových nebo podzemních vod je třeba povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (§ 8 VZ). Povolení je časově ohraničené, předmětem povolení je rozsah povoleného ročního odběru nebo jiného nakládání s vodami (§ 9 VZ). Pokud je odebíráno více než 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc, má provozovatel povinnost měřit množství a jakost odebrané vody a výsledky předávat správcům povodí (§ 10 VZ). Vodoprávní úřad může zároveň platné povolení k nakládání s vodami zrušit či změnit, pokud dojde ke změně minimálního zůstatkového průtoku nebo minimální zůstatkové hladiny podzemních vod, případně je-li to nezbytné ke splnění plánu oblasti povodí. Minimální zůstatkový průtok je podle § 36 VZ takový průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a zachování ekologické funkce vodního toku.

Pokud se tedy jedná o případy odběrů vody, které by zabraňovaly vodnímu útvaru v dosažení environmentálních cílů, tzn. dodržení minimálního zůstatkového průtoku v tocích u povrchových vod nebo o dosažení minimální zůstatkové hladiny u vod podzemních, pro první plánovací cyklus nebyly v české části mezinárodní oblasti povodí Labe identifikovány žádné takové významné odběry vod.

V následující tabulce jsou uvedeny odběry povrchových vod v rozdělení podle odvětví a jejich podíl na celkových odběrech.

Tab. 2.1.3-1: Relevantní odběry povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Druh odběru	% odebrané množství	Počet odběratelů
Odběry pro výrobu elektřiny (chlazení)	56	26
Odběry pro zpracovatelský průmysl	19	256
Odběry pro účely veřejného zásobování vodou	22	99
Odběry pro účely zavlažování v zemědělství	1	80
Odběry pro těžební průmysl (lom/povrchové uhelné doly)	1	13
Jiné větší odběry	1	35
Odběry pro chov ryb	-	-
Odběry pro hydroenergetiku	-	-
Odběry pro účely plavby	-	-
Celkem	100	509

Převody vody

Převody vody mezi povodími mohou být realizovány různým způsobem (otevřený kanál, trubní převod gravitační, trubní převod čerpáním) nebo kombinací různých způsobů. Jako převod vody mezi povodími může také působit rozsáhlý zásobní systém pitné nebo užitkové vody, kde je voda odebírána z jednoho povodí a vypouštěna jako odpadní voda do jiného povodí. Relevanost jednotlivých převodů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe byla posuzována individuálně a jejich zařazení do následujícího seznamu bylo založeno na odborném posouzení v rámci národní úrovně. Seznam těchto převodů je uveden v následující tabulce 2.1.3.-2.

Tab. 2.1.3-2: Relevantní převody povrchové vody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Odběr z povodí toku		Převod do povodí toku	Objem vody za rok	Poznámka
Název	Druh	Název	mil.m ³	
Kód koordinační oblasti: HSL				
Labe	K	Labe	78,9	Opatovický kanál
Úpa	K	Rozkošský p.	75,1	Úpský přivadeč
Loučná	K	Chrudimka	54,6	Halda
Bělá	K	Dědina	15,8	Alba
Cidlina	K	Mrlina	10,4	Sánský kanál
Novohradka	K	Loučná	8,5	Zmínka
Bílá Desná	TG	Černá Desná	1,3	Soušský přivadeč
Bělá	K	Zlatý potok	0,8	Dlouhá strouha
Bílá Nisa	TG	Mšenský potok	0,4	Z Bílé Nisy
Lužická Nisa	TG	Mšenský potok	0,3	Z Lužické Nisy
Labe	K	Labe	18,7	Labský náhon
Kód koordinační oblasti: HVL				
Lužnice	K	Lužnice	50	Zlatá stoka
Lužnice	K	Nežárka	189,4	Nová řeka
Kód koordinační oblasti: ODL				
Přísečnice	TG	Hradištský p.	10,8	VD Přísečnice
Černá voda	TG	Přísečnice	12,4	
Fláje	TG	Poustevnický p.	7,5	VD Fláje
Ohře	TG, TP	Hutná	1437,9	ČS Stranná

Druh převodu: K – kanál, TG – trubní gravitační, TP – trubní čerpáním

2.1.4 Regulace odtoku vody a hydromorfologické úpravy

Příčné stavby včetně údolních přehrad

Spektrum příčných staveb sahá od údolních přehrad přes rybníční hráze, velké jezy až k malým jezům a stupňům. Často tvoří překážky pro migraci vodních živočichů a v řadě případů také v důsledku vzniku vzdutí vody, zamezení ekologické propustnosti a často v důsledku předchozích úprav vodních útvarů značně ovlivňují jejich ekologický stav.

Vodní nádrže mohou působit jako významné regulace odtoku vody v závislosti na jejich umístění a způsobu provozování. z hlediska umístění se vodní nádrže dělí na:

- údolní nádrže (průtočné),
- boční nádrže.

Z hlediska způsobu provozování se nádrže dělí podle účelu, kterým může být:

- zásobování vodou a nadlepšování průtoků v toku pod nádrží,
- ochrana před povodněmi,
- výroba elektrické energie,
- rekreace a
- chov ryb.

Velké údolní nádrže mají obvykle více účelů, čemuž odpovídá rozdělení objemu nádrže do více částí. Rozdělení objemu nádrže a způsob hospodaření (regulace) určuje manipulační řád. Významné regulace odtoku vody způsobují vodní nádrže, kde v průběhu roku dochází k plnění a prázdnění prostoru nádrže, tj. zadržování a uvolňování odtoku vody. Jsou to nádrže s významným zásobním nebo ochranným účelem. k plnění a prázdnění dochází také u hydroelektrárenských nádrží, které pracují ve špičkovém režimu, avšak zde je jejich vliv na velikost odtoku eliminován vyrovnávací nádrží.

Do významných regulací odtoku vody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou zahrnuty vodní nádrže na větších vodních tocích, se zásobním nebo ochranným účelem a celkovým ovladatelným objemem nad 1 mil. m³, nebo vodní nádrže, které byly zařazeny jako prvky vodohospodářské soustavy v simulačních modelech v některých povodích české části mezinárodní oblasti povodí. Těchto vodních nádrží je v české části mezinárodní oblasti povodí Labe celkem 64.

Tab. 2.1.4-1 Významné regulace odtoků vody

Koordinační oblast	Významné akumulace vody
HSL	15
ODL	18
HVL	8
DVL	10
BER	11
MES	2
SAL	0
HAV	0
Celkem	64

Regulace říčního koryta/úprava vodního útvaru

Morfologickými úpravami se rozumí takové antropogenní změny vodních toků, které způsobují odchylky od přirozeného stavu koryt vodních toků vzniklého přirozeným vývojem. Patří sem tedy veškeré v minulosti provedené úpravy směřující převážně ke stabilizaci tras koryt vodních toků, zvýšení jejich kapacity z hlediska provedení povodňových průtoků a umožnění plavby.

Tyto úpravy mění původní stav koryt vodních toků především v následujících aspektech:

- způsobují narovnání a zkrácení trasy vodního toku,
- snižují diverzitu prostředí, odstraňují střídání brodových a tůňovitých úseků,
- odstraňují nebo degradují příbřežní části – znemožňují styk mezi vodním tokem a inundační oblastí.

Další významnou morfologickou změnou je přerušení kontinuity prostředí vodních toků příčnými stavbami (přehradními hrázemi a jezy), jež znemožňují přirozenou migraci vodních živočichů.

Mezi základní činnosti nepříznivě ovlivňující morfologii vodních toků v mezinárodní oblasti povodí Labe patří:

- lodní doprava a rekreace – charakteristické parametry: typ plavby (tonáž, plavební ponor, průmyslový nebo rekreační účel), intenzita dopravy, aj.,
- ochrana před povodněmi – charakteristické parametry: cíl ochrany (např. přípustná frekvence povodní), velikost návrhové povodně, způsob provedení (hráze, prohloubení koryta, poldry, atd.),
- výroba elektrické energie ve vodních elektrárnách – charakteristické parametry: výkon, hltnost, spád, provozní režim (permanentní nebo špičkový),
- zásobování vodou - charakteristické parametry: intenzita odběrů, provozní režim (permanentní nebo občasné odběry),
- zemědělství a lesnictví – charakteristické parametry: struktura využití území, nároky na vodu, vymezení zemědělských oblastí,
- industrializace a urbanizace – charakteristické parametry: hustota obyvatelstva, populační růst (struktura, migrace), urbanizační omezení (územní plánování).

I když již v minulosti docházelo k evidenci morfologických úprav, nikdy nebyly tyto informace dávány do souvislostí a společně vyhodnocovány. Z tohoto důvodu se informace o hydromorfologických úpravách ve větší míře uplatnily až dnes, zejména při vymezování silně ovlivněných vodních útvarů. Změna morfologie vodního toku má vliv na vodní prostředí a v důsledku toho dochází k dopadům na vodní ekosystémy. Cílem je tyto dopady zmírňovat či eliminovat a to přijetím vhodných nápravných opatření.

V roce 2003 a 2004 probíhala na území České republiky pro účely zpracování POP kontrola existujících dat a doplňování, příp. shromažďování nových dat, zabezpečované správci povodí. Zejména se jednalo o tyto technické popisné údaje a parametry:

- zakrytí / zatrubnění úseků vodních toků,
- napřimování úseků vodních toků, zkrácení toku (podélné napřímení oproti historickému stavu, průpichy mezi meandry – vznik slepých a odstavených ramen),
- vzdutí vodních toků,
- délka a způsob zpevnění říčního břehu, technické úpravy průtočného profilu (lokalizace, rozsah /jednostranné, oboustranné, celý profil včetně dna/),
- protipovodňová opatření, hráze podél koryta toku (lokalizace, rozsah (jednostranné, oboustranné),
- urbanizace,
- příčné překážky nad 1 m (lokalizace, průchodnost),
- změny přirozené skladby břehových porostů (výskyt topolových monokultur, určení pěti kategorií stavu a péče),
- odběry.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo kromě toku Labe označeno ještě dalších 11 toků (Ohře, Kamenice, Ploučnice, Jizera, Vltava, Berounka, Úhlava, Úslava, Orlice, Tichá Orlice a Divoká Orlice) jako tzv. nadregionální prioritní vody, u kterých je obnova ekologické průchodnosti pro ryby významným cílem plánovaných aktivit. Nadregionální prioritní vody jsou vody, které jsou z ekologického hlediska velmi významné především pro ryby migrující na velké vzdálenosti. Hráže údolních nádrží tvoří zároveň migrační překážky.

Počet staveb, které neumožňují tah ryb proti proudu a po proudu v souladu s obecně uznávanými technickými pravidly je uveden v tabulce 2.1.4-2.

Tab. 2.1.4-2: Přehled příčných překážek podle průchodnosti

Typy příčných překážek podle průchodnosti	České koordinační oblasti								Počet
	HSL	HVL	DVL	BER	ODL	SAL	MES	HAV	
Neprůchodné	868	428	274	476	702	11	76	6	2 841
Průchodné od 2015 (přijatá opatření)	7	1	3	1	24	1	0	0	37

Za významné vlivy v oblasti hydromorfologie byly považovány ty, které způsobily zařazení do předběžně vymezených silně ovlivněných vodních útvarů.

Identifikace vlivů byla provedena pro každý ÚPV, který byl zařazen do předběžně vymezených silně ovlivněných vodních útvarů. Důležité bylo rozlišit zda se jedná o vodní útvar hodnocený v kategorii řeka nebo jezero, protože v závislosti na těchto dvou kategoriích docházelo k vymezení vlivů¹⁵.

Pro ÚPV kategorie řeka byly sledovány 3 základní typy vlivů:

Příčné překážky – pro určení míry vlivu byla použita analýza geografické informace vypovídající o počtu příčných překážek ve vodních útvarech. Pokud byla ve vodním útvaru identifikována jedna a více příčných překážek, bylo to považováno za významný vliv. Do hodnocení byly zahrnuty hráže, jezy a příčné překážky vyšší než 1 m.

Zdymadla - použito pro vodní útvary Labské a Vltavské vodní cesty.

Úpravy vodních toků – hodnoceno v závislosti na dvou parametrech: kombinovaném hodnocení a napřímení.

Kombinované hodnocení úprav koryta vodního toku agreguje změny zpevnění břehů, urbanizaci a protipovodňová opatření. Rozděluje úseky toků do 5 tříd z hlediska upravenosti koryta. Výše uvedené vlivy byly považovány za významné, pokud vážený průměr násobku délky úseku a třídy kombinovaného hodnocení, dělený celkovou délkou toku ve vodním útvaru přesahoval hodnotu 3.

Napřímením jsou rozuměny úseky vodních toků, které byly prostřednictvím v minulosti vybudovaných úprav významně zkráceny na své délce, včetně vzdutí a zatrubnění. Vliv napřímení byl brán v úvahu pokud překračoval 50 % délky vodních toků.

Pro ÚPV kategorie řeka byly navrženy 4 základní typy vlivů:

- nádrže s hydroenergetickým využitím,
- vodárenské nádrže,
- retenční nádrže,
- ostatní vlivy - rekreace, rybaření.

¹⁵ Pro přiřazení vlivu k vodním útvarům byl využit datový model WISE.

Zdrojem identifikace vlivů byly přípravné práce pro POP při předběžném vymezení silně ovlivněných vodních útvarů, které bylo provedeno v letech 2004 – 2006 a dále pak jednotlivé POP.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo identifikováno celkem 433 ÚPV, které jsou ovlivněny morfologickými změnami s významným dopadem na hydrologický režim (zejména výstavbou jezů), v důsledku čehož nemohl hodnocený vodní útvar dosáhnout dobrého stavu.

2.1.5 Odhad dalších vlivů

Další vlivy v české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou považovány za regionálně specifické a individuální. Znečištění dalšího druhu mohou, mimo jiné, vznikat například v přivaděčích tepla a materiálů, mohou být způsobeny lodní dopravou a s ní spojenými stavebními opatřeními a jejich údržbou, výstavbou přístavů a jiných dopravních zařízení, turistikou nebo znečištěním z těžby surovin a jejich následků. Na biocenóze bentosu, struktuře koryta toku, koncentraci plavenin a spotřebě kyslíku se může také bezprostředně projevit odstraňování nánosů pro zabezpečení splavnosti toku a jeho a údržba.

Antropogenní vlivy způsobené důlní činností, projevující se ve vytěžených oblastech jsou v podstatě logickým důsledkem těžby hnědého uhlí, uranu apod. Tyto vlivy se v povrchových vodách projevují především formou narušených hydrologických poměrů a látkových vnosů.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo identifikováno celkem 92 ÚPV, které nedosáhnou dobrého stavu v důsledku dalších vlivů.

Pro identifikaci dalších a neznámých vlivů nebyl vytvořen metodický postup, proto stanovení významných dalších vlivů bylo provedeno individuálně, odborným odhadem. Významné neznámé vlivy byly identifikovány tam, kde vodní útvar nedosáhne environmentálních cílů, ale nebyl určen žádný významný vliv, který by nedosažení dobrého stavu způsobil.

V dalším plánovacím období se předpokládá vytvoření postupu pro identifikaci metodicky dosud nepodchycených vlivů.

2.2 Podzemní vody

Na základě novějších údajů došlo v české části mezinárodní oblasti povodí Labe k přepracování a aktualizaci analýzy vlivů a dopadů z roku 2004. Výsledky analýzy byly podkladem pro stanovení důvodů nedosažení environmentálních cílů, tak jak je vyžaduje RSV (tab. 2.2-1). Typy vlivů, které způsobují nedosažení dobrého stavu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou:

- bodové zdroje znečištění,
- plošné zdroje znečištění,
- odběry podzemních vod,
- další antropogenní vlivy (těžba surovin a geotermální vrty).

Všechny vlivy byly popsány v analýze vlivů a dopadů, v následujících kapitolách jsou podrobněji popsány jen ty vlivy, které byly identifikovány jako významné, tj. že způsobily nedosažení dobrého stavu ÚPv.

Tab. 2.2-1: Významné vlivy, způsobující nedosažení dobrého stavu útvarů podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet útvarů podzemních vod	Nevyhovující stav útvarů podzemních vod			
		Bodové zdroje	Plošné zdroje	Odběry	Další
HSL	41	29	30	13	14
HVL	13	7	6	2	0
DVL	3	3	3	0	0
BER	14	8	8	2	1
ODL	28	11	19	4	3
SAL	0	0	0	0	0
MES	0	0	0	0	0
HAV	0	0	0	0	0
Celkem	99	58	66	21	18

2.2.1 Bodové zdroje znečištění

Inventarizace bodových zdrojů znečištění byla po zvážení významnosti pro ČR zaměřena hlavně na staré zátěže a skládky, obsahující zvýšené koncentrace určitých nebezpečných látek podle seznamu ukazatelů, relevantních pro hodnocení chemického stavu podzemních vod. Ty byly ještě dále prověřeny na regionální úrovni a byly k nim přidány staré zátěže, u kterých buď nebyly informace o znečištění podzemních vod nebo nevyhovovaly celostátně zvoleným kritériím, ale pravděpodobně mají negativní vliv na dosažení dobrého stavu útvarů podzemních vod.

Jako podklad byly použity údaje, uložené v Systému evidence zátěží životního prostředí (SEKM, dříve SEZ), který obsahuje v současné době nejrozsáhlejší databázi skládek a starých zátěží v ČR. Pro určení významných bodových zdrojů znečištění byla použita data z databáze SEKM v aktualizaci k 9. 5. 2006. k tomuto datu byly v SEKM evidovány údaje o více než 3 000 lokalitách (zátěžích) v ČR, které se od sebe liší rozsahem kontaminace a její závažností.

U těchto vybraných zdrojů znečištění bylo provedeno hodnocení těch látek, pro které byly stanoveny prahové hodnoty. Vzhledem ke skutečnosti, že se toto hodnocení vztahovalo na bezprostřední blízkost místa nejvyššího znečištění, byly použity odlišné limity než jsou samotné prahové hodnoty. Pokud byly tyto limity u daného zdroje překročeny a tento zdroj se nacházel v útvaru podzemních vod vyhodnoceném jako nevyhovující z důvodu předkročení prahových hodnot stejné látky, byl tento zdroj označen jako významný.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo identifikováno celkem 1 948 zátěží, včetně těch nemonitorovaných.

Nevyhovující chemický stav z důvodu bodových zdrojů znečištění je u většiny útvarů podzemních vod způsoben úniky a průsaky ze starých kontaminovaných ploch. Mezi nejčastěji unikající nebezpečné látky patří v české části mezinárodní oblasti povodí Labe:

- aromatické uhlovodíky, chlorethylen,
- arzen, olovo, rtuť, kadmium,
- kyanidy.

Podrobnější seznam významných bodových zdrojů znečištění a jejich přiřazení k jednotlivým látkám je uveden v příslušných POP.

2.2.2 Plošné zdroje znečištění

Pro hodnocení vlivů, týkajících se plošného znečištění podzemních vod, byly v rámci jejich aktualizace vybrány tyto skupiny látek: dusík, síra a pesticidy. z hlediska typů plošného znečištění jsou podstatné vnosy ze zemědělství (dusík a pesticidy) a atmosférické depozice (síra a dusík). Problematické pesticidy sice vstupují do půdy i jinými způsoby – např. aplikací na železničních tratích – pro vyhodnocení tohoto způsobu vnosů znečišťujících látek užíváním půdy není v současné době dostatek dat.

Rizikovitost plošných zdrojů znečištění na útvary podzemních vod byla hodnocena různým způsobem podle typu zátěže. U dusíku, kde podle platné legislativy již platí revize vymezení zranitelných oblastí na základě podrobných dat z monitoringu, byla zpracována rizikovitost plošného znečištění procentem plochy zranitelných oblastí na plochu útvarů a podle spočtených koncentrací dusičnanů v podzemních vodách na základě simulačního modelu. v koncentracích dusičnanů byly zvlášť započítány vnosy dusíku z hnojení a z atmosférické depozice.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe je významná rozloha zemědělsky využívaných ploch¹⁶. Vnosy živin v posledních letech poklesly v důsledku snížení aplikace přebytečného množství dusičnanů na zemědělsky využívané plochy. Tento pokles se však ještě na jakosti podzemních vod neprojevil, a to zejména u hlubších hydrogeologických struktur.

Pro pesticidy nelze vzhledem ke změnám v aplikaci použít dostatečně vypovídající nepřímé hodnocení rizika používání pesticidů na zemědělské půdě. Dřívější způsob hodnocení na základě údajů Státní rostlinolékařské správy není vhodné v současné době použít – hlavně v případě zakázaných či omezených pesticidů (do spotřebování zásob), což je většina pesticidů, zařazených do seznamu ukazatelů pro hodnocení chemického stavu podzemních vod v ČR.

Riziko acidifikace je způsobeno vlivem dvou regionálně působících fenoménů - dusíku a síry, a to v závislosti na odolnosti horninového prostředí, která je vyjádřena mírou zranitelnosti.

Hodnocení se zjednodušuje pro posouzení vlivu dusíku, protože v současné době díky odsíření všech tepelných elektráren na území ČR síra přestává hrát v atmosférické depozici významnější úlohu. Síra se podílí na acidifikaci pouze v oblastech v minulosti dlouhodobě postižených, jako jsou Krušné a Jizerské hory a Krkonoše, a to ve formě síry vázané na půdní horizont.

Jediným faktorem, který tedy může negativně ovlivňovat acidifikaci, je dusík.

Za významné vlivy pak byly považovány ty plošné zdroje znečištění, které způsobily nedosažení dobrého stavu vodních útvarů. Identifikace plošných zdrojů znečištění vycházela z ukazatelů, které překročily stanovené prahové hodnoty a způsobily nedosažení dobrého stavu vodního útvaru. Protože se hodnocené ukazatele pro bodové a plošné zdroje znečištění prakticky nepřekrývaly, nebylo nutno stanovovat podíl bodového a plošného znečištění.

Z hlediska množství vypouštěných znečišťujících látek pocházejících z plošných zdrojů znečištění byla použita stejná data jako pro povrchové vody. Při hodnocení vlivů bylo přihlíženo také k dalšímu významnému vlivu, kterým je urbanizovaná plocha a ostatní druhy užívání území v ploše vymezené hranicemi ÚPdV. Podrobnější popis a přiřazení jednotlivých ÚPdV k typu využívání území je uvedeno v příslušných POP, kde jsou dále uvedeny detailnější informace.

¹⁶ Viz tabulka 2.1.2-1

2.2.3 Odběry podzemních vod

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe převažují odběry podzemních vod pro účely úpravy na vodu pitnou. Pro potřeby analýz RSV byly odběry přiřazeny ÚPDV. Hodnocení kvantitativního stavu bylo založeno na výsledcích bilance celých ÚPDV a proto se za významný vliv považovaly všechny odběry podzemních vod v útvaru vyhodnoceném jako kvantitativně nevyhovující.

2.2.4 Další antropogenní vlivy

Z hlediska podzemních vod byla identifikace a přiřazení dalších antropogenních vlivů problematická vzhledem k možnostem ovlivnění jak chemického tak kvantitativního stavu.

Identifikace dalších významných vlivů byla založena pouze na nepřímém hodnocení.

Pro hodnocení dalších významných vlivů nebyla stanovena jednotná metodika vzhledem k různorodosti vlivů a proto byla založena na odborném posouzení.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe patří mezi další významné vlivy na stav útvarů podzemních vod hlavně těžba nerostných surovin, a to jak těžba štěrku (významný vliv na kvartérní útvary podzemních vod), tak těžba uhlí či uranu. U těžby štěrku se jedná o aktivní těžbu, která postupně likviduje některé kvartérní útvary podzemních vod, u těžby uhlí je to kombinace jak současné těžby, tak současné rekultivace.

Bývalá těžba uranu ve Stráži pod Ralskem patří také mezi významné vlivy vzhledem ke způsobu tehdejší těžby (vtlačení kyseliny do horninového prostředí, kde i po 15 letech od skončení těžby je nutné stále udržovat hydraulickou clonu, aby se zbývající kyselina nedostala do povrchových vod a nešířila se dále ve středoturonské zvodni).

Dalším významným vlivem v české části mezinárodní oblasti povodí Labe je také výstavba hlubokých vrtů využívaných pro získání geotermální energie. Výstavba těchto vrtů významně ovlivňuje jak kvantitativní tak chemický stav útvarů podzemních vod. Nejvíce se tato skutečnost projevila v dílčí povodí Horní a Střední Labe, kde je masivní výstavba směřována k zisku tepelné energie z oblasti Východočeské Křídly a v dílčí povodí řeky Jizery, kde jsou artéské kolektory podzemních vod.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe nepatří umělé doplňování mezi významné vlivy na stav útvarů podzemních vod.

3. Identifikace a mapové znázornění chráněných oblastí

Podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV byly v rámci české části mezinárodní oblasti povodí Labe zpracovány evidence chráněných oblastí (dále jen „evidence“).

Evidence zahrnují pro jednotlivé kategorie chráněných oblastí nebo chráněných území ty oblasti nebo území, u kterých byla zjištěna podle právních předpisů EU potřeba zvláštní ochrany povrchových a podzemních vod nebo oblasti pro zachování životního prostředí a druhů závislých na vodě. Tato kapitola odráží stav naplnění evidencí k 31. 10. 2006.

Následující typy chráněných oblastí jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV:

- oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě,
- rekreační vody (koupací oblasti),
- oblasti citlivé na živiny,
- oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů (EVL), chráněné ptací oblasti (Natura 2000).

V kapitolách 3.1 až 3.6 jsou uváděny odkazy na evropské směrnice, resp. právní předpisy ČR, na jejichž základě jsou jednotlivé chráněné oblasti evidovány.

Kromě EVL jsou zdokumentovány také oblasti, které jsou významné na národní úrovni. Do této kategorie patří kromě jiného maloplošná chráněná území, dále jsou pro zpracování zprávy podle čl. 15 RSV jsou zdokumentovány rybné vody podle směrnic 78/659/EHS a 79/923/EHS.

V ČR nejsou evidovány oblasti pro ochranu hospodářsky významných druhů vázaných na vodní prostředí, jelikož na území ČR se nevyskytují organismy, které by byly předmětem hospodářského využití, a dále měkkýšové vody.

Zvláštní požadavky na monitoring v chráněných oblastech jsou uvedeny v kapitole 4.3, zatímco o cílech povodí v souladu s článkem 4 RSV je pojednáno v kapitole 5.

3.1 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě

Podle čl. 7 odst. 1 RSV jsou evidovány útvary, které jsou užívány pro odběr podzemní nebo povrchové vody určené k lidské spotřebě, a to v případě, kdy odebírané množství vody za den je vyšší než 10 m³ nebo zásobují více než 50 osob a dále také území uvažované pro tento účel.

Do evidence podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV byly zařazeny takové útvary - odběry, které byly povoleny v souladu s vodním zákonem místně příslušným vodoprávním úřadem a které současně byly podle stejného zákona a příslušných prováděcích předpisů evidovány správci povodí (odebírané množství je větší než 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za kalendářní měsíc, tedy asi 16,5 m³ za den). Ostatní stávající odběry větší než 10 m³ za den byly doplněny z dostupné evidence zdrojů surové vody využívané pro úpravu na vodu pitnou.¹⁷ Odběry v české části povodí Labe jsou prováděny u 94 z 99 ÚPdV (94,9 %) a u 98 z 662 ÚPV (14,8 %), překračujících výše uvedené objemy odběru, a které je tedy nutno ve smyslu Přílohy IV i) považovat za součást chráněných oblastí.

¹⁷ Evidence odběrů surové vody v Informačním systému VODA České republiky (ISVS Voda).

Evidované odběry jsou dosud vedeny jako samostatné geografické objekty bez vazby na příslušné vodní útvary. Podle dalšího vývoje vymezování vodních útvarů i celkového pojetí evidencí podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV mohou být buď přiřazeny k vymezeným ÚPV nebo ÚPdV anebo naopak k nim mohou být přiřazena příslušná ochranná pásma.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe se nachází celkem 141 odběrů povrchových vod a 1650 odběrů podzemních vod určených pro lidskou spotřebu.

3.2 Koupací oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

V České republice jsou za rekreační vody považovány koupací oblasti, vymezené podle § 34 VZ a příslušného prováděcího předpisu v souladu se Směrnicí 76/160/EHS, o jakosti vody ke koupání, resp. novelizovaného znění této směrnice (2006/7/ES). Jednotlivé koupací oblasti jsou vyjmenovány v příloze I vyhlášky č. 159/2003 Sb. Do Evidence chráněných oblastí jsou zařazeny koupací oblasti na základě vyhlášky č. 159/2003 Sb. a novely 168/2006 Sb.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe se nachází celkem 114 koupacích oblastí, z toho je 47 koupališť ve volné přírodě.

3.3 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe citlivé na živiny

Zranitelné oblasti

K ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů podle nitrátové směrnice (91/676/EHS) stanovila Česká republika zranitelné oblasti a v těchto oblastech upravila používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření. Vymezení zranitelných oblastí podléhá přezkoumání v intervalech ne delších než čtyři roky.

Do evidence jsou v současné době zařazeny zranitelné oblasti vymezené v roce 2003 na základě vyhodnocení koncentrací dusičnanů v povrchových a podzemních vodách a s přihlédnutím k analýze citlivosti území k průniku dusičnanů do vod. Vymezené oblasti představují území, kde zjištěné znečištění pochází ve větší míře ze zemědělského hospodaření. Zranitelné oblasti jsou legislativně vymezeny nařízením vlády 103/2003 Sb., a to s vazbou na katastrální území.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe byly vymezeny zranitelné oblasti v celkovém rozsahu 17 883 km². Zranitelné oblasti tak zaujímají 36 % z plochy české části mezinárodní oblasti povodí Labe.

Citlivé oblasti

Jako citlivé oblasti jsou v České republice vymezeny všechny vody nikoli konkrétní vodní útvary, jak to požaduje Směrnice 91/271/EHS. Ve smyslu směrnice lze považovat tento postup za uplatnění opatření na celém území státu. Citlivé oblasti nejsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV.

3.4 Oblasti v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů, chráněné ptáčí oblasti

Na území České republiky jsou evidovány ptáčí oblasti podle směrnice 79/409/EHS, území pro ochranu stanovišť a druhů podle směrnice 92/43/EHS a také zvláště chráněná území podle platné české legislativy, která mají prokazatelnou vazbu na vodní prostředí. Jedná se o chráněné oblasti, kde je důležitým faktorem zachování nebo zlepšení stavu příslušného vodního útvaru. Plochy evidovaných oblastí s florou a faunou vázanou na vodní prostředí a oblastí s chráněnými druhy ptactva se v některých případech překrývají.

Návrh vymezení ptačích oblastí zpracovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve spolupráci s Českou společností ornitologickou. Do evidence byly vybírány ptačí oblasti, které mají jednoznačnou vazbu na vodní prostředí. Za tímto účelem byl vytvořen seznam druhů, které mají vztah k vodnímu prostředí (hnízdění, potravní stanoviště, shromaždiště nebo zimoviště). z tohoto seznamu byly vybrány ptačí oblasti, v kterých bylo současně plošné zastoupení vodních a mokřadních biotopů větší než 10 %.

Návrh národního seznamu evropsky významných lokalit (EVL - území pro ochranu stanovišť a druhů) podle směrnice 92/43/EHS zpracovala AOPK ČR. V české části mezinárodní oblasti povodí Labe je evidováno podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV celkem 7 ptačích oblastí a celkem 271 území pro ochranu stanovišť a druhů, z toho 7 z takto vymezených území zasahuje i do některé ze sousedních mezinárodních oblastí povodí.

Kromě území soustavy NATURA 2000 s vazbou na vodní prostředí, jsou evidována i vybraná maloplošná zvláště chráněná území podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Jsou evidovány takové lokality, ve kterých byl hlavním důvodem ochrany výskyt vodního nebo na vodu vázaného biotopu nebo stejně specializovaných rostlinných nebo živočišných druhů za využívání databáze ÚSOP. V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo do evidence zařazeno celkem 28 z kategorie Národní přírodní rezervace (NPR), 18 z kategorie Národní přírodní památka (NPP), 182 z kategorie Přírodní rezervace (PR) a 250 z kategorie Přírodní památka (PP).

3.5 Rybné vody

Vymezení rybných vod a jejich rozdělení na lososové a kaprové proběhlo na území České republiky v souladu se Směrnicí 78/659/EHS, o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb.

Rybné vody byly na území České republiky stanoveny v souladu s § 35 VZ nařízením vlády č. 71/2003 Sb., v platném znění. V příloze tohoto legislativního předpisu jsou na území ČR přesně vymezeny lososové a kaprové vody a stanoveny přípustné i cílové hodnoty vybraných ukazatelů.

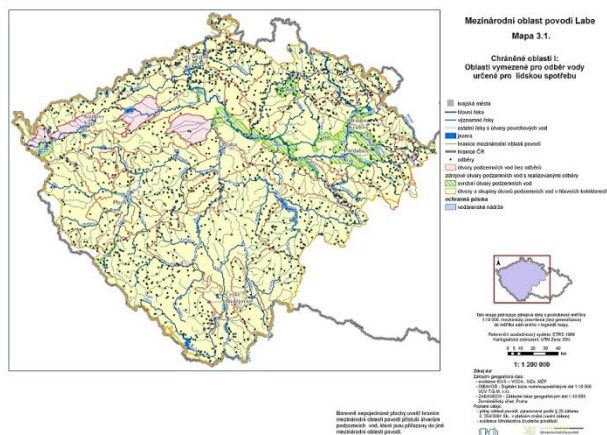
V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo vymezeno celkem 178 hlavních toků nebo jejich úseků jako rybné vody (bylo provedeno vymezení i pro jejich přítoky), z toho je 104 lososových a 74 kaprových.

Zobrazení chráněných oblastí na mapách:

Mapa 3.1: Chráněné oblasti III: Oblasti vymezené pro odběr vody pro lidskou spotřebu

Tematický obsah mapy:

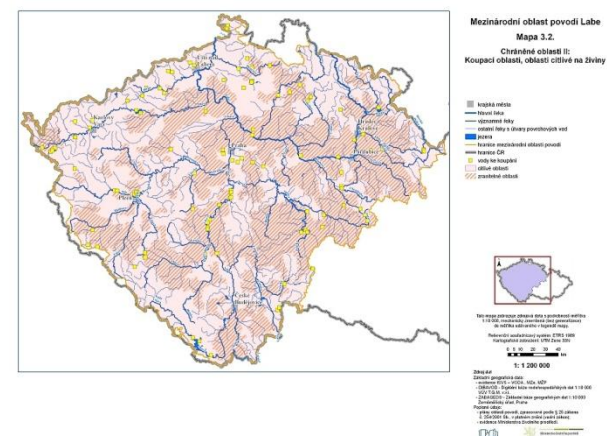
- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Odběry
- Útvary podzemních vod bez odběrů
- Zdrojové útvary podzemních vod s realizovanými odběry
  - Svrchní útvary podzemních vod
  - Útvary a skupiny útvarů podzemních vod v hlavních kolektorech
- Ochranná pásma
  - Vodárenské nádrže

Mapa 3.2: Chráněné oblasti II: Chráněné oblasti I: Koupací oblasti, oblasti citlivé na živiny

Tematický obsah mapy:

- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Vody ke koupání
- Citlivé oblasti
- Zranitelné oblasti

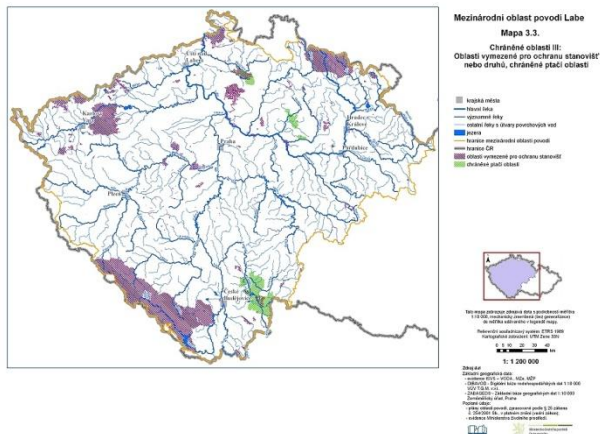

Identifikace a mapové znázornění chráněných oblastí

Mapa 3.3: Chráněné oblasti III: Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů, chráněné ptačí oblasti

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť
Chráněné ptačí oblasti

4. Monitorovací síť a výsledky hodnocení stavu vodních útvarů

Od konce roku 2006 jsou ustaveny programy pro monitoring stavu vod (povrchové a podzemní vody) a chráněných oblastí s cílem poskytnout provázaný a souhrnný přehled o stavu vod. Tyto programy jsou podrobněji popsány ve zprávě o programech monitoringu sestavené podle čl. 8 RSV.

Monitoring je nástrojem pro plánování a výslednou kontrolu opatření přijatých k ochraně a zlepšení jakosti vodních útvarů. Výsledky monitoringu tvoří základ pro hodnocení stavu vodních útvarů.

Přehled programů monitoringu s údaji o struktuře a rozsahu sledovaných ukazatelů je pro povrchové vody obsažen v kapitole 4.1 a pro podzemní vody v kapitole 4.3. Specifické požadavky na monitoring chráněných oblastí jsou uvedeny v kapitole 4.5.

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod provádějí na základě § 21 odst. 4 VZ správci povodí a odborné subjekty pověřené MŽP (ČHMÚ).

Zajištění činností souvisejících s přípravou, zpracováním, zavedením a prováděním programů monitoringu vod a k naplňování ustanovení § 21 VZ je upraveno Metodickým pokynem odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitoring vod a dále Rámcovým programem monitoringu obsahujícím:

- zásady a metodické postupy provádění programů monitoringu,
- náležitosti programů situačního monitoringu, provozního monitoringu, průzkumného monitoringu, monitoringu referenčních podmínek a programů monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod,
- výčet ukazatelů sloužící k výběru sledovaných ukazatelů v rámci jednotlivých programů monitoringu, včetně doporučených analytických metod,
- požadavky na monitoring vod pro mezinárodní programy monitoringu a pro potřeby přeshraniční spolupráce a
- technické a administrativní náležitosti předávání, ukládání a sdílení výsledků programů monitoringu pro potřeby výkonu veřejné správy a správy povodí, orgánů Evropské unie a mezinárodních organizací.

Odhady spolehlivosti a přesnosti jsou založeny na systému kontrol a zabezpečení kvality podle ČSN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří. Laboratoře musí v souladu s podmínkami akreditace se zúčastňovat mezilaboratorních porovnávacích zkoušek. Laboratoře se rovněž zúčastňují mezinárodních interkalibračních zkoušek. Parametr spolehlivosti¹⁸ je uveden u všech atributů hodnocení ÚPV v souboru dat, která jsou součástí Zprávy připravené podle čl. 15 RSV.

¹⁸ V části A Mezinárodního plánu povodí Labe se používá pojem „věrohodnost“.

4.1 Programy monitoringu povrchových vod

Monitoring stavu ÚPV vychází z požadavků přílohy V RSV. Ta je koncipována tak, aby bylo možno získat rozsáhlé a ucelené poznatky o ekologickém a chemickém stavu vodních útvarů. Metody a programy měření i monitorovací sítě budou po vyhodnocení výsledků v příštích letech průběžně modifikovány (viz úvod kapitoly 4.).

V rámci monitoringu se rozlišuje:

- situační monitoring,
- provozní monitoring,
- průzkumný monitoring.

Tab. 4.1-1: Přehled monitorovacích míst v české části mezinárodní oblasti povodí Labe (vychází ze Zprávy podle čl. 8 RSV)

Kategorie	Počty monitorovacích míst
Řeky	1839
Jezera	150
Umělé vodní útvary	4
Celkem	1993

Situační monitoring

Součástí situačního monitoringu v povodí Labe je „Mezinárodní program měření Labe“. Tento program zahrnuje 9 měrných míst na toku Labe, z toho 4 v ČR, a 10 měrných míst na významných přítocích, z toho 3 v ČR. Jsou to následující měrná místa: Děčín, Terezín (Ohře), Zelčín (Vltava), Lahovice (Berounka), Obříství, Lysá nad Labem, Valy. Výsledky měření jsou k dispozici na internetových stránkách MKOL (www.ikse-mkol.org).

Situační monitoring ČR v povodí Labe slouží k přezkoumání analýzy charakteristik a hodnocení dlouhodobých trendů. Výběr měrných profilů se prováděl v závislosti na velikosti povodí řek a velikosti jezer, na vymezení přeshraničních vodních útvarů členských států a na průběhu státních hranic. Při tom se na každém monitorovacím místě sledují ukazatele všech kvalitativních složek podle stanovených četností měření.

Program situačního monitoringu podle Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitoring vod dle § 21 odst. 4 VZ slouží pro:

- doplnění a ověření výsledků analýz charakteristik oblastí povodí a zhodnocení vlivů a dopadů na stav povrchových vod,
- hodnocení dlouhodobých změn přírodních podmínek,
- hodnocení dlouhodobých změn způsobených obecně lidskou činností,
- účelné a efektivní návrhy na aktualizaci ostatních programů monitoringu,
- vedení vodní bilance,
- zjišťování jakosti povrchových vod podle § 21 odst.2 písm.a) VZ.

Sít' situačního monitoringu povrchových vod musí pokrývat dostatečný počet ÚPV, aby poskytovala souvislý a vyčerpávající přehled o stavu vod a umožnila souhrnné zhodnocení stavu povrchových vod v každé oblasti povodí. Monitorovací místa nemusí být ve všech ÚPV, ale v případě stejného typu vodního útvaru a míry ovlivnění musí být vybrána tak, aby byla reprezentativní pro skupiny vodních útvarů, významná dílčí povodí nebo oblast povodí.

V zájmu zachování kontinuity sledování se pro situační monitoring přednostně vybírají monitorovací místa ze stávajících monitorovacích sítí a v období mezi realizací situačního monitoringu se tato místa situačního monitoringu přednostně zařazují do provozního monitoringu.

Situační monitoring ÚPV kategorie řeka

Tato kategorie monitorovacích programů byla ve zprávě podle čl. 8 RSV (Zpráva 2007) označována jako monitoring na tekoucích vodách.

Při výběru monitorovacích míst se vycházelo ze sítě profilů existujících programů monitoringu, které byly posouzeny z hlediska reprezentativnosti umístění pro hodnocení chemického a ekologického stavu ÚPV a dále reprezentativnosti z hlediska významných vlivů působících v ÚPV.

Situační monitoring ÚPV kategorie jezero

Tato kategorie monitorovacích programů byla ve zprávě podle čl. 8 RSV (Zpráva 2007) označována jako monitoring na stojatých vodách.

Monitorovací místo pro situační monitoring stavu ÚPV kategorie jezero je vždy situováno v blízkosti hráze nádrže, nikoli na výtoku z nádrže. v tomto monitorovacím místě se odebírá integrální vzorek v horních cca 3 - 4 m vodního sloupce a zonální odběry ve svislici v hloubkách 0, 5, 10 m podle hloubky nádrže dále po 10 m až ke dnu nádrže. Dále se v této svislici provádí zonální měření základních parametrů jakostní sondou v intervalu 1 m po celé délce svislice (v opodstatněných případech lze v hloubkách větších než 20 m zvětšit interval až na 5 m).

Přehled o počtu monitorovacích míst a četností měření v rámci situačního monitoringu ÚPV uvádí tabulka 4.1-2.

Tab. 4.1-2: Počet monitorovacích míst a četností měření v rámci situačního monitoringu ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

	Kategorie jezero	Kategorie řeka
Počet monitorovacích míst	16	67
Biologické složky kvality		
Fytoplankton	8x/rok, každé 3 roky	3x/rok, každé 3 roky
Fytobentos	3x/rok, každé 3 roky	3x/rok, každé 3 roky
Makrozoobentos	2x/rok, každé 3 roky	2x/rok, každé 3 roky
Ryby	1x/rok, každé 3 roky	1x/rok, každé 3 roky
Hydromorfologické složky kvality		
Příčné stavby	-	jednou za 6 let
Morfologie toku	jednou za 6 let	jednou za 6 let
Hydrologie	nepřetržitě	Nepřetržitě
Fyzikálně-chemické a chemické složky kvality		
Obecné fyzikálně-chemické složky kvality	6x/rok, každé 3 roky	12x/rok, každé 3 roky
Další znečišťující látky (příloha VII 1 - 9 RSV)	6x/rok, každé 3 roky	12x/rok, každé 3 roky
Látky podle přílohy IX RSV	6x/rok, každé 3 roky	12x/rok, každé 3 roky
Prioritní látky (příloha X RSV)	6x/rok, každé 3 roky	12x/rok, každé 3 roky
Znečišťující látky v dalších evropských směrniciích (dusičnany)	6x/rok, každé 3 roky	12x/rok, každé 3 roky

Provozní monitoring

Provozní monitoring slouží ke zjišťování kvality vod nedosahujících platné environmentální cíle jako základ pro přijetí opatření a pro výsledné kontroly. Dále mohou být využívána jako doplněk situačního monitoringu, aby z nich bylo možno zajistit spolehlivé hodnocení rozsahu kolísání a trendů vývoje.

Program provozního monitoringu zahrnuje monitoring chemického a ekologického stavu a jeho účelem je poskytnout informace pro:

- hodnocení stavu povrchových a podzemních vod podle § 21 odst.2 písm. a) VZ,
- upřesnění stanovení rizikovosti vodních útvarů,
- identifikaci a sledování vlivů způsobujících rizikovost vodních útvarů,
- stanovení stavu útvarů vod identifikovaných zejména jako rizikové,
- určení změny stavu těchto útvarů způsobené aplikací programů opatření a tím umožnit zhodnocení účinnosti těchto opatření,
- dosažení a vyhovění cílům a požadavkům pro chráněné oblasti,
- identifikaci jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrací znečišťujících látek.

Četnost monitoringu je zvolena tak, aby bylo možno pro hodnocení relevantních složek kvality zajistit dostačující množství dat.

Provozní monitoring ÚPV kategorie řeka (monitoring na tekoucích vodách)

Pro každý útvar byl reprezentativní profil lokalizován tak, aby charakterizoval veškeré vlivy na jeho stav a jakost vody, nejčastěji poblíž uzávěrového profilu vodního útvaru. Tam, kde byl vodní útvar více exponován a obsahoval důležité a znečištěním zatížené přítoky, byly tyto profily rovněž zahrnuty do monitoringu jako profily doplňkové. Jako základ pro nový způsob monitoringu byla využita stávající síť monitorovacích profilů státních podniků povodí a také státní síť provozovaná ČHMÚ, přičemž byla uplatněna možnost tzv. slučování monitorovacích profilů v případě, že vodní útvary mají podobné hydromorfologické, hydrologické a biologické podmínky a podobnou míru a typ vlivů.

Provozní monitoring ÚPV kategorie jezero (monitoring na stojatých vodách)

Monitoring vodních nádrží (ÚPV kategorie jezero) podléhá samostatnému režimu. Na každé vodní nádrži je stabilně určeno v podélném profilu několik monitorovacích míst – vertikál, kde se zonálními odběry (v různých hloubkách) provádí sledování chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů.

Provozní monitoring ÚPV kategorie řeka v sobě obsahuje navíc

- monitoring území vyhrazených pro odběr vody pro lidskou spotřebu,
- monitoring vod rekreačních a oblastí vymezených jako vody ke koupání,
- monitoring zranitelných oblastí,
- monitoring oblastí vymezených pro ochranu stanovišť nebo druhů,
- monitoring vod vhodných pro život a reprodukci ryb a vodních živočichů.

Tab. 4.1-3: Přehled monitorovacích míst provozního monitoringu ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Kategorie ÚPV	Počet ÚPV celkem	Plocha ¹⁾ [km ²]	Počet monitorovacích míst celkem	Hustota měřicí sítě [km ² na 1 monitorovací místo]
Řeky	615	49 993	518	96
Jezera	47	178	51	3
Celkem	662	-	569	-

¹⁾U kategorie řeky se jedná o celkovou plochu povodí

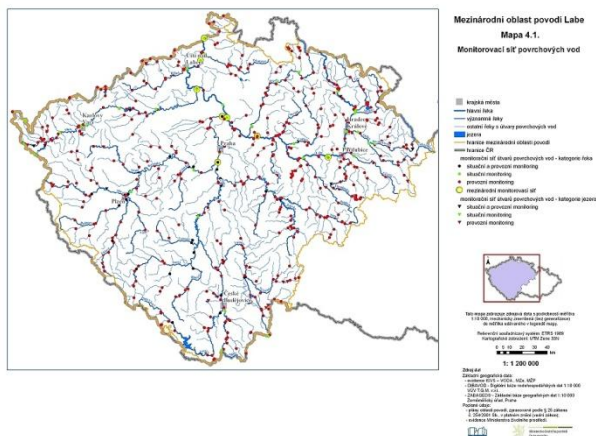
Průzkumný monitoring

Průzkumný monitoring nebyl pro přípravu a zpracování prvních plánů v povodí Labe navržen.

Mapa 4.1: Monitorovací síť povrchových vod

Tematický obsah mapy:

- Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
- Monitorovací síť útvarů povrchových vod –
kategorie řeka
- situační a provozní monitoring
  - situační monitoring
  - provozní monitoring
  - mezinárodní monitorovací síť
- Monitorovací síť útvarů povrchových vod –
kategorie jezero
- situační a provozní monitoring
  - situační monitoring
  - provozní monitoring

4.2 Hodnocení stavu povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Hodnocení stavu ÚPV v kategoriích řeka a jezero probíhá na základě kombinace imisních fyzikálně-chemických měření, hydroekologických průzkumů, analýzy antropogenních vlivů a odborných znalostí. Tímto způsobem se získá při přiměřených nákladech na monitoring plošné hodnocení vodních útvarů a hodnověrný základ pro výkon vodohospodářských činností.

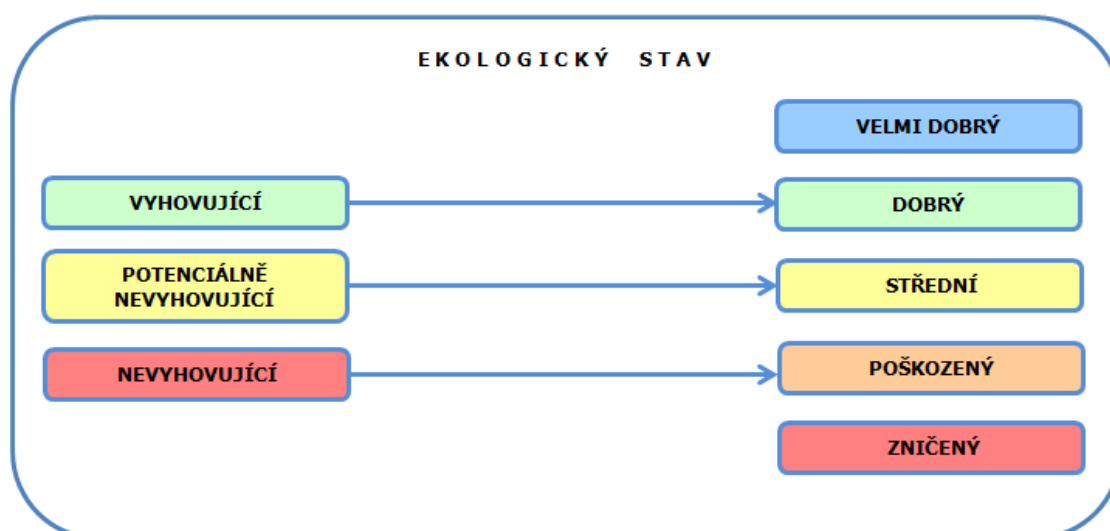
Minimální přípustné frekvence sledování (příloha v odst. 1.3.4 RSV), ale i udržení ekonomické míry efektivity provozu jednotlivých programů neumožňuje provést dřívější plnohodnotné přímé vyhodnocení stavu vodních útvarů, než po 3 (resp. 6ti) letech provozu programů a sběru dat. Dříve není dostupné dostatečné množství dat pro statisticky významné vyhodnocení výsledků a jejich zařazení podle klasifikačního schématu. Současně není dostupný stejný objem dat pro všechny vodní útvary, neboť v zájmu zajištění ekonomické efektivity provozu monitorovacích programů dochází k cyklickému střídání sledovaných vodních útvarů v jednotlivých letech.

Právní rámec vymezení jednotlivých činností, které vyplývají z RSV a souvisejí s přípravou prvních plánů povodí stanovuje v rámci národních podmínek České republiky nepřekročitelné časové lhůty jednotlivých fází tohoto procesu. Tyto fáze jsou nastaveny s ohledem na složitost schvalovacího procesu pro jednotlivé úrovně státní správy a samosprávy. Z tohoto důvodu byla tvorba návrhů prvních plánů povodí z hlediska datových podkladů uzavřena 22. 12. 2007. V roce 2008 docházelo postupně k projednávání návrhů plánů povodí s dotčenými orgány veřejné správy a následně s veřejností. Tento proces byl ukončen 22. 12. 2008. Proces zapracování připomínek veřejnosti a zahájení posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (SEA) společně se zahájením a vlastním průběhem schvalování konečné podoby plánů povodí na jednotlivých úrovních probíhal celý rok 2009 tak, aby byl úspěšně ukončen nejpozději k datu 22. 12. 2009.

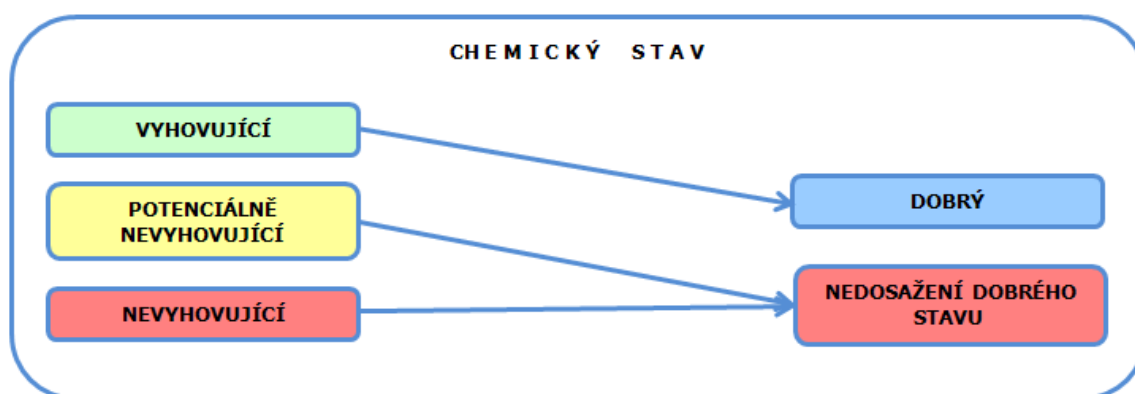
Tyto skutečnosti neumožňovaly využít v plné míře dat poskytovaných programy monitoringu dle RSV pro hodnocení výchozího stavu vodních útvarů. Pořizovatelé plánu v české části povodí Labe proto

byli nuceni přistoupit k využití dat dostupných v existujících databázích o jakosti vod provozovaných dlouhodobě ČHMÚ a dalšími pověřenými odbornými institucemi v ČR. Byla zohledněna data z roku 2006, kdy probíhal zkušební provoz programů monitoringu a v dostupném rozsahu i data z roku 2007.

Vzhledem k tomu, že použitá data neposkytují plný rozsah požadovaný v souladu s přílohou V RSV, nebylo možné využít ani standardní hodnotící postupy a klasifikační schémata. Pro hodnocení stavu vodních útvarů proto bylo použito přímé i nepřímé hodnocení (zejména pro ekologický stav vodních ÚPV) s využitím dostupných informací tak, aby bylo možné indikativně tyto informace využít v procesu tvorby plánů povodí (k odhadu dosažení environmentálních cílů, a pro nastavení programů opatření). Zjednodušené postupy a návazně navržené zjednodušené klasifikační schéma hodnocení stavu ÚPV využívá systému dvou tříd (vyhovující a nevyhovující stav vod) a zavedení třídy pro vyjádření míry nejistoty tohoto zařazení (potenciálně nevyhovující). Tento postup hodnocení byl využit v POP a je popsán v „Metodickém postupu pro hodnocení chemického a ekologického stavu a ekologického potenciálu pro první plány oblastí povodí v ČR“¹⁹. Pro plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe byl systém hodnocení upraven tak, aby vyhovoval třídám hodnocení stavu vodních útvarů definovaným v RSV a v datovém modelu WISE.

Obr. 4.2-1 Převod systému hodnocení stavu ÚPV z POP do plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe – ekologický stav

Obr. 4.2-2 Převod systému hodnocení stavu ÚPV z POP do Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe – chemický stav

V monitorovacích programech nastavených v souladu s článkem 8 RSV je v ÚPV, ÚPdV a v chráněných oblastech sledována celá řada ukazatelů. Výsledkem sledování v rámci ÚPV je zjištění a zobrazení

¹⁹ Viz dokument O25

jejich chemického a ekologického stavu a ekologického potenciálu, pro útvary podzemních vod jejich kvantitativního a chemického stavu.

Postup určení chemického stavu a ekologického stavu/potenciálu ÚPV

Stav ÚPV se určuje jako horší výsledek hodnocení stavu chemického a ekologického. Tyto stavy se určují syntézami výsledků hodnocení jednotlivých složek. Hodnocení složky je pak určeno výsledky hodnocení jednotlivých ukazatelů. Při těchto hodnoceních a syntézách platí následující pravidla:

- pokud je alespoň jeden parametr hodnocení ve složce nevyhovující, je nevyhovující celá složka,
- při syntézách hodnocení platí vždy horší z provedených hodnocení,
- přímé hodnocení má přednost před nepřímým.

Výčet jednotlivých ukazatelů a jejich limitů je uveden v příloze 1.

4.2.1 Ekologický stav

Ekologický stav je vyjádřením kvality, struktury a funkce vodních ekosystémů spojených s povrchovými vodami, klasifikovanými v souladu s přílohou V RSV do pěti tříd (velmi dobrý, dobrý, střední, poškozený a zničený). V české části mezinárodní oblasti povodí Labe nabývaly vodní útvary třech tříd stavu, a to dobrý, střední a poškozený.

Výsledný ekologický stav je určen horším z výsledků hodnocení biologických a fyzikálně-chemických složek. Ve zvoleném a provedeném postupu obě hodnocení probíhala nezávisle na sobě a výsledný ekologický stav byl určen horším výsledkem z obou. V nutném případě byly vzaty v úvahu ještě výsledky hydromorfologického hodnocení.

- biologické složky, které byly hodnoceny podsložkami:
- rybí fauna
- bentos
- fytoplankton,
- fyzikálně-chemické složky, které byly hodnoceny dvěma podsložkami, kterými jsou:
- všeobecné fyzikálně-chemické ukazatele
- specifické znečišťující látky

Biologické složky

Pro ÚPV kategorie řeka, u kterých je možné porovnat hodnocení vůči přirozeným referenčním podmínkám, se hodnocení ekologického stavu biologických složek skládá ze tří částí. Samostatně je hodnocena podsložka rybí fauny, bentosu a fytoplanktonu.

Přímé hodnocení rybí fauny je založeno na zjištění stavu společenstva juvenilních ryb, přičemž jednotlivými hodnocenými ukazateli jsou relativní zastoupení reofilních a limnofilních druhů ve vzorku vyjádřené v procentech a celková početnost ryb. Hodnocení neřeší výskyt anadromních a katadromních ryb, migrujících z nebo do moře, jako jsou losos a úhoř. Nepřímé hodnocení bylo provedeno podle hodnocení hydromorfologie.

Přímé hodnocení společenstva makrozoobentosu je založeno na hodnocení reálných dat pomocí expertního odhadu, který se opírá zejména o údaje zastoupení jednotlivých druhů bentické fauny a o hodnotu saprobního indexu. Hodnocení společenstva makrozoobentosu se provádělo na reprezentativních lokalitách vodních útvarů, tj. na lokalitách poblíž uzávěrového profilu. Pro nepřímé hodnocení bylo použito výsledku hodnocení složky všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů.

Hodnocení fytoplanktonu probíhá pouze v největších tocích a je založené na hodnocení obsahu chlorofylu-a. Limity pro vybrané ukazatele a jednotlivé složky jsou stanoveny pro skupiny typů vodních útvarů. Pro nepřímé hodnocení bylo použito výsledků hodnocení podsložky všeobecné fyzikálně-chemické ukazatele.

Fyzikálně-chemické složky

Hodnocení fyzikálně-chemických složek se skládá ze dvou částí. Samostatně je hodnocena podsložka všeobecných fyzikálně-chemických ukazatelů a podsložka specifických znečišťujících látek.

Hlavním rozdílem v obou částech hodnocení je jejich vztah k typu hodnoceného vodního útvaru. Zatímco pro všeobecnou fyzikálně-chemickou podsložku jsou ukazatele a limity stanoveny individuálně pro typy nebo skupiny typů vodních útvarů, pro specifické znečišťující látky je pro každý ukazatel stanoven pouze jediný limit pro všechny vodní útvary. Druhým podstatným rozdílem obou částí hodnocení je, že zatímco všeobecné fyzikálně-chemické ukazatele jsou primárně hodnoceny na základě dat z monitoringu (přímým hodnocením), pro specifické znečišťující látky musí být nejprve provedeno nepřímé hodnocení, které identifikuje příslušný zdroj nebo zdroje hodnocené látky v povodí a určí jeho významnost a následně poté může být provedeno hodnocení dopadu na vodní útvar přímým hodnocením podle dat z monitoringu.

Podsložka všeobecné fyzikálně-chemické ukazatele se sestává z fyzikálních parametrů (teplota), parametrů vystihujících kyslíkové poměry (BSK_5 , rozpuštěný kyslík) a acidobazické poměry (pH) a hodnocení živin (celkový fosfor a dusičnanový dusík). Podsložku specifické znečišťující látky tvoří 81 sloučenin a to především: kyanidy, polychlorované uhlovodíky, rozpouštědla na bázi uhlovodíků. Pro přímé hodnocení těchto látek je určující dodržení norem environmentální kvality, které jsou stanoveny na národní úrovni; v případě nedodržení jedné z těchto norem může být ekologický stav hodnocen maximálně jako střední²⁰. V ČR byly pro přímé hodnocení specifických znečišťujících látek použity „pracovní cíle“, a to s ohledem na skutečnost, že až do října 2007 nebyly v té době platnou národní legislativou stanoveny normy environmentální kvality pro vybrané látky.

Pracovní cíle pro povrchové vody jsou seznamy ukazatelů a jejich limitů, které byly použity jako jeden z podkladů pro hodnocení stavu ÚPV. Stanovení pracovních cílů pro povrchové vody je rozděleno na stanovení pracovních cílů chemického stavu a pracovních cílů ekologického stavu. Pracovní cíle chemického stavu jsou stanoveny bez ohledu na typy vodních útvarů, jak jsou v současnosti vymezeny na území ČR. Platí tedy, že pro každý ukazatel je stanoven pouze jeden limit. Pracovní cíle ekologického stavu jsou naopak stanoveny s ohledem na různé typy vodních útvarů a jejich skupiny. Platí tedy, že pro vybrané ukazatele je stanoveno více limitů pro různé skupiny typů vodních útvarů.

Výsledky hodnocení ekologického stavu resp. potenciálu v členění po jednotlivých koordinačních oblastech jsou znázorněny v mapě 4.2 a v tabulce 4.2.1-1.

Ekologický potenciál

Ekologický potenciál ÚPV byl určen na základě hodnocení složek, které byly stanoveny expertním odhadem, a to s ohledem na zařazení silně ovlivněného vodního útvaru do kategorie „řeka“ nebo „jezero“.²¹ Pro ÚPV kategorie jezero se hodnotili biologické složky ekologického stavu. Hodnocení celkového ekologického potenciálu silně ovlivněných ÚPV kategorie jezero je pak syntézou hodnocení fyzikálně-chemických složek a hodnocených biologických složek (viz Tab. 4.2.1.-2).

²⁰ Kartograficky je nedodržení norem environmentální kvality pro specifické znečišťující látky vyjádřeno jako černý bod na ÚPV (viz dále mapa 4.2).

²¹ Viz kapitola 1.1.3.

Tab. 4.2.1-1: Ekologický stav nebo potenciál přírodních, silně ovlivněných a umělých ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Počet ÚPV v ekologickém stavu nebo potenciálu horším než dobrém			
		Celkem	Z toho přirozené	Z toho silně ovlivněné	Z toho umělé
Řeky					
HSL	181	162	138	24	0
DVL	79	79	73	6	0
HVL	138	115	94	19	2
BER	82	68	68	0	0
ODL	105	85	84	1	0
SAL	3	2	2	0	0
MES	25	18	18	0	0
HAV	2	1	1	0	0
Celkem	615	530	478	50	2
Jezera					
HSL	11	9	0	9	0
DVL	4	3	0	3	0
HVL	15	14	0	14	0
BER	6	4	0	4	0
ODL	9	5	0	5	0
SAL	0	0	0	0	0
MES	2	2	0	2	0
HAV	0	0	0	0	0
Celkem	47	37	0	37	0

Z tabulky 4.2.1-1 je zřejmé, že 86 % ÚPV kategorie řeka a 79 % ÚPV kategorie jezero je ve stavu horším než dobrém.

Následující tabulka 4.2.1-2 udává počty vodních útvarů ve stavu horším než dobrém pro jednotlivé složky biologického hodnocení.

Tab. 4.2.1-2: Ekologický stav nebo potenciál ÚPV (rozděleno podle složek biologické kvality a specifických znečišťujících látek) v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Počet ÚPV v ekologickém stavu nebo potenciálu horším než dobrém				
		Celkem	Z toho fytoplankton	Z toho makrozoo-bentos	Z toho ryby	Z toho specifické národní znečišťující látky
Řeky						
HSL	181	162	21	140	78	3
DVL	79	79	6	70	44	0
HVL	138	115	6	99	49	0
BER	82	68	7	55	39	0
ODL	105	85	3	62	61	0
SAL	3	2	0	2	1	0
MES	25	18	0	8	15	0
HAV	2	1	0	1	1	0
Celkem	615	530	43	437	288	3
Jezera						
HSL	11	9	7	5	5	0
DVL	4	3	0	0	0	0
HVL	15	14	9	1	0	0
BER	6	4	2	3	1	0
ODL	9	5	4	5	3	0
SAL	0	0	0	0	0	0
MES	2	2	0	2	0	0
HAV	0	0	0	0	0	0
Celkem	47	37	22	16	9	0

U tří ÚPV nebyly dosaženy stanovené pracovní cíle pro specifické znečišťující látky (nitrobenzen). Jak je z údajů v tabulce zřejmé, na nedosažení dobrého stavu ÚPV kategorie řeky se nejvíce podílela složka makrozoobentos, následovala rybí fauna a u ÚPV kategorie jezera nejčastěji nevyhověla složka fytoplankton.

Hodnocení stavu ÚPV na základě jednotlivých složek kvality podléhá určitým nejistotám, které mohou mít různé důvody:

- Může docházet k přirozeným výkyvům z důvodů klimatických, hydrologických a populačně biologických. Období prováděného sledování může být vzhledem k výkyvům příliš krátké.
- Vývoj a mezikalibrační porovnání metod hodnocení není u některých složek kvality ještě ukončeno.
- Nelze jednoznačně určit, ve které složce kvality se stávající zátěžové vlivy projevují.
- Velké a heterogenní útvary ztěžují výběr reprezentativních monitorovacích míst.

Stupeň spolehlivosti hodnocení stavu ÚPV v kategoriích²² „vysoký“, „střední“, „slabý“ je součástí datových sad, které tvoří základ zprávy podle čl. 15 RSV.

²² Pro vyjádření stupně spolehlivosti se používají anglické výrazy „high confidence“, „medium“ a „low“.

Mapa 4.2: Ekologický stav a ekologický potenciál útvarů povrchových vod

Tematický obsah mapy:

Krajská města

Hranice mezinárodní oblasti povodí

Hranice ČR

Normy environmentální kvality nejsou dodrženy

Řeky – ekologický potenciál

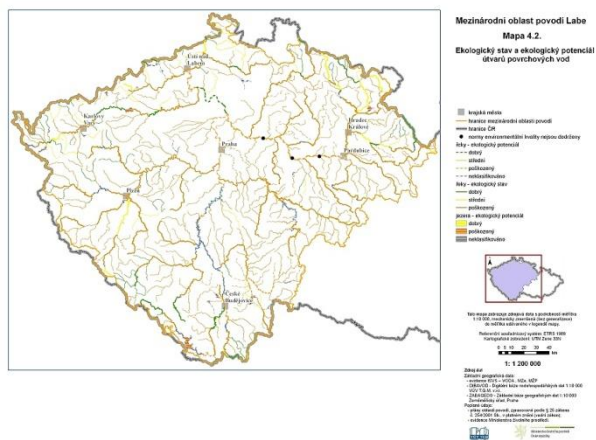
- Dobrý
- Střední
- Poškozený
- Neklasifikováno

Řeky – ekologický stav

- Dobrý
- Střední
- Poškozený

Jezera – ekologický potenciál

- Dobrý
- Poškozený
- Neklasifikováno

4.2.2 Chemický stav

Chemický stav vod popisuje výskyt a hodnoty prioritních a nebezpečných látek. Ukazatele a limity chemického stavu jsou platné pro ÚPV obou kategorií – řeka a jezero a dále i pro silně ovlivněné a umělé útvary.

Chemický stav je tvořen následujícími složkami:

- syntetické antropogenní polutanty,
- kovy.

RSV a navazující směrné dokumenty předpokládají hodnocení chemického stavu vodních útvarů převážně z výsledků monitoringu. To je samozřejmě optimální stav, kdy všechny vodní útvary jsou monitorovány a jejich stav je zjišťován pouze na základě naměřených hodnot. Vzhledem ke skutečnostem uvedeným v úvodní části této kapitoly však bylo pro hodnocení chemického stavu nutné použít přímé i nepřímé hodnocení; pro nepřímé hodnocení byly využity i některé postupy a výsledky z charakterizace oblastí povodí, tj. hodnocení antropogenních vlivů a dopadů.

Chemický stav vodních útvarů je dle RSV klasifikován do dvou tříd - dobrý a nedosažení dobrého stavu. Při hodnocení chemického stavu bylo spektrum sledovaných látek rozděleno do složek syntetické antropogenní polutanty a kovy.

Výsledky hodnocení chemického stavu ÚPV v členění po jednotlivých koordináčních oblastech jsou zřejmé z tabulky 4.2.2-1.

Tab. 4.2.2-1: Chemický stav přírodních, silně ovlivněných a umělých ÚPV

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Počet ÚPV s nedosažením dobrého chemického stavu			
		Celkem	Z toho přirozené	Z toho silně ovlivněné	Z toho umělé
Řeky					
HSL	181	56	46	10	0
DVL	79	17	14	3	0
HVL	138	29	25	4	0
BER	82	19	19	0	0
ODL	105	45	43	2	0
SAL	3	0	0	0	0
MES	25	9	9	0	0
HAV	2	0	0	0	0
Celkem	615	175	156	19	0
Jezera					
HSL	11	5	0	5	0
DVL	4	0	0	0	0
HVL	15	4	0	4	0
BER	6	1	0	1	0
ODL	9	1	0	0	1
SAL	0	0	0	0	0
MES	2	1	0	1	0
HAV	0	0	0	0	0
Celkem	47	12	0	11	1

Ze všech ÚPV kategorie řeka nedosáhlo 28 % dobrého stavu, z toho 89 % jsou přirozené vodní útvary a 11 % silně ovlivněné. V kategorii ÚPV hodnocených jako jezero nedosáhlo ze všech ÚPV 26 % dobrého stavu, z toho 92 % byly silně ovlivněné a 8 % umělé ÚPV.

V tabulce 4.2.2-2 jsou uvedeny jednotlivé skupiny znečišťujících látek, které způsobily nedosažení dobrého stavu ÚPV.

Tab. 4.2.2-2: Vyhodnocení chemického stavu ÚPV (rozděleno podle dodržení norem environmentální kvality u uvedených skupinách znečišťujících látek) v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Počet ÚPV s nedosažením dobrého chemického stavu					
		Celkem	Z toho těžké kovy	Z toho pesticidy	Z toho prům. chemikálie	Z toho ostatní zneč. látky	Z toho dusičnany
Řeky							
HSL	181	56	37	4	4	23	24
DVL	79	17	11	1	1	11	9
HVL	138	29	12	0	0	24	6
BER	82	19	11	0	2	10	4
ODL	105	45	21	2	2	35	4
SAL	3	0	0	0	0	0	0
MES	25	9	1	0	0	9	0

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

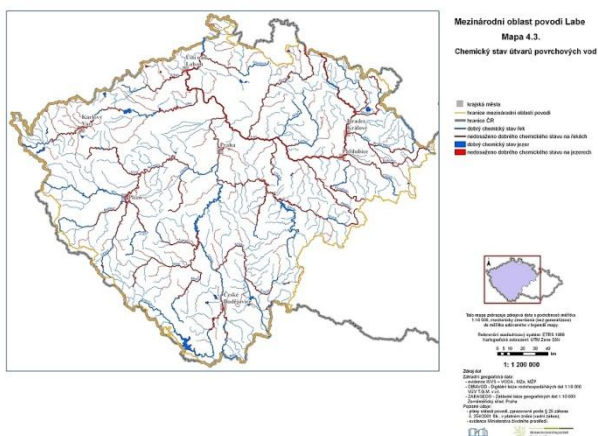
HAV	2	0	0	0	0	0	0
Celkem	615	175	93	7	9	112	47
Jezera							
HSL	11	5	1	0	0	4	0
DVL	4	0	0	0	0	0	0
HVL	15	4	3	0	0	1	0
BER	6	1	0	0	0	1	0
ODL	9	1	1	0	0	1	0
SAL	0	0	0	0	0	0	0
MES	2	1	0	0	0	1	0
HAV	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	47	12	5	0	0	8	0

Jak je z údajů v tabulce zřejmé, nedosažení dobrého stavu u ÚPV kategorie řeka bylo způsobeno způsobily nejvýznamněji dusičnany a u ÚPV kategorie jezero ostatní znečišťující látky.

Mapa 4.3: Chemický stav útvarů povrchových vod

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Dobrý chemický stav řek
Nedosaženo dobrého chemického stavu na řekách
Dobrý chemický stav jezer
Nedosaženo dobrého chemického stavu na jezerech

4.3 Programy monitoringu podzemních vod

Monitorování podzemních vod v ČR je zajišťováno převážně ve státní síti provozované Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) a obsahuje všechny složky monitorování podzemních vod podle požadavků RSV tzn. monitorování chemického a kvantitativního stavu.

Předkládané programy monitoringu vycházejí z požadavků stanovených v příloze V RSV. Podle potřeby budou v příštích letech po vyhodnocení výsledků monitoringu aktualizovány a optimalizovány. V roce 2009 byl v ČR dokončen přechod na nově budovanou monitorovací síť podzemních vod.

Monitoring relevantních chráněných oblastí, tj. zranitelných oblastí dle nitrátové směrnice (podzemní vody) je zahrnuto ve státní síti. Monitoring odběrů podzemních vod pro účely úpravy na vodu pitnou je zajišťován provozovateli vodovodů na základě § 13 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění.

Podrobnější informace k monitorovacím programům jsou uvedeny v příslušných POP. Přílohou národních plánů jsou příslušné plány oblastí povodí (úroveň C), kde jsou uvedeny detailnější informace.

Monitoring kvantitativního stavu podzemních vod

Monitoring kvantitativního stavu podzemních vod je navržen tak, aby poskytoval dostatek podkladů pro ověření výsledků charakterizace útvarů podzemních vod a umožnil stanovení kvantitativního stavu

útvary podzemních vod – hlavně z hlediska odběrů podzemních vod a umělé infiltrace. Součástí monitoringu je také získávání podkladů pro stanovení přírodních zdrojů podzemních vod.

Ke sledování kvantitativního stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo využito v roce 2007 celkem 451 monitorovacích míst. Podrobnější údaje o monitoringu kvantitativního stavu jsou uvedeny v tabulce 4.3-1.

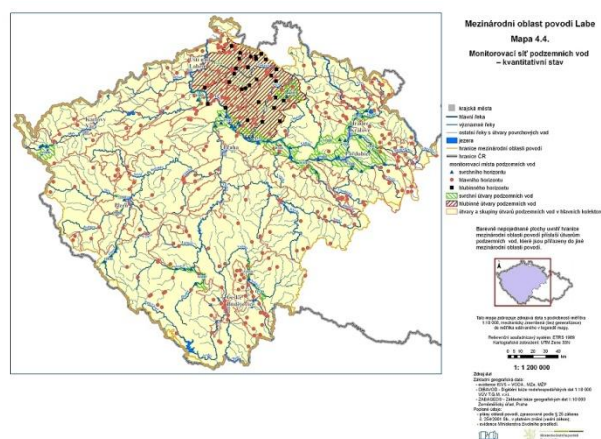
Tab. 4.3-1: Monitorovací síť ke sledování kvantitativního stavu útvary podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Horizont podzemních vod	Počet monitorovacích objektů celkem	Počet ÚPdV celkem	Plocha ÚPdV celkem(km ²)	Počet objektů na jeden ÚPdV	Hustota měřicí sítě (km ² na 1 monitorovací objekt)
Svrchní ÚPdV	59	9	2 260	3,1	38
ÚPdV v hlavních kolektorech	362	77	50 045	4,7	137
ÚPdV - hlubinné	30	3	4 171	10,0	139
Celkem	451	99	-	-	-

Mapa 4.4: Monitorovací síť podzemních vod – kvantitativní stav

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Monitorovací místa podzemních vod
- Svrchního horizontu
- Hlavního horizontu
- Hlubinného horizontu
Svrchní útvary podzemních vod
Hlubinné útvary podzemních vod
Útvary a skupiny útvarů podzemních vod v hlavních kolektorech

Monitoring chemického stavu podzemních vod

Situační monitoring

Situační monitoring slouží k ověření a doplnění charakterizace všech útvarů podzemních vod, identifikaci přirozených nebo antropogenně vyvolaných změn jakosti podzemních vod v dlouhodobém horizontu.

Sledování ukazatelů v rámci situačního monitoringu se provádí dvakrát ročně. Síť monitorovacích objektů chemického stavu je koncipována jako podmnožina objektů pro kvantitativní stav.

Ke sledování chemického stavu podzemních vod bylo pro situační monitoring v české části mezinárodní oblasti povodí Labe využito v roce 2007 celkem 322 monitorovacích míst státní sítě. Podrobnější statistické údaje o monitoringu chemického stavu podzemních vod jsou uvedeny v tabulce 4.3-2.

Tab. 4.3-2: Sít' situačního monitoringu chemického stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Horizont podzemních vod	Počet monitorovacích objektů celkem	Počet útvarů podzemních vod celkem	Plocha útvarů podzemních vod celkem (km ²)	Počet objektů na 1 útvár podzemních vod	Hustota měřicí sítě (km ² na 1 monitorovací objekt)
Svrchní útvary podzemních vod	46	19	2 260	2,4	49
Útvary podzemních vod v hlavních kolektorech	262	77	50 045	3,3	195
Hlubinné útvary podzemních vod	24	3	4 171	6,0	174
Celkem	322	99	—	—	—

Provozní monitoring

Provozní monitoring se provádí pro účely hodnocení stavu ÚPdV dle RSV ve všech útvarech podzemních vod, které byly na základě posouzení vlivů a dopadů nebo na základě situačního monitoringu určeny jako rizikové z hlediska splnění environmentálních cílů. Pro účely hodnocení stavu vod se v programu provozního monitoringu sledují v ČR všechny ÚPdV. Monitorovací sít' je v současné době totožná s monitorovací sítí pro situační monitoring, v opodstatněných případech se může monitorovací sít' lokálně zahustit podle typu vlivu na útvár podzemních vod. Provozní monitoring se provádí v období mezi uskutečňováním programů situačního monitoringu.

Ke sledování chemického stavu podzemních vod bylo pro provozní monitoring v české části mezinárodní oblasti povodí Labe využito celkem 322 monitorovacích míst. Podrobnější statistické údaje o monitoringu chemického stavu podzemních vod jsou uvedeny tabulce 4.3-3. Kromě monitorovacích objektů státní sítě byly pro hodnocení dusičnanů použita doplňková data z odběrů podzemních vod.

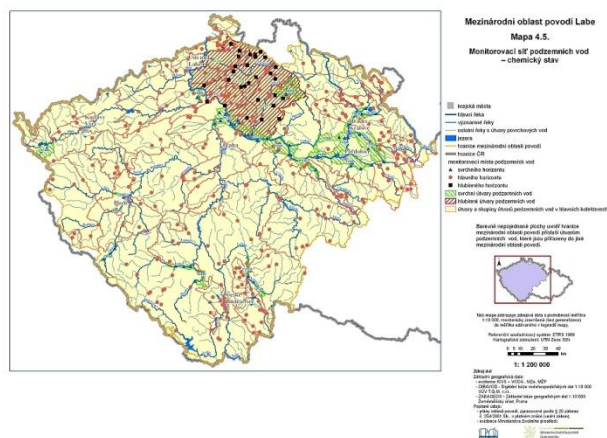
Tab. 4.3-3: Sít' provozního monitoringu chemického stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Horizont podzemních vod	Počet monitorovacích objektů celkem	Počet útvarů podzemních vod celkem	Plocha útvarů podzemních vod celkem (km ²)	Počet objektů na 1 útvár podzemních vod	Hustota měřicí sítě (km ² na 1 monitorovací objekt)
Svrchní ÚPdV	46	16	2 034	2,9	44
ÚPdV v hlavních kolektorech	262	63	46 619	4,2	178
Hlubinné ÚPdV	24	3	4 171	8,0	174
Celkem	322	99	—	—	—

Mapa 4.5: Monitorovací síť podzemních vod – chemický stav

Tematický obsah mapy:

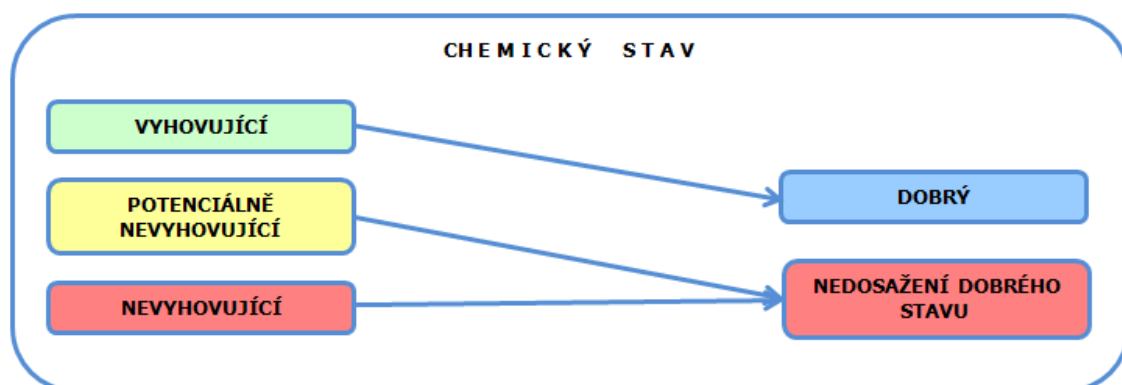
Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Monitorovací místa podzemních vod
- Svrchního horizontu
- Hlavního horizontu
- Hlubinného horizontu
Svrchní útvary podzemních vod
Hlubinné útvary podzemních vod
Útvary a skupiny útvarů podzemních vod
v hlavních kolektorech

4.4 Hodnocení stavu útvarů podzemních vod

Stav ÚPdV je složen z chemického a kvantitativního stavu a reprezentuje možný negativní vliv lidské činnosti, nikoliv přirozené změny množství nebo chemismu podzemních vod. Stav se určuje pro útvar podzemních vod.

Pro hodnocení stavu ÚPdV byl využit materiál: „Metodický postup hodnocení stavu a rizikovosti útvarů podzemních vod pro první plány oblastí povodí“²³. Ze stejných důvodů jako u hodnocení stavu povrchových vod byly použity jak přímé tak nepřímé metody hodnocení stavu podzemních vod. Vzhledem k této skutečnosti se v POP objevují 3 třídy klasifikace stavu a to na dobrý, nevyhovující a potenciálně nevyhovující.

V souladu s požadavky RSV byly výsledky hodnocení z POP interpolovány pouze do 2 kategorií možného stavu. Tento převod je znázorněn na obr. 4.4.1 a vztahuje se jak na chemický tak na kvantitativní stav.

Obr. 4.4-1 Převod systému hodnocení stavu útvarů podzemních vod z POP do Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe

²³ Úplný název viz dokument O 25 v seznamu ostatních odborných dokumentů.

4.4.1 Chemický stav podzemních vod

Hodnocení chemického stavu je založeno na porovnání naměřených hodnot s jejich limity. Ukazatele chemického stavu se v případě podzemních vod nazývají prahovými hodnotami nebo normami environmentální kvality (pro dusičnany a pesticidy) a jejich limity byly v prvním plánovacím období stanoveny pro celé území ČR jednotně.

Seznam hodnocených ukazatelů vycházel jednak z minimálního seznamu znečišťujících látek přílohy II Směrnice 2006/118/ES, o ochraně podzemních vod a dále z výsledků hodnocení rizikovosti. Jako relevantní ukazatele byly vybrány všechny ukazatele z výše uvedené Směrnice a všechny ukazatele, které způsobovaly rizikovost útvarů podzemních vod.

Stanovení prahových hodnot vycházelo z limitů pro pitnou vodu dle příslušné legislativy ČR. U vybraných látek, především kovů, bylo přihlédnuto také k jejich přirozené koncentraci v horninovém prostředí. Detailnější informace o vztahu přirozené koncentrace vybraných znečišťujících látek a stanovením prahových hodnot je předmětem výzkumu a bude použit v druhém plánovacím cyklu. Seznam jednotlivých parametrů a jejich prahových hodnot nebo norem environmentální kvality je uveden v tabulce 4.4.1-1 v prvním plánovacím období byly stanoveny pouze prahové hodnoty pro recipient voda, ale s přihlédnutím k užívání podzemních vod. Prahové hodnoty pro související útvary povrchových vod nebo terestrické ekosystémy nebyly stanoveny, neboť nebyla prokázána rizikovost útvarů podzemních vod z tohoto hlediska.

Hodnocení stavu ÚPdV probíhalo v několika krocích, přičemž byly tyto útvary rozděleny do pracovních jednotek. V těchto jednotkách dále došlo k vyhodnocení pozorovaných dat a zpracování míry překročení ukazatelů daných znečišťujících látek. Vodní útvar jako celek byl následně vyhodnocen podle podílu ploch jednotek s nevyhovujícím stavem. v souladu s RSV a směrnici 2006/118/ES tak došlo také k situaci, kdy překročení limitů v určitých místech nevedlo k označení celého útvaru podzemních vod jako nevyhovujícího z hlediska chemického stavu. Jednalo se zejména o situace, kdy byly vlivem lokálních antropogenních vlivů překročeny prahové hodnoty některých ukazatelů. I když tyto vlivy podléhají sledování a byla pro ně navržena opatření, nemusí však způsobit nevyhovující stav celého útvaru.

Mezi hlavní ukazatele způsobující nevyhovující chemický stav z plošných zdrojů znečištění ÚPdV patří překročení norem jakosti u dusičnanů, pesticidů, prahových hodnot hliníku a kyselinové neutralizační kapacity do pH 4,5. Z bodových zdrojů znečištění jsou to pak aromatické uhlovodíky, kadmium, olovo a tetrachlorethylen.

Součástí hodnocení chemického stavu bylo také hodnocení významných vzestupných trendů. Hodnocení trendů bylo založeno na datech státní monitorovací sítě ČHMÚ z období 2001-2006. Průměrné hodnoty jednotlivých ukazatelů byly dále srovnány s danou prahovou hodnotou v rozmezí 75 – 110 %. Pro tyto ukazatele byla provedena interpolace hodnoty s 50 % zabezpečením k roku 2010 a 2015. U ukazatelů (objektů a útvarů), které by dosáhly limitu již v roce 2010 a 2015, byl výsledek hodnocení chemického stavu považován za nevyhovující. Objekty, ve kterých byl přírůstek ve sledovaném období vyšší než 20 % prahové hodnoty byly označeny za objekty s významným vzestupným trendem. ÚPdV byly označeny za útvary s významným vzestupným trendem pokud tak bylo označeno více než 50 % monitorovacích objektů plošného znečištění v útvaru. U bodových zdrojů k tomuto vedl již alespoň 1 monitorovací objekt s významným vzestupným trendem.

Pro českou část mezinárodní oblasti povodí Labe bylo označeno 16 ÚPdV s významným vzestupným trendem pro celkem 13 ukazatelů. U plošných zdrojů znečištění se nejčastěji se jedná o látky pocházející ze zemědělské činnosti, u bodových zdrojů potom o kadmium a některé aromatické uhlovodíky.

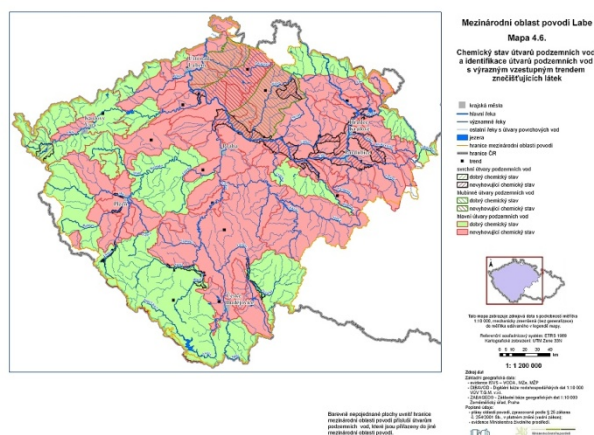
Tab. 4.4.1-1: Výsledky hodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod - počet útvarů, ve kterých byl vyhodnocen chemický stav jako nevyhovující v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Počet útvarů podzemních vod								
Koordinační oblast	Ne vyhovující chemický stav <i>dusičnany</i>		Ne vyhovující chemický stav <i>pesticidy</i>		Ne vyhovující chemický stav <i>ostatní znečišťující látky</i>		Ne vyhovující chemický stav celkem	
	Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%
HSL	28	68	2	5	33	81	35	85
DVL	3	100	0	0	3	100	3	100
HVL	5	39	4	31	8	62	10	77
BER	6	43	3	21	10	71	11	79
ODL	7	25	2	7	18	64	19	68
SAL	0	0	0	0	0	0	0	0
MES	0	0	0	0	0	0	0	0
HAV	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem (počet)	49	50	11	10	72	70	78	79
Celkem (% plochy)	49,5 %		13 %		62 %		64 %	

Mapa 4.6: Chemický stav útvarů podzemních vod a identifikace útvarů podzemních vod s výrazným vzestupným trendem znečišťujících látek

Tematický obsah mapy:

- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Trend
- Svrchní útvary podzemních vod
  - Dobrý chemický stav
  - Nevyhovující chemický stav
- Hlubinné útvary podzemních vod
  - Dobrý chemický stav
  - Nevyhovující chemický stav
- Útvary a skupiny útv. v hlavních kolektorech
  - Dobrý chemický stav
  - Nevyhovující chemický stav

4.4.2 Kvantitativní stav podzemních vod

Hodnocení kvantitativního stavu ÚPdV spočívalo v porovnání množství odběrů podzemních vod s přírodními zdroji útvarů podzemních vod. V ČR se z hlediska kvantitativního stavu využívá zavedených metod bilancování zdrojů podzemních vod v jednotlivých hydrogeologických rájonech. Výsledky tohoto hodnocení

se potom aplikují na jednotlivé útvary podzemních vod. Základem hodnocení kvantitativního stavu byly také výsledky rizikovosti útvarů z hlediska nedosažení environmentálních cílů.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe patří mezi nejčastější příčiny nevyhovujícího kvantitativního stavu zejména nerovnováha mezi odběry a zdroji podzemních vod, které mohou vést k postupnému snižování hladiny podzemních vod. V některých případech již tento stav pravděpodobně nastal, jindy byla zohledněna možnost nižší tvorby zdrojů podzemních vod z hlediska dopadů klimatické změny. Mezi další příčiny patří také vliv těžby a výstavba geotermálních vrtů, které mohou negativně ovlivnit hydrogeologický cyklus podzemních vod, ačkoli se nejedná přímo o odběry podzemních vod ve zvýšené míře.

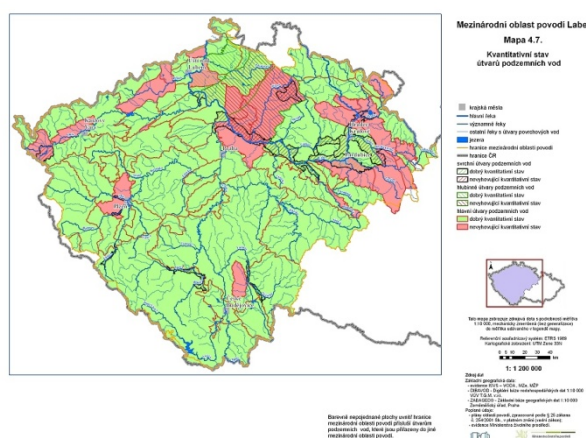
Tab. 4.4.2-1: Výsledky hodnocení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod - počet útvarů, ve kterých byl vyhodnocen kvantitativní stav jako nevyhovující v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Počet útvarů podzemních vod								
Koordinační oblast	Ne vyhovující kvantitativní stav odběry		Ne vyhovující kvantitativní stav těžba		Ne vyhovující kvantitativní stav geotermální vrty		Ne vyhovující kvantitativní stav celkem	
	Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%	Celkem	%
HSL	8	19	10	24	14	34	26	63
DVL	0	0	0	0	0	0	0	0
HVL	2	15	0	0	0	0	2	15
BER	2	14	0	0	0	0	3	21
ODL	6	21	2	7	0	0	11	39
SAL	0	0	0	0	0	0	0	0
MES	0	0	0	0	0	0	0	0
HAV	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	18	18	12	12	14	14	42	42
Celkem (% plochy)	5%		6%		10%		24%	

Mapa 4.7: Kvantitativní stav útvarů podzemních vod

Tematický obsah mapy:

- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Svrchní útvary podzemních vod
  - Dobrý kvantitativní stav
  - Nevyhovující kvantitativní stav
- Hlubinné útvary podzemních vod
  - Dobrý kvantitativní stav
  - Nevyhovující kvantitativní stav
- Útvary a skupiny útv. v hlavních kolektorech
  - Dobrý kvantitativní stav
  - Nevyhovující kvantitativní stav

4.5 Monitoring a hodnocení stavu vodních útvarů v chráněných oblastech

Monitoring stavu útvarů povrchových a podzemních vod, které leží v chráněných oblastech, musí být uzpůsobeno tak, aby poskytovalo informace ve vazbě na specifické požadavky směrnic, podle kterých byly tyto chráněné oblasti vymezeny (bližší podrobnosti viz kapitola 3).

V mezinárodní oblasti povodí Labe se jedná o tyto chráněné oblasti:

- oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě,
- koupací oblasti a koupaliště ve volné přírodě,
- oblasti citlivé na živiny,
- oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů, chráněné ptáčí oblasti,
- rybne vody.

Vzhledem k tomu, že popis stavu oblastí uvedených v bodech b) až e) předkládají státy Evropské unii v samostatných zprávách, není třeba zde tyto údaje uvádět.

4.5.1 Monitoring vodních útvarů využívaných pro odběr vody určené k lidské spotřebě podle článku 7 RSV

Monitoring v místě odběru surové povrchové nebo podzemní vody, která je určena pro lidskou spotřebu, provádí provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu v rozsahu ukazatelů a v četnosti, které jsou dány vyhláškou č. 428/2001 Sb. Provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu je povinen tyto údaje zasílat příslušnému krajskému úřadu v elektronické podobě určené Ministerstvem zemědělství, a to každoročně do 31. 3.

Monitorují se všechna místa odběrů vody určené k lidské spotřebě podle čl. 7 RSV, která se evidují podle čl. 6 a přílohy IV RSV. Některé objekty monitorovací sítě pro odběry podzemních vod se od roku 2008 staly součástí situačního monitoringu podzemních vod. Jedná se o vybrané objekty, jejichž vydatnost je vyšší než 10 m³/den, odebírají přesně definovaný kolektor a objekt je technicky způsobilý pro odběr vzorků.

4.5.2 Stav vodních útvarů využívaných pro odběr pitné vody určené k lidské spotřebě podle článku 7 RSV

Hodnocení surové vody v odběrech povrchových nebo podzemních vod provádí provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu, který na základě výsledků ukazatelů jakosti vody uvedených ve vyhlášce č. 428/2001 Sb. zatřídí surovou vodu do jedné ze tří kategorií A1, A2 nebo A3. Výsledky hodnocení předává příslušné krajské hygienické stanici²⁴. Evidence útvarů - zdrojů vody určené k lidské spotřebě, je vedena paralelně podle dvou vyhlášek (č. 428/2001 Sb. a č. 431/2001 Sb.²⁵) a dosud nedošlo k jejich úplnému propojení (některé objekty nejsou lokalizovány, není vyřešena vazba mezi objekty obou evidencí).

²⁴ Výsledky hodnocení pro větší část sledovaných objektů jsou veřejnosti k dispozici na informačním portálu ISVS Voda (viz. <http://www.voda.gov.cz/portal/>) v oddíle Evidence ISVS > Zdroje pitné vody.

²⁵ Viz seznam právních předpisů ČR, dokumenty č. L 21 a L 59.

Tab. 4.5.2-1 Stav ÚPV „kategorie řeky“ využívaných pro odběr vody určené k lidské spotřebě

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Počet ÚPV využívaných pro odběr pitné podle článku 7 RSV			
		Celkem	Z toho překročeny, resp. nedosaženy		Ukazatele pitné vody podle právních předpisů
			pracovní cíle pro znečišťující látky		
			Ekologický stav	Chemický stav	
HSL	181	18	0	6	0
DVL	79	8	0	2	0
HVL	138	15	0	2	1
BER	82	11	0	5	1
ODL	105	23	0	6	1
SAL	3	0	0	0	0
MES	25	5	0	0	1
HAV	2	0	0	0	0
Celkem	615	80	0	21	4

V tabulce 4.5.2-2 jsou uvedeny výsledky hodnocení ÚPdV, ve kterých se nachází místo odběru vody určené pro úpravu na vodu pitnou.

Tab. 4.5.2-2: Vyhodnocení stavu útvarů podzemních vod využívaných pro odběr pitné vody

Koordinační oblasti	Počet ÚPdV celkem	Počet útvarů podzemních vod se zařízením pro odběr pitné vody podle článku 7 RSV				
		Celkem	Z toho překročení NEK pro dusičnany	Z toho překročení NEK pro pesticidy	Z toho překročení NEK pro ostatní znečišťující látky	Z toho nedodržení ukazatelů pro pitnou vodu podle právních předpisů
HSL	41	37	26	2	31	0
DVL	3	2	2	0	2	0
HVL	13	8	5	4	4	0
BER	14	10	5	3	7	0
ODL	28	23	7	2	16	0
SAL	0	0	0	0	0	0
MES	0	0	0	0	0	0
HAV	0	0	0	0	0	0
Celkem	99	80	45	11	60	0

4.5.3 Monitoring koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě

Rozeznává se monitoring koupacích oblastí, definovaných VZ, vyhláškou č. 159/2003 Sb. a novelou 168/2006 Sb. a na monitoring koupališť ve volné přírodě, která jsou provozována ve smyslu zákona č. 258/2000 Sb., a vyhlášky č. 135/2004 Sb. V případě koupacích oblastí provádí monitoring místně příslušná krajská hygienická stanice, v případě koupališť ve volné přírodě je povinen jakost vody sledovat provozovatel koupaliště a výsledky těchto analýz předkládat místně příslušné krajské hygienické stanici. Rozsah a četnost sledování obou typů útvarů vod ke koupání jsou předepsány vyhláškou č. 135/2004 Sb.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo pro hodnocení stavu rekreačních vod v roce 2006 sledováno celkem 67 koupacích oblastí a 47 koupališť ve volné přírodě.

4.5.4 Stav koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě

Hodnocení stavu koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě je prováděno postupem podle vyhlášky č. 135/2004 Sb. jednou ročně. V České republice je prováděn dvojí způsob hodnocení koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě.

První hodnocení provádí Ministerstvo zdravotnictví a jím pověřený subjekt – Státní zdravotní ústav a toto hodnocení slouží pro jako průběžné hodnocení, zejména pro informování veřejnosti o riziku spojeném s koupáním na konkrétní lokalitě. Podrobný postup hodnocení je popsán v Metodickém návodu pro sjednocení hodnocení jakosti vod využívaných ke koupání ve volné přírodě.²⁶

Druhý způsob hodnocení provádí Ministerstvo životního prostředí. Slouží pro potřeby sestavování ročních zpráv pro Evropskou komisi a vychází z postupů stanovených směrnicí 76/160/EHS, která byla transponována do českého právního řádu vyhláškou č. 135/2004 Sb. Výsledky jsou klasifikovány do následujících pěti kategorií:

- vyhovuje doporučeným hodnotám   kód 50
- vyhovuje povinným hodnotám   kód 40
- nedostatečné vzorkování   kód 30
- nevyhovuje povinným hodnotám   kód 20
- zákaz koupání   kód 10

Souhrnné výsledky hodnocení koupacích oblastí a koupališť ve volné přírodě v české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou uvedeny v tabulce 4.5.4-1.

Tab. 4.5.4-1: Souhrnné hodnocení stavu rekreačních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Hodnocený stav	Koupací oblasti	Koupaliště ve volné přírodě	Celkem
Vyhovuje doporučeným hodnotám	26	24	50
Vyhovuje povinným hodnotám	18	15	33
Nedostatečné vzorkování	0	2	2
Nevyhovuje povinným hodnotám	12	3	15
Zákaz koupání	11	2	13
Nehodnoceno	0	1	1

4.5.5 Monitoring oblastí citlivých na živiny

Oblasti citlivé na živiny zahrnují zranitelné oblasti a citlivé oblasti. v dalším textu jsou popsány pouze způsobu monitoringu a postup hodnocení pro zranitelné oblasti. Důvodem je to, že zranitelné oblasti jsou v ČR vymezeny a ve čtyřletých cyklech revidovány a pro tyto účely je prováděn monitoring a navazující hodnocení. Na rozdíl od toho jednotlivé územně oddělené citlivé oblasti v ČR vymezeny nebyly (za citlivé byly prohlášeny všechny vody) a opatření v oblasti vypouštění odpadních vod jsou v české části povodí Labe aplikována celoplošně. Z tohoto důvodu není prováděn speciální monitoring citlivých oblastí a není zpracováváno ani periodické hodnocení stavu vod.

²⁶ Podrobnější informace viz <http://www.szu.cz/chzp/koupani/>.

Monitoring zranitelných oblastí

Monitoring zranitelných oblastí probíhá v souladu s vodním zákonem a s nařízením vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění. Monitorovací síť pro zjišťování stavu zranitelných oblastí se skládá z hlavních a vedlejších monitorovacích profilů povrchových vod, jednak z objektů sledování podzemních vod sítě sledování jakosti podzemních vod ČHMÚ a jednak doplňkově z údajů o sledování jakosti odebírané surové vody shromažďovaných podle vyhlášky č. 431/2001 Sb., o vodní bilanci a údajů o jakosti odebírané surové vody sledované provozovateli vodovodů podle vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.

Řada profilů, které jsou používány pro hodnocení stavu zranitelných oblastí je součástí situačního nebo provozního monitoringu podzemních vod a některé vybrané profily povrchových vod jsou zařazeny také do provozního monitoringu povrchových vod.

4.5.6 Stav zranitelných oblastí

Hodnocení stavu zranitelných oblastí probíhá v pravidelných čtyřletých intervalech a jeho výsledkem jsou změny ve vymezení zranitelných oblastí. První hodnocení stavu vod z pohledu nitratové směrnice proběhlo v roce 2003 a na základě něho bylo provedeno první vymezení zranitelných oblastí v roce 2003 uvedené v nařízení vlády č. 103/2003 Sb.

Hodnoceny byly primárně koncentrace dusičnanů, v případě delších časových řad také trendy vývoje. Při hodnocení bylo přihlédnuto i k zatížení oblastí statkovými hnojivy a rozdílně byly hodnoceny oblasti s mělkým a hlubokým oběhem podzemních vod.

Výsledkem revize vymezení v roce 2007 jsou změny v rozloze zranitelných oblastí. Tam, kde bylo zaznamenáno od posledního vymezení výrazné snížení koncentrací dusičnanů až pod úroveň 25 mg/l a vše nasvědčovalo tomu, že tento trend je setrvalý, byly zranitelné oblasti zrušeny. Naopak v oblastech, kde byly nově zaznamenány koncentrace přesahující 50 mg/l nebo došlo od posledního vymezení k výraznému nárůstu a trend vývoje je rostoucí, byly vymezeny nové zranitelné oblasti. Výsledný seznam katastrálních území, která vymezují zranitelné oblasti k roku 2007, je uveden v nařízení vlády č. 219/2007 Sb.²⁷, kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb.

V české části povodí Labe došlo ke zrušení celkem 18 zranitelných oblastí a vymezení 20 zranitelných oblastí. Celková rozloha zranitelných oblastí po revizi v roce 2007 se zvýšila z původní rozlohy 17 883 km² na současnou rozlohu 20 524 km².

4.5.7 Monitoring oblastí vymezených pro ochranu stanovišť

Monitoring území soustavy Natura 2000 probíhá v souladu s § 45f, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a to v ročních intervalech. Jedná se o cílený monitoring stavu evropsky významných fenoménů z hlediska předmětů ochrany a ve většině případů nejsou při tomto monitoringu zjišťována podrobná data o fyzikálně-chemických podmínkách stanoviště.

Pro maloplošná zvláště chráněná území není samostatný program monitoringu zaveden.

4.5.8 Stav oblastí vymezených pro ochranu stanovišť

Hodnocení stavu oblastí vymezených pro ochranu stanovišť a druhů proběhlo v letech 2006 a 2007 v souladu s § 45f odstavcem 1, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Výchozí soubor všech oblastí zařazených do evidence těchto chráněných oblastí byl podroben dvoustupňové analýze redukčního výběru rizikových chráněných oblastí. Na základě analýzy redukčního výběru byly z výše uvedeného počtu území vybrány rizikové chráněné oblasti, které v současné době nedosahují cílů. Tento soubor rizikových chráněných oblastí byl v průběhu roku 2007 doplněn o další území a to v souvislosti s návrhy revitalizačních opatření.

²⁷ Viz dokument L45.

Celkově soubor rizikových chráněných oblastí stanovišť v české části mezinárodní oblasti povodí Labe obsahuje 102 území (viz tabulka 4.5.8.-1).

Tab. 4.5.8-1: Souhrn rizikových oblastí vymezených pro ochranu stanovišť a druhů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Kategorie ochrany	Celkové počty chráněných oblastí	Počty rizikových oblastí
Ptačí oblasti (Natura 2000)	7	1
Evropsky významné lokality (Natura 2000)	271	64
Maloplošná zvláště chráněná území	484	37
Celkem	762	102

5. Seznam environmentálních cílů a výjimek

Povodí Labe na území ČR představuje svými bezmála 7 mil. obyvatel výrazně urbanizovaný prostor a industrializovaný region střední Evropy. Jeho ekonomický význam a tlak na nakládání s vodami je dán kromě jiného polohou hlavního města Prahy. Z hlediska vodohospodářského je třeba vzít v úvahu funkci vodních děl na středním a horním toku Vltavy, významné odběry vody pro průmysl a na druhé straně významné oblasti ochrany zdrojů surové vody, dále tlak na rozvoj lodní dopravy a úsilí o realizace opatření pro případ změny klimatu (povodně).

Nedílnou součástí procesu plánování v oblasti vod je stanovení environmentálních cílů pro každé povodí a v detailu pro každý vodní útvar. Tyto environmentální cíle jsou základní linií implementace RSV a v dlouhodobém horizontu předpokládají trvale udržitelné hospodaření na vodních tocích s vysokou úrovní ochrany vodního prostředí. Environmentálních cílů by mělo být dosaženo do roku 2015. Vzhledem ke složité výchozí situaci v české části povodí Labe je ale obtížné očekávat, že se stanovené cíle pro povrchové a podzemní vody podaří splnit tohoto termínu. To je způsobeno kromě jiného tím, že požadavky RSV jsou náročnější než byly požadavky stanovené ve starších směrnících.

RSV stanovuje jako základní cíl, aby bylo dosaženo u všech ÚPV dobrého chemického stavu a dobrého ekologického stavu, příp. dobrého ekologického potenciálu v případě vodních útvarů silně ovlivněných a umělých. U podzemních vod stanovuje RSV dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu útvarů podzemních vod. Pokud se na jeden vodní útvar vztahuje více než jeden cíl, například lze tuto situaci očekávat při souběžném posuzování vodního útvaru také jako chráněné oblasti, platí vždy nejpřísnější z nich.

Je nepravděpodobné, že by se během prvního plánovacího období podařilo odstranit všechny vlivy, které nedosažení dobrého stavu způsobily. Z tohoto důvodu umožňuje RSV uplatnit výjimku pro každý vodní útvar, u kterého lze oprávněně očekávat a zdůvodnit, že k roku 2015 nedosáhne environmentálních cílů. Aplikací výjimek zároveň umožňuje členským státům postupně redukovat významné vlivy a vytvářet vhodné nástroje k jejich postupné eliminaci. V následujících plánovacích cyklech by mělo dojít k zpřesňování informací o vlivech a k aplikaci dalších opatření.

Na mezinárodní úrovni A byly dohodnuty a stanoveny nadregionální environmentální cíle, které přesahují hranice jednotlivých států sdílejících mezinárodní oblasti povodí Labe. V následujících kapitolách je uveden podrobný popis těchto cílů a strategie k jejich dosažení.

Legislativní požadavky

Environmentální cíle RSV pro útvary povrchových a podzemních vod jsou definovány v článku 4 RSV následovně:

Povrchové vody:

- zajištění ochrany, zlepšení stavu, případně obnova přirozeného stavu ÚPV (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosažení jejich dobrého stavu,
- zajištění ochrany a zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu,
- cílené snížení znečištění nebezpečnými látkami, nutriety a organickými látkami, tj. zastavení nebo postupné odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných zdrojů.

Podzemní vody:

- zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod,
- zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout tak dobrého stavu těchto vod,

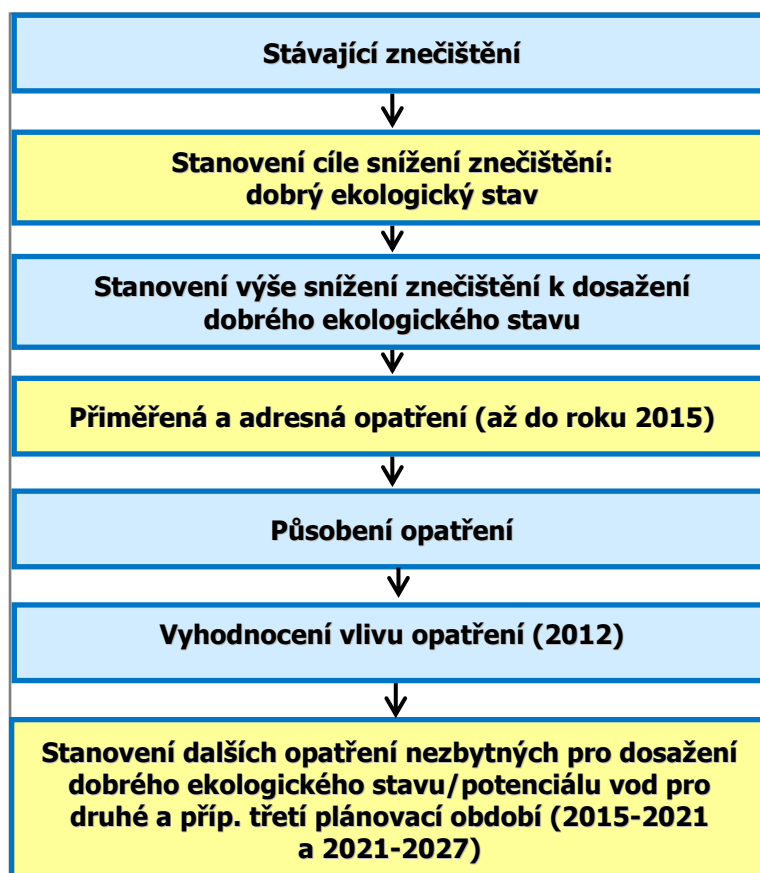
- odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledků dopadů lidské činnosti, za účelem snížení znečištění podzemních vod,
- sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možnosti jejich využití.
- Chráněné oblasti:
- dosažení standardů a dalších požadavků stanovených pro povrchové a podzemní vody v chráněných územích,
- ochrana stanovišť a druhů vázaných na vodu a vytvoření podmínek pro zvyšování biodiverzity.

5.1 Nadregionální strategie k dosažení environmentálních cílů

Na základě vyhodnocení stavu povrchových a podzemních vod ve vztahu k cílům RSV byly charakterizovány stávající problémy v oblasti ochrany podzemních a povrchových vod, z nichž byly na mezinárodní a národní úrovni odvozeny a dohodnuty nadregionální environmentální cíle. Stanovení strategie pro dosažení environmentálních cílů slouží zásadně k vytýčení priorit postupu řešení pro dané povodí a pro zpracování programu opatření v jednotlivých státech (viz obr. 5.1-1). Tento proces stanovení priorit zohledňuje celou řadu směrodatných kritérií, jako např.:

- naléhavost řešeného problému (závažné následky/vysoké náklady v případě, že se nepodniknou řádné kroky, (např. ochrana zásobování pitnou vodou),
- stále vyhodnocování efektivnosti nákladů/užitkovosti opatření,
- stanovení priorit realizace opatření, podpora takových, které lze zrealizovat v krátkém časovém horizontu,
- sledování synergie s dalšími směnicemi, např. směrnice o stanovištích, mořská směrnice, povodňová směrnice,
- dostupné finanční mechanismy,
- akceptování navržených opatření ze strany veřejnosti.

Obr. 5.1-1: Schéma stanovení strategie pro dosažení environmentálních cílů v povodí

V rámci mezinárodní oblasti povodí Labe byly jako nejdůležitější nadregionální vodohospodářské problémy stanoveny:

1. Hydromorfologické změny v útvarech povrchových vod

- změny ve struktuře vodních toků způsobené stavební činností, napřimováním a úpravou, které brání dosažení cílů ekologické kvality pro biologické složky kvality a zhoršují stanoviště pro ryby, kruhoústé a další vodní organismy v cílových oblastech migrace,
- příčné stavby ve vodních tocích v souvislosti s výrobou elektrické energie, s protipovodňovou ochranou a regulací průtoků, které omezují lineární průchodnost toku pro vodní organismy a dodržování minimálních vodních stavů a narušují přirozený režim sedimentů a transport dnových splavenin.

2. Významné látkové zatížení

- významné znečištění povrchových vod živinami, specifickými syntetickými a nesyntetickými znečišťujícími látkami a prioritními látkami z bodových a plošných zdrojů, které brání dosažení dobrého stavu vod v mezinárodní oblasti povodí Labe.

3. Odběry a převody vody²⁸

- vlivy způsobené snížením přirozeného odtoku v důsledku odběrů nebo převodů vody.

28 Pozn. převody vod: jedná se především o problémy na německé části mezinárodní oblasti povodí Labe.

Na národní úrovni byly definovány:

4. Další významné problémy nakládání s vodami regionálního charakteru

Pro výše uvedené nadregionální vodohospodářské problémy byly zpracovány strategie přístupů s cílem zlepšení daného stavu a na jejich základě byly vytýčeny nadregionální cíle v české části mezinárodní oblasti povodí Labe:

Ad 1. Hydromorfologické změny v útvarech povrchových vod

K dosažení dobrého stavu hydromorfologické složky ekologického stavu ÚPV je nutná pokud možno přirozená a lidskou činností zcela nebo minimálně ovlivněná morfologie vodního toku.

Protože v důsledku intenzivních úprav vodních toků v minulosti, kromě jiného z důvodu zvyšování zemědělsky obdělávaných ploch a rozšiřování extenzivního zemědělského hospodaření, dále pro potřeby realizace opatření pro ochranu před povodněmi, pro účely výroby elektrické energie nebo v souvislosti se zásobováním pitnou vodou a urbanizací, nebyly na většině vodních útvarů v české části povodí Labe splněny podmínky pro dobrý ekologický stav. Z těchto důvodů bylo nutné stanovit pro ČR priority, na které byla následně navrhována potřebná opatření.

Stanovené priority:

- a) obnovení migrační průchodnosti toků v podélném profilu,
- b) tvorba a obnova biotopů k zajištění existence vodních a na vodu vázaných ekosystémů zejména ke tření a růstu ryb,
- c) úpravy technických opatření a silně ovlivněných úseků vodních toků (např. příčných staveb, protipovodňových opatření), které umožní zvýšení ekologického stavu nebo potenciálu.

Všeobecně je nutno zlepšit hydrologické poměry a ošetřit morfologické změny v ÚPV tak, aby byly splněny ekologické cíle a zajištěny vhodné životní podmínky vodních a na vodu vázaných organismů. Z tohoto důvodu bude pro další plánovací období nezbytné zpracovat seznam priorit s tím, aby bylo možné se soustředit na vodní útvary, u kterých lze očekávat největší ekologický přínos v poměru k nutným nákladům. Jedná se zpravidla o takové ÚPV, u kterých existují stále ještě dostatečně dobré biologické poměry a člověkem málo ovlivněná morfologie vodního toku. Lze předpokládat, že u těchto útvarů budou vynaložené investice nejefektivnější.

Ad a) Obnovení migrační průchodnosti toků v podélném profilu

Jedním z hodnocených parametrů hydromorfologických charakteristik je podélná kontinuita toků, tedy počet překážek, které omezují volný pohyb vodních a na vodu vázaných organismů. Zajištění volné migrační prostupnosti toku je tak i jednou z podmínek dosažení dobrého stavu vod podle RSV.

Na vodních tocích ČR bylo vybudováno více než 6 tis. příčných objektů vyšších než 1 m, přičemž počet nižších migračních překážek není dosud znám a pravděpodobně bude řádově vyšší. Odstranění migračních překážek je proto nutné vnímat jako dlouhodobý, postupný proces a z hlediska dosažení cílového stavu, kterým je zprůchodnění říční sítě, bylo proto na národní úrovni zpracováno koncepční řešení stanovující priority pro povodí Labe na území ČR – tzv. „Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR“ (dále jen Koncepce). Koncepce bude aktualizována po vyhodnocení Programu opatření v prvním plánovacím období, tj. po roce 2012 tak, aby poznatky z vyhodnocení mohly být uplatněny ve 2. plánovacím období.

V rámci této Koncepce jsou vymezeny migračně významné toky nebo úseky toků, a to ve dvou rovinách:

- Nadregionální prioritní biokoridory s mezinárodním významem (dále jen Nadregionální prioritní biokoridory)
- Národní prioritní úseky toků z hlediska druhové a územní ochrany (dále jen Národní prioritní úseky toků)

Při výběru Nadregionálních prioritních biokoridorů bylo přihlédnuto k vazbě na mořské prostředí pro migraci od moře proti proudu a zpět, a mohutnosti příp. významu vodního toku v říční síti, resp. jeho potencionálnímu ekologickému významu. V dílčích povodích Labe je navržen volný koridor bez přerušení vodními nádržemi, který je vymezen vodními toky beze změn teplotního a kyslíkového režimu, a kde lze předpokládat zabezpečení dostupnosti přirozených rozmnožovacích ploch až k pramenným oblastem. K těmto koridorům byly dále přiřazeny vybrané vodní toky nebo jejich úseky, na kterých jsou realizovány projekty či opatření s mezinárodním významem.

V národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je Nadregionální prioritní biokoridor vymezen dvěma hlavními biokoridory s nadregionálním významem, a to na hlavním toku řeky Labe od státní hranice až k pramenným oblastem Tiché a Divoké Orlice včetně přítoků Kamenice, Ploučnice, Ohře a Jizery. Druhým hlavním biokoridorem s nadregionálním významem je hlavní tok řeky Vltavy přes Berounku až k pramenným oblastem Úhlavy a Úslavy.

Důležitým doplněním Nadregionálních prioritních biokoridorů je vymezení Národních prioritních úseků toků, které jsou vymezeny výskytem zvláště chráněných nebo evropsky významných druhů živočichů ve smyslu vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, pro něž je migrační průchodnost vodních toků existenčně důležitá, a zvláště chráněnými územími (ZCHÚ) nebo evropsky významnými lokalitami (EVL), v nichž jsou předmětem ochrany. Takto byly vybrány úseky významné především z hlediska malakologického, kde volný pohyb rybích hostitelů glochidií kriticky ohrožené perlorodky říční *Margaritifera margaritifera* a silně ohroženého velevruba tupého *Unio crassus* umožňuje kontakt mezi jednotlivými subpopulacemi ohrožených vodních mlžů, a tedy snižuje riziko jejich postupného oslabení či vyhynutí, příp. z hlediska ichtyologického, kde existence původní skladby potamodromní ichtyofauny a přirozené struktury populací je závislá na umožnění migrace ryb v regionálním měřítku.

V národní části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou vymezeny následující Národní prioritní úseky toků:

a) Labská větev

Bystřice	v rámci EVL Bystřice
Cidlina	v rámci EVL Cidlina a Javorka
Javorka	v rámci EVL Cidlina a Javorka

b) Vltavská větev

Blanice (Vodňanská)	nad 1. překážkou nad VN Husinec k pramenům
Malše	nad 1. překážkou nad VN Římov k pramenům
Zlatý potok	nad 1. překážkou nad přítokem do Blanice k pramenům
Lužnice	od ústí až po přítok Nežárky (EVL Lužnice a Nežárka) a od Nové řeky až k pramenům
Nežárka	od ústí až po Novou řeku (EVL Lužnice a Nežárka)
Nová řeka	celá
Sázava	od ústí do Vltavy až po přítok Želivky
Blanice (Vlašimská)	od ústí do Sázavy až po Mladou Vožici (EVL Vlašimská Blanice)

Koncepce zprůchodnění říční sítě v národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je znázorněna na mapě č. 5.0.

V národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je v rámci nadregionálních prioritních biokoridorů navrženo celkem 32 opatření a v rámci národních prioritních úseků toků jsou navržena celkem 6 opatření z hlediska migrační prostupnosti. Jejich výčet je uveden v tabulce 5.1-1.

Tab. 5.1-1: Příčné překážky navržené v programech opatření POP ke zprůchodnění do roku 2015

a) Labská větev:		
Labe		
Střekov	ř. km 40,4	Labe
Lovosice	ř. km 60,1	Labe
České Kopisty	ř. km 68,3	Labe
Roudnice n. Labem	ř. km 82,3	Labe
Štětí	ř. km 91,6	Labe
Dolní Bečkovice	ř. km 103,2	Labe
Obříství	ř. km 116,2	Labe
Neratovice/Lobkovice	ř. km 123	Labe
Kostelec n. Labem	ř. km 130,2	Labe
Brandýs n. Labem	ř. km 137,91	Labe
Ohře		
Koštice	ř. km 32,57	Ohře
Doksany	ř. km 10,25	Ohře
Kamenice		
Srbská Kamenice II	ř. km 15,15	Kamenice
Jánská	ř. km 15,1	Kamenice
Jánská ústí potoka	ř. km 16,0	Kamenice
Kamenická Nová Víska	ř. km 18,96	Kamenice
Ploučnice		
Česká Lípa, prádelna	ř. km 35,66	Ploučnice
Brenná	ř. km 51,98	Ploučnice
b) Vltavská větev:		
Dolní Vltava		
Staroměstský jez	ř. km 53,25	Vltava
Šítkovský jez	ř. km 54,20	Vltava
Modřany	ř. km 62,21	Vltava
Berounka a přítoky		
Černošice	ř. km 8,14	Berounka
Mokropsy	ř. km 11,81	Berounka
Dobřichovice	ř. km 16,12	Berounka
Řevnice	ř. km 19,43	Berounka
Zadní Třebáň	ř. km 21,64	Berounka
Karlštějn	ř. km 24,20	Berounka
Roztoky	ř. km 63,08	Berounka
Denisovo nábřeží	ř. km 1,44	Radbuza
Doudlevice	ř. km 4,09	Radbuza
Hradiště	ř. km 3,89	Úhlava
Štěnovice	ř. km 14,50	Úhlava
Blanice (Vodňanská) - včetně stabilizačních stupňů v dotčeném úseku		
Podědvorský mlýn	ř. km 62,3	Blanice
Kratušín	ř. km 64,26	Blanice

Záblatí	ř. km 67,4	Blanice
Řepešínský mlýn	ř. km 68,6	Blanice
jez o výšce 0,8 m	ř. km 72	Blanice
Blanický mlýn	ř. km 77,57	Blanice

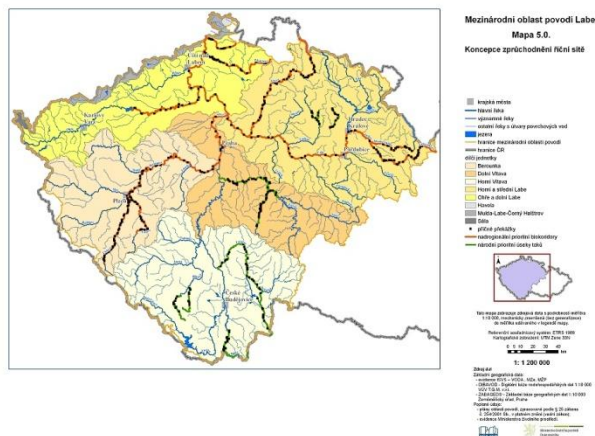
Mapa 5.0: Koncepte zprůchodnění říční sítě

Tematický obsah mapy:

Krajská města
Hlavní řeky
Významné řeky
Ostatní řeky s útvary povrchových vod
Jezera
Hranice mezinárodní oblasti povodí
Hranice ČR
Dílčí jednotky

- Berounka
- Dolní Vltava
- Horní Vltava
- Horní a střední Labe
- Ohře a dolní Labe
- Havola
- Mulda-Labe-Černý Hlaštrov
- Sála

Příčné překážky
Nadregionální prioritní biokoridory
Národní prioritní úseky toků

Ad b) – c) Tvorba a obnova biotopů úpravami pomocí technických opatření a úprava silně ovlivněných úseků vodních toků pro zlepšení ekologického stavu nebo potenciálu

Významným úkolem do budoucna bude vytvořit na národní i mezinárodní úrovni strategie pro návrhy opatření, která zabezpečí odstranění dalších negativních hydromorfologických ukazatelů jako jsou napřímené vodní toky, diverzifikace břehů a koryt vodních toků atd. Tato vyjmenovaná opatření tvoří dohromady komplex opatření, který umožní v národním i mezinárodním hledisku zlepšit ekologický stav povodí Labe.

Cílem je vyvinout a zavést do praxe

- jednotný postup pro nakládání s dnovými plavinami a sedimenty,
- jednotný ekologický management vodních toků,
- systém revitalizačních opatření pro dosažení environmentálních cílů,
- systém realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření (PBPO),
- jednotný postup pro šetrné využívání vodního zdroje v ochraně před povodněmi, včetně legislativních úprav postupů orgánů veřejné správy.

Na národní úrovni byly v rámci plánů na úrovni C (POP) vypracovány komplexní návrhy PBPO v dílčích povodích Dědina, Ploučnice a Nežárky. Tato opatření jsou prvním systémovým krokem umožňujícím odstranění nepříznivých morfologických změn a současně zabezpečujícím ochranu před povodněmi. Metodické postupy uplatněné na těchto vyjmenovaných dílčích povodích budou postupně rozšiřována.

Dále byly provedeny analýzy pro návrhy hydromorfologických úprav Labe na celém českém úseku plavební cesty. Byly vybrány prioritní úseky, na kterých je vhodné co nejdříve připravovat k realizaci

nápravná opatření. Jedná se o úseky Střekov – Hřensko, oblast soutoku Vltavy a Labe, úsek Přelouč, úsek Kunětická – Pardubice a úsek Borek nad Labem – Obříství. Pro další plánovací období 2015 – 2027 byly vybrány další úseky Mělník – Střekov, Přelouč – Borek nad Labem, Pardubice – Přelouč a Štěchovice – Vepřek.

Ad 2. Významné látkové zatížení

Vnosy živin a znečišťujících látek ovlivňují nejen povrchové ale i podzemní vody. Na rozdíl od ÚPV dochází u ÚPdV spíše k lokálnímu vnosu znečištění, a proto není nutné stanovit pro samotné podzemní vody vlastní nadregionální cíle. Z tohoto důvodu platí další doporučení a závěry výlučně pro ÚPV.

Živiny

Jako významné bodové zdroje znečištění povrchových vod pro mezinárodní oblast povodí Labe byly identifikovány:

- vypouštění odpadní vody z komunálních zdrojů znečištění, tj. čistíren odpadních vod nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO),
- vypouštění odpadní vody z potravinářského průmyslu nad 4 000 EO,
- přímé vypouštění z průmyslových závodů se zohledněním nebezpečných látek uvedených v příslušných směrnici ES a specifických pro povodí v takovém rozsahu, jak jsou tyto látky zahrnuty v Rozhodnutí Komise 2000/479/ES (EPER).

Nadměrné koncentrace živin (dusičnanů dusíku a fosforu) mají v nádržích na řekách (obecně ve stojatých vodách) za následek projevy eutrofizace, která se projevuje zvýšenou koncentrací řas a sinic. Je zaznamenán častější výskyt nedostatku kyslíku a zvýšený zákal vody, které mají vliv na ostatní hodnocené složky kvality. Zatímco snížení znečištění stojatých vod způsobené živinami je spíše regionální otázkou řešenou v pravomoci správců povodí, nebude v budoucnu i přes stávající dosažené snížení objemu živin v Labi, dosaženo dobrého ekologického stavu u útvarů pobřežních vod Labe a Severního moře. Aby tento cíl byl dosažen, muselo by se snížit znečištění živinami v celém povodí Labe přibližně o 24 %.

S ohledem na skutečnost, že nejvýznamnějšími bodovými zdroji znečištění jsou kanalizační systémy, včetně čistíren odpadních vod (ČOV), a nejvýznamnějším plošným zdrojem je zemědělská výroba, byly zvoleny pro dosažení tohoto ambiciózního cíle následující postupy:

Pro bodové zdroje znečištění:

- zvyšování kvality kanalizačních sítí,
- výstavba nových čistíren odpadních vod,
- intenzifikace stávajících čistíren odpadních vod.

Pro plošné a difuzní zdroje znečištění:

- snižování nadbytečného hnojení,
- zavádění správné zemědělské praxe,
- realizace protierozních opatření,
- ostatní opatření spojená se snižováním vnosu živin.

Tato vyjmenovaná opatření dohromady vytváří komplex, který umožní v národním i mezinárodním měřítku snížit vnos živin a zlepšit ekologický stav všech útvarů povrchových a podzemních vod v povodí Labe a Severního moře.

V důsledku výstavby a modernizace čistíren odpadních vod se podíl bodových zdrojů na celkovém látkovém odnosu v posledních letech výrazně snížil. Odnosy živin z plošných zdrojů se naproti tomu snížily v mnohem menší míře. Proto zde bude nezbytné dosáhnout dalšího snížení látkových odnosů

a lepšího zachycení látek. Zejména půjde o minimalizaci přebytků živin při hnojení zemědělských ploch a o snížení splachu půdního povrchu a vymývání dusičnanů do podzemních a povrchových vod.

Řada těchto opatření se plně projeví až v průběhu několika následujících let, jelikož transport živin do povrchových vod přes podzemní vody probíhá s časovou prodlevou. Snížené saldo bilance živin se tedy projeví v povrchových vodách až ve střednědobém časovém horizontu. Odhadovaných cílů snížení živin v pobřežních vodách o 24 % oproti referenčnímu roku 2006 v bilančním profilu Seemannshöft, které vycházejí z ekologických požadavků pobřežních vod, tedy nebude možné dosáhnout během jednoho plánovacího období do roku 2015 ani po provedení všech navržených opatření. V současné době se odhaduje, že dobrý stav útvarů pobřežních vod je reálné dosáhnout do roku 2027. Za tímto účelem bude nezbytné učinit v následujících plánovacích obdobích (po roce 2015) ještě další opatření a regulace, zejména ke snížení vnosů živin z plošných zdrojů.

Na základě odhadu účinnosti plánovaných opatření v prvním plánovacím období v ČR bylo vypočteno očekávané snížení odnosů dusíku a fosforu v prvním plánovacím období do roku 2015 v porovnání s látkovými odnosy živin z roku 2006 přepočtených na dlouhodobý průtok (viz tabulka 5.1-2).

Tab. 5.1-2: Očekávané snížení imisí živin v české části mezinárodní oblasti povodí Labe v prvním plánovacím období, vztaženo na přepočtené látkové odnosy v referenčním roce 2006

	Dusík [%] ₂₀₀₆ (Hřensko/Schmilka)	Fosfor [%] ₂₀₀₆ (Hřensko/Schmilka)
Odhad snížení odnosu živin oproti roku 2006	5,0	7,0

V dalším plánovacím období by měla ČR v rámci strategie pro snížení vnosu živin:

- vyřešit eliminaci znečištění ze zbývajících bodových zdrojů znečištění, zejména realizací ČOV v malých obcích,
- vytvořit jednotnou koncepci pro realizaci protierozních opatření a opatření pro zvýšení retence vody v krajině,
- naplňovat cíle ekologicky šetrného zemědělského hospodaření v krajině,
- podporovat a rozvíjet dialog s uživateli zemědělské půdy,
- připravit legislativní a finanční nástroje k realizaci navrhovaných opatření.

Znečišťující látky

Specifické syntetické a nesyntetické znečišťující látky

Specifické syntetické a nesyntetické znečišťující látky nacházející se v útvarech povrchových vod, mohou i ve stopových koncentracích mít negativní vliv na faunu a flóru, a bezprostředně také vzhledem k nejrozličnějším dalším cestám šíření, jako je čerpání pitné vody, konzumace ryb a zemědělské využití záplavových území, ohrožovat zdraví lidí. Výsledky zjišťování stavu ÚPV prokázaly, že u některých látek používaných pro hodnocení chemického nebo ekologického stavu podle RSV, je stav hodnocen jako „špatný“. Z důvodů znečištění těmito látkami není možné v některých dílčích povodích na území ČR vůbec, nebo jen omezeně, splnit další požadavky vyplývající ze směrnic Společenství pro konzumaci ryb, bezpečnost krmiv a požadavky na ochranu pitné vody a environmentální cíle RSV.

Pro odvození nadregionálních cílů v mezinárodní oblasti povodí Labe v oblasti znečištění znečišťujícími látkami byly použity různé úrovně posouzení s odpovídajícími měřítky hodnocení. Kontrolou dodržování norem environmentální kvality ve čtyřech rovinách sledování na nadregionálně významných bilančních profilech byly určeny specifické syntetické a nesyntetické znečišťující látky s nadregionálním významem, viz. tabulka 5-2. Pro tyto látky bylo vypočteno snížení, které by bylo nutné pro dosažení příslušné normy environmentální kvality. v tabulce je po odborném posouzení uveden procentový rozsah snížení dosažený v prvních třech uvažovaných úrovních, v profilech Schnackenburg

a Seemannshöft. Dále jsou stanoveny i cíle na ochranu Severního moře a severovýchodního Atlantiku (ochrana moře). Tyto cíle jsou vztaženy ke stavu v referenčním roce 2006.

Specifické syntetické a nesyntetické znečišťující látky nadregionálního významu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe ve srovnání s referenčním rokem 2006 až do úplného dodržení norem environmentální kvality na bilančních monitorovacích místech.

Pro odvození nadregionálních environmentálních cílů v oblasti znečištění specifickými syntetickými a nesyntetickými látkami byly použity čtyři úrovně posouzení s vlastními s odpovídajícími měřítky hodnocení. Zatímco předmětem roviny 1 až 3 jsou všeobecné normy kvality, úroveň 4 se zabývá specifickými požadavky kvality z hlediska ochrany moří. Analýza dodržení norem kvality pro všechny posuzované roviny na nadregionálně významných bilančních profilech vedla ke stanovení znečišťujících látek s nadregionálním významem, které jsou uvedeny v tabulce 5.1-3. Hodnota snížení v tabulce udává, o kolik procent se musí snížit znečištění příslušnou látkou, aby bylo možno dodržet vybrané normy kvality. Rozhodující je zde hodnota snížení, která byla v porovnání s referenčním rokem 2006 zjištěna po odborném posouzení pro všechny tři první uvažované roviny. v profilech Schnackenburg a Seemannshöft byla navíc zohledněna rovina 4 stanovených cílů pro ochranu Severního moře a severovýchodního Atlantiku (ochrana moří).

Tab. 5.1-3: Znečišťující látky nadregionálního významu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe a potřeba jejich snížení (v %) v porovnání s referenčním rokem 2006 za účelem úplného dodržení norem environmentální kvality na bilančních profilech

Látka		Labe Obříství	Vltava Zelčín	Ohře Terezín	Labe Děčín
		[%]	[%]	[%]	[%]
Těžké kovy a arsen	Arsen	0	0	0	0
	Olovo	2	44	0	28
	Kadmium	58	33	33	65
	Měď	17	13	40	44
	Rtuť	38	0	0	58
	Zinek	9	0	7	25
Stopové organické látky	DDX (DDT a metabolity)	96	94	86	>99
	Dioxiny/furany	-	-	-	-
	Haloethery	0	0	0	99*
	Hexachlorbenzen	92	33	0	>99
	Hexachlorcyklohexan	0	0	0	0
	Organické sloučeniny cínu	-	-	-	-
	Pentachlorbenzen	0	0	0	0
	Polychlorované bifenyly (PCB)	70	57	0	81
	Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	89	89	82	92

0 ... norma environmentální kvality nebyla překročena

- ... žádné údaje

* ... u haloetherů bylo v ČR dosaženo v roce 2007 zásadního snížení

Na základě hodnocení přírodních, technických a administrativních faktorů nejsou požadavky na snížení obsahu specifických syntetických a nesyntetických znečišťujících látek v české části mezinárodní oblasti povodí Labe do roku 2015 splnitelné. Existuje však celá řada látek, jejichž obsah lze snížit

pouze opatřeními v celoevropském měřítku, jako jsou omezení a zákazy výroby a používání (např. pro HCH).

Ke snížení zatížení znečišťujícími látkami je nutno vyvinout úsilí v celé mezinárodní oblasti povodí Labe. Plánování opatření s cílem snížit zatížení znečišťujícími látkami musí být v souladu s interakcí a dynamikou řady ovlivňujících faktorů určujících mobilizaci, přesun a zadržení. Opatření musí být proto učiněna s ohledem na konkrétní znečišťující látky, jejich zdroje a dané procesy a musí být doprovázena programy monitoringu.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe byly jako nejvýznamnější zdroje vnosu specifických znečišťujících látek identifikovány průmysl a staré ekologické zátěže.

Průmysl, zejména chemický, produkuje a užívá množství látek, které mají negativní účinky na lidské zdraví i přírodní prostředí a přes poměrně striktní předpisy pro nakládání s nimi se mohou tyto látky dostávat do podzemních a povrchových vod v důsledku úniků nebo vypouštěním odpadních vod, ve kterých jsou obsaženy.

Staré ekologické zátěže (SEZ) vznikly dlouhodobou průmyslovou a zemědělskou činností v uplynulých letech, zpravidla před privatizací těchto subjektů. Úniky látek z těchto zátěží se v naprosté většině případů koncentrují do podzemních vod a horninového prostředí, odkud mohou být postupně vyplavovány a mohou ohrozit kvalitu povrchových vod.

Strategický postup pro omezení vnosu znečišťujících látek se proto v ČR pro první plánovací cyklus zaměřil na následující cíle:

- technická opatření u průmyslových znečišťovatelů (odstraňování zvláště nebezpečných látek),
- staré ekologické zátěže,
- komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu, jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Prioritní látky podle RSV

RSV ve své příloze X vyjmenovává látky, označované též jako prioritní, které jsou vzhledem ke své toxicitě, perzistentnosti a schopnosti bioakumulace relevantní pro celé Společenství. Jedná se o látky, které jsou v České republice dlouhodobě sledovány a jejich vypouštění, úniky či emise do vodního prostředí je omezováno již na základě dříve platné jak národní, tak evropské legislativy.

Strategický postup pro omezení vnosu prioritních látek se obdobně jako u specifických znečišťujících látek zaměřil na následující cíle:

- technická opatření u průmyslových znečišťovatelů (odstraňování zvláště nebezpečných látek),
- odstranění nebo eliminace znečištění ze starých ekologických zátěží,
- komplexní sledování, zjišťování a hodnocení stavu, jakosti a množství vod (komplexní monitoring vod).

Při navrhování opatření pro snižování koncentrací prioritních látek ve vodním prostředí je nutné mít na paměti, že řada těchto látek je nedílnou součástí geologického pozadí a nebo se do vodního prostředí dostává i přirozenou cestou.

Ad 3. Odběry vody a převody vod

Tyto typy antropogenních tlaků v české části mezinárodní oblasti povodí Labe nepředstavují problém na hlavním toku Labe nebo Vltavy. Problémy nastávají u menších povodí především s odběry vody. Zejména se jedná o vodní toky, na kterých jsou umístěny ve vyšší počtu provozy hydroelektráren nebo jiní významní odběratelé, kteří svými odběry a pomocnými příčnými stavbami na vodních tocích významně ovlivňují ekologické, hydrologické a hydromorfologické parametry přirozených vodních toků.

Významné převody vody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe se nevyskytují.

V dalším plánovacím období by měla ČR v rámci strategie pro eliminaci negativních vlivů způsobených odběry vod:

- vytvořit jednotný postup pro šetrné využívání vodního zdroje k výrobě energie a v zásobování vodou, tj. vytvořit jednotnou koncepci pro stanovování přirozených a ovlivněných průtoků a přípustné výše minimálních průtoků v rámci ČR,
- upravit legislativní a finanční nástroje, které povedou k odstranění těchto negativních vlivů,
- řešit spolupráci s veřejností, zejména s odběrateli vod.

Ad 4. Další významné problémy nakládání s vodami regionálního charakteru

Vedle výše uvedených problémů v oblasti povrchových vod, které je nezbytné řešit na základě projednání a koordinace na mezinárodní úrovni, existuje v povodí Labe řada dalších významných problémů nakládání s vodami v oblasti povrchových a podzemních vod, které lze sice řešit na regionální nebo vnitrostátní úrovni, ale jejichž řešení může být podpořeno zejména výměnou informací na mezinárodní úrovni. Sem patří mimo jiné:

- ekologické zlepšení drobných vodních struktur,
- napojení údolních niv na vodní toky,
- odstranění deficitů při čištění odpadních vod,
- následky aktivní a bývalé těžby hnědého uhlí, uranu a draselných solí s nadregionálním významem, obzvláště u podzemních vod,
- zatížení podzemních vod živinami a pesticidy z plošných zdrojů, bodové zdroje znečištění podzemních vod, zejména v důsledku starých ekologických zátěží a regionálně významné těžební činnosti,
- ochrana před povodněmi.

5.2 Environmentální cíle pro útvary povrchových a podzemních vod

Základem zpracování plánů povodí je stanovení cílů ochrany vod jako složky životního prostředí (environmentální cílů), které mají útvary povrchových a podzemních vod dosáhnout do roku 2015, případně v dalších dvou šestiletých plánovacích obdobích.

Environmentální cíl „dobrý stav“

V zájmu dosažení základního environmentálního cíle „dobrý stav“ do roku 2015 budou u ÚPV provedena opatření

- k zajištění ochrany, zlepšení kvality vod a postupné dosažení obnovy všech ÚPV a ÚPdV (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosažení jejich dobrého stavu,
- ke zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu,
- k cílenému snížení znečištění nebezpečnými látkami, nutriety a organickými látkami, tj. zastavení nebo postupné odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných zdrojů.

Dalším cílem respektujícím závěry jednání MKOL k Předběžnému přehledu významných problémů nakládání s vodami zjištěných v mezinárodní oblasti povodí Labe, je:

- významné snížení eutrofizace Severního moře, postupnou redukcí znečištění povrchových vod živinami (dusík, fosfor) v mezinárodní oblasti povodí Labe.

U útvarů podzemních vod bude třeba provést opatření:

- k zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod,
- k zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout tak dobrého stavu těchto vod,

- k odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledků dopadů lidské činnosti, za účelem snížení znečištění podzemních vod,
- k sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možnosti jejich využití.

U chráněných oblastí je nutné dosáhnout do roku 2015:

- dosažení všech norem a cílů RSV stanovených pro povrchové a podzemní vody v chráněných územích,
- ochrany stanovišť a druhů vázaných na vodu a vytvoření podmínek pro zvyšování biodiverzity.

V zásadě platí, že pokud se na příslušný vodní útvar vztahuje více cílů, je nutné uplatnit vždy ten nejpřísnější z nich.

Pokud vodní útvar pravděpodobně nedosáhne v prvním plánovacím období dobrého stavu je možné uplatnit na vodní útvar výjimku. Výjimka musí být vždy zdůvodněna, což je vyžadováno RSV při přijímání jednotlivých typů výjimek. Výjimka může být uplatněna na vodní útvar v každém plánovacím cyklu, nejpozději však do roku 2027 musí vodní útvar dosáhnout dobrého stavu. Popis a odůvodnění výjimek je uvedeno níže.

Výjimky

RSV umožňuje, aby v případě nemožnosti dosažení cílů do roku 2015 mohly být uděleny výjimky. Jejich společným rysem je, že musí splňovat přísné podmínky a že v příslušném plánu povodí musí být uvedeny důvody, které vedly k uplatnění výjimek.

K dalším aspektům, společným pro uplatnění výjimek, patří posouzení sociálně ekonomických dopadů a úměrnosti nákladů vynaložených na zlepšení stavu vodních útvarů. Výjimky mohou být přijaty jen v tom případě, že nedojde k ohrožení environmentálních cílů v jiných vodních útvarech a že bude i nadále zaručena stejná úroveň ochrany, jakou poskytují stávající právní předpisy Společenství.

Vedle prodloužení lhůt pro dosažení cílů mohou být v odůvodněných případech pro vybrané vodní útvary stanoveny méně přísné cíle. Méně přísné cíle lze stanovit za předpokladu, že využívání vod, které je příčinou nedosažení cílů, nebude možné nahradit jinými způsoby s výrazně menšími nepříznivými vlivy na životní prostředí, které by nebyly neúměrně nákladné. Podobně lze méně přísné cíle stanovit v případě, že dosažení cílů je neproveditelné nebo neúměrně nákladné kvůli nepříznivým přírodním podmínkám.

Nedosažení dobrého ekologického stavu nebo potenciálu vodního útvaru neznamena porušení cílů pokud jsou důvodem změny fyzikálních poměrů nebo důsledkem nových rozvojových činností člověka. Taková výjimka je možná v případě, že nejsou k dispozici žádné alternativní a výrazně ekologičtější možnosti k uspokojení těchto zájmů a současně musí být učiněny všechny praktické kroky ke zmírnění dopadů využívání vod.

Přílohou národních plánů jsou příslušné plány na úrovni C, kde jsou uvedeny detailní informace k uplatnění výjimek v jednotlivých POP.

Prodloužení lhůt a méně přísné cíle

Prodloužení lhůt a stanovování mírnějších cílů jsou typy výjimek, které jsou aplikovány v případě, že opatření navržená ve vodním útvaru pravděpodobně nezabezpečí dosažení vyhovujícího stavu. Z hlediska postupu platí, že aplikace výjimek je úzce spjata s hodnocením vodního útvaru a hodnocením opatření.

V případě dočasného nedosažení dobrého stavu vodních útvarů lze předpokládat, že v budoucnu bude vyhovující stav dosažen, ale v současné době buď:

- není spolehlivě ověřena příčina nedosažení vyhovujícího stavu a způsob nápravy,

- jsou navrhována opatření, jejichž předpokládaný účinek se projeví až v průběhu dalšího plánovacího cyklu nebo na základě určitých specifických jevů (povodeň),

Z hlediska aplikace typu výjimek platí, že pokud jde o nedosažení dobrého stavu dočasného charakteru, volíme prodloužení lhůt. Při aplikaci výjimky podle čl. 4 odst. RSV prodloužení lhůt jsou připravována příslušná opatření.

U trvalého nedosažení předpokládáme, že již veškerá možná opatření budou provedena, jejich účinek bude znám, a přesto vyhovujícího stavu nebude dosaženo. S tím je však spojena nutnost stanovení mírnějších cílů pro vodní útvar. Tyto cíle by se měly minimálně lišit od cílů běžných. Z logiky věci je tedy evidentní, že mírnější cíle mohou být s jistotou a rozumnou přesností definovány až po úplném náběhu všech opatření pro eliminaci nevyhovujícího stavu vodního útvaru a po vyhodnocení dostatečně dlouhé časové řady dat z monitoringu.

Dočasné zhoršení stavu, nové změny fyzikálních poměrů, následky trvalých činností souvisejících s lidským rozvojem

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe nebudou v současné době tyto typy výjimek uplatňovány.

Zhoršení stavu vodního útvaru z velmi dobrého na dobrý z důvodu rozvojových činností člověka

V České republice nebyl vyhodnocen žádný vodní útvar jako velmi dobrý. V budoucnu bude tato zásada předmětem přezkumu u jednotlivých akcí u příslušného vodního útvaru.

Vymezení umělých nebo silně ovlivněných ÚPV

Členské státy mohou vymezit útvar povrchové vody jako umělý nebo silně ovlivněný, pokud by:

a) změny hydromorfologických charakteristik, které by byly nutné k dosažení dobrého ekologického stavu tohoto útvaru, výrazně nepříznivě ovlivnily:

- širší okolí,
- plavbu, včetně přístavních zařízení, nebo rekreaci,
- činnosti, pro něž je voda jímána, jako je zásobování pitnou vodou, výroba elektrické energie nebo závlahy,
- úpravu vodních poměrů, ochranu před povodněmi, odvodňování, nebo
- jiné stejně důležité trvalé rozvojové činnosti člověka.

b) užitečné funkce poskytované umělými nebo ovlivněnými charakteristikami vodního útvaru nemohly, z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady, být rozumně dosaženy jinými prostředky, jež by byly významně lepší z hlediska životního prostředí.

Vymezení silně ovlivněných vodních útvarů probíhá ve dvou etapách – předběžné a konečné vymezení. Předběžné vymezení proběhlo v rámci přípravných prací, konečné vymezení je součástí plánů oblastí povodí.

Vymezení umělých a silně ovlivněných ÚPV včetně odůvodnění je třeba výslovně uvést v plánech povodí (viz kap. 1.1.3) a přezkoumávat každých šest let.

Pro umělé a silně ovlivněné ÚPV RSV stanovuje vlastní systém klasifikace, vycházející z hodnocení přirozeného stavu, a alternativní cíle. Zde platí, že je třeba dosáhnout alespoň dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu. Pro dosažení dobrého ekologického potenciálu byla obdobně jako u přírodních povrchových vod zařazena příslušná opatření do programu opatření. Pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary lze v zásadě využít také možnosti prodloužení lhůt, stanovení méně přísných environmentálních cílů a dalších výjimek, např. z důvodu přechodného zhoršení stavu.

5.2.1 Shrnutí environmentálních cílů pro útvary povrchových vod

Stanovené environmentální cíle mají ÚPV dosáhnout do roku 2015, nejzazším termínem je prosinec 2027. Prodloužení je možné při uplatnění výjimek na vodní útvary.

V tabulce 5.2.1-1 je uvedena statistika ÚPV, které již dosáhly a které dosáhnou k roku 2015 environmentálních cílů. Z tabulky je zřejmé, že 12 % ÚPV již dosáhlo cílů. K roku 2015 se však nepředpokládá žádné výrazné zlepšení tohoto stavu. Uplatnění výjimek dle RSV lze však v následujících plánovacích obdobích vhodným návrhem opatření postupně všechny významné vlivy eliminovat.

Tab. 5.2.1-1: Dosažení cílů v ÚPV vod do roku 2015

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	Dosažení cílů ÚPV do roku 2009		ÚPV, které dosáhnou cílů do r. 2015	
		Počet	Podíl na celkové velikosti vodních útvarů (%)	Počet	Podíl na celkové velikosti vodních útvarů (%)
Řeky					
HSL	181	17	1,7	20	2,1
DVL	79	0	-	1	1,3
HVL	138	21	3,1	22	3,2
BER	82	13	1,8	13	1,8
ODL	105	14	1,7	14	1,7
SAL	3	1	0,1	1	0,1
MES	25	5	0,4	5	0,4
HAV	2	1	0	1	0,0
Celkem	615	72	8,8	77	9,5
Jezera					
HSL	11	0	-	0	-
DVL	4	1	30,3	1	30,3
HVL	15	1	1,1	1	1,1
BER	6	1	-	1	-
ODL	9	2	1,9	2	1,9
SAL	0	0	-	0	-
MES	2	0	-	0	-
HAV	0	0	-	0	-
Celkem	47	5	10,2	5	10,2

Za účelem postupného dosahování environmentálních cílů byly v ÚPV uplatněny výjimky podle čl. 4 RSV prodloužení lhůt. Výjimky byly ve vodních útvarech aplikovány zejména z důvodů technické proveditelnosti (čl. 4 odst. 4-1 RSV), tzn. zejména z následujících důvodů:

- vodní útvar nedosáhne environmentálních cílů, a z toho důvodu je nezbytné identifikovat rozhodující vlivy,
- vodní útvar nedosáhne environmentálních cílů, jelikož nelze definovat adresné opatření, kterým lze vliv eliminovat,

- vodní útvar nedosáhne environmentálních cílů z důvodů nedostatečné připravenosti opatření,
- vodní útvar nedosáhne environmentálních cílů, jelikož účinek aplikovaného opatření se projeví až po roce 2015.

Při aplikaci výjimky podle čl. 4 odst. RSV formou prodloužení lhůt jsou připravována příslušná opatření. Na ÚPV nebyly aplikovány výjimky dočasné zhoršení stavu (čl. 4 odst. 6 RSV) ani mírnější environmentální cíle (čl. 4 odst. 5).

Tab. 5.2.1-2: Analýza zdůvodnění prodloužení lhůt pro ÚPV

Koordinační oblast	Počet ÚPV celkem	ÚPV, u kterých je využito prodloužení lhůt		Odůvodnění prodloužení lhůt	
		počet	Podíl na celkové velikosti vodních útvarů (%)	Technická proveditelnost	
				počet	Podíl na celkové velikosti vodních útvarů (%)
Řeky					
HSL	181	161	89,3	161	89,3
DVL	79	78	98,8	78	98,8
HVL	138	116	85,7	116	85,7
BER	82	69	88,6	69	88,6
ODL	105	91	90,4	91	90,4
SAL	3	2	57,9	2	57,9
MES	25	20	81,8	20	81,8
HAV	2	1	72,9	1	72,9
Celkem	615	538	90,6	538	90,6
Jezera					
HSL	11	11	100,0	11	100,0
DVL	4	3	69,7	3	69,7
HVL	15	14	96,0	14	96,0
BER	6	5	93,2	5	93,2
ODL	9	6	85,3	6	85,3
SAL	0	0	0,0	0	0,0
MES	2	2	100,0	2	100,0
HAV	0	0	0,0	0	0,0
Celkem	47	41	89,1	41	89,1

Mapa 5.1: Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav

Tematický obsah mapy:

Krajská města

Hranice mezinárodní oblasti povodí

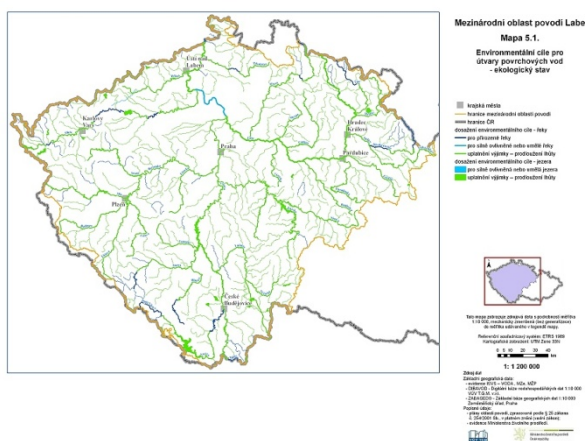
Hranice ČR

Dosažení environmentálního cíle – řeky

- pro přirozené řeky
- pro silně ovlivněné nebo umělé řeky
- uplatnění výjimky – prodloužení lhůt

Dosažení environmentálního cíle – jezera

- pro silně ovlivněná nebo umělá jezera
- uplatnění výjimky – prodloužení lhůt

Mapa 5.2: Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav

Tematický obsah mapy:

Krajská města

Hranice mezinárodní oblasti povodí

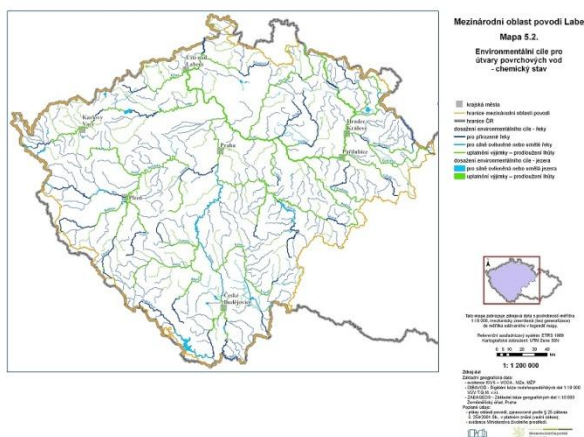
Hranice ČR

Dosažení environmentálního cíle – řeky

- pro přirozené řeky
- pro silně ovlivněné nebo umělé řeky
- uplatnění výjimky – prodloužení lhůty

Dosažení environmentálního cíle – jezera

- pro silně ovlivněná nebo umělá jezera
- uplatnění výjimky – prodloužení lhůty

5.2.2 Shrnutí environmentálních cílů pro útvary podzemních vod

Hlavním environmentálním cílem v české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo „dosažení dobrého stavu“ podzemních vod do roku 2015. Na základě hodnocení byla však navržena opatření, která je nutno provést ke splnění všech environmentálních cílů požadovaných RSV tzn. opatření:

- k zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod,
- k zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnově všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout tak dobrého stavu těchto vod,
- k odvrácení jakéhokoli významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace závadných látek jako důsledků dopadů lidské činnosti,
- za účelem snížení znečištění podzemních vod, ke sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možnosti jejich využití.

Tato opatření byla přiřazena každému útvaru podzemních vod s daným environmentálním cílem a na základě expertního odhadu posouzena účinnost tohoto opatření do roku 2015. Na základě této prognózy byla jednotlivým útvarům podzemních vod přiřazena příslušná výjimka podle čl. 4 RSV. V české části mezinárodní oblasti povodí Labe byla pro útvary podzemních vod aplikována pouze výjimka prodloužení lhůt pro dosažení environmentálních cílů. Důvodem této výjimky je převážně technické neproveditelnosti opatření, do tohoto typu výjimky však byly zahrnuty i případy, kdy se nepodařilo identifikovat odpovídající konkrétní významný vliv nebo bylo opatření obecné povahy, takže s ohledem na předběžnou opatrnost nelze garantovat jeho účinnost. Významným důvodem pro aplikaci výjimky pro útvary podzemních vod jsou přírodní podmínky, které nedovolují včasné zlepšení stavu vodního útvaru – to se týká hlavně útvarů podzemních vod v hlubokých pánevních strukturách, kde se efekt opatření projevuje se značným časovým zpožděním. U všech útvarů s aplikovanou výjimkou se předpokládá dosažení dobrého stavu v delším časovém horizontu (tab.5.2.2-1). Aplikace výjimky byla hodnocena pro jednotlivé vlivy odděleně, a proto se může v jednom útvaru podzemních vod vyskytovat stejná výjimka ze dvou různých důvodů.

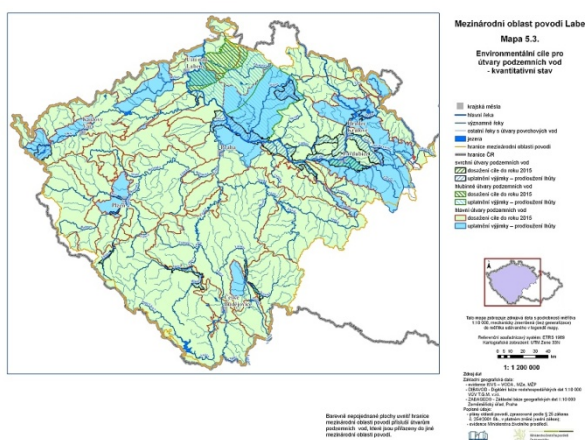
Tab.5.2.2-1: Environmentální cíle pro útvary podzemních vod

Koordinační oblast	Počet útvarů podzemních vod s výjimkou			
	Nedosažení dobrého kvantitativního stavu do roku 2015		Nedosažení dobrého chemického stavu do roku 2015	
	Technická neproveditelnost	Přírodní podmínky	Technická neproveditelnost	Přírodní podmínky
HSL	25	0	33	7
DVL	0	0	2	0
HVL	2	0	9	4
BER	3	0	10	0
ODL	9	1	16	14
SAL	0	0	0	0
MES	0	0	0	0
HAV	0	0	0	0
Celkem	39	1	70	25
Celkem (% plochy)	18%	2%	56%	21%

Mapa 5.3: Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – kvantitativní stav

Tematický obsah mapy:

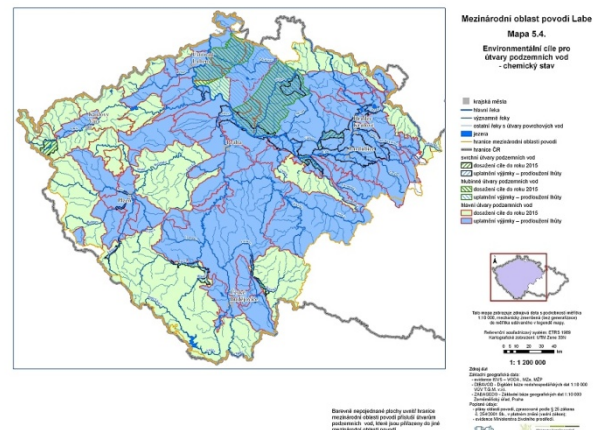
- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Svrchní útvary podzemních vod
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty
- Hlubinné útvary podzemních vod
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty
- Útvary a skupiny útv. v hlavních kolektorech
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty

Mapa 5.4: Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – chemický stav

Tematický obsah mapy:

- Krajská města
- Hlavní řeky
- Významné řeky
- Ostatní řeky s útvary povrchových vod
- Jezera
- Hranice mezinárodní oblasti povodí
- Hranice ČR
- Svrchní útvary podzemních vod
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty
- Hlubinné útvary podzemních vod
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty
- Útvary a skupiny útv. v hlavních kolektorech
  - dosažení cíle do roku 2015
  - uplatnění výjimky – prodloužení lhůty

5.3 Environmentální cíle pro chráněné oblasti

Chráněné oblasti mají definovány environmentální cíle následovně:

- dosažení standardů a dalších požadavků stanovených pro povrchové a podzemní vody v chráněných územích,
- ochrana stanovišť a druhů vázaných na vodu a vytvoření podmínek pro zvyšování biodiverzity.

Cílem je dosáhnout do roku 2015 souladu se všemi normami a cíli RSV v chráněných oblastech, pokud právní předpisy, podle kterých byly jednotlivé chráněné oblasti zřízeny, nestanoví jinak (čl. 4 odst. 1c RSV). U útvarů povrchových a podzemních vod, které se nacházejí v chráněných oblastech, je proto třeba vedle environmentálních cílů RSV zohlednit i ty cíle, které vyplývají z dalších právních předpisů Společenství, jako např. nařízení o chráněných oblastech, pokud se týkají jakosti vody. Tomu musí být přizpůsoben monitoring i případná opatření k dosažení cílů. Zlepšování stavu povrchových a podzemních vod ve smyslu RSV zpravidla podporuje i dosažení specifických ochrannářských cílů v těchto územích.

Ve všech chráněných oblastech jsou zpravidla sledovány cíle, které podporují dosažení dobrého stavu vodních útvarů, popřípadě jsou z právních předpisů odvozeny ještě další přísnější požadavky. Zejména ve vazbě na oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě mají specifické cíle ochrany těchto území přímou souvislost s environmentálními cíli RSV.

Oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě

Povrchové a podzemní vody se chrání v zájmu současného a budoucího zásobování vodou především za účelem ochrany těchto vodních útvarů před negativními vlivy a pro zajištění trvalého zásobování pitnou vodou.

U útvarů povrchových a podzemních vod sloužících k odběru pitné vody je nutné v první řadě usilovat o dosažení cílů dobrého chemického a ekologického stavu (povrchové vody), případně dobrého kvantitativního stavu (podzemní vody). Vodní útvary sloužící k odběru vody musí splňovat nejen požadavky RSV uvedené v článku 4 (včetně norem environmentální kvality stanovených na úrovni Společenství podle článku 16), nýbrž odebíraná surová voda musí v závislosti na použitém postupu při úpravě vody a v souladu s právem Společenství splňovat požadavky směrnice o pitné vodě 80/778/EHS ve znění upraveném směrnicí 98/83/ES. Cíle naplnění požadavků směrnice o pitné vodě tím platí pro útvary vod společně s požadavky RSV.

Dosažení dobrého stavu vodních útvarů v souladu s požadavky směrnice RSV podporuje snižování nákladů na úpravu surové vody.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe nebyla u útvarů povrchových a podzemních vod využita žádná výjimečná opatření týkající se kvality pitné vody v souladu se směrnicí RSV.

Koupací oblasti

Účelem směrnice o jakosti vod pro koupání je zachování a ochrana životního prostředí, zlepšení jeho kvality a ochrana zdraví lidí. Pro zajištění požadované jakosti vod je na úsecích ÚPV uvedených jako vody ke koupání sledována jakost vody pomocí speciálních programů monitoringu a hodnocena na základě zjištěných hodnot ukazatelů.

Jako rekreační vody byly v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezeny koupací oblasti a koupaliště ve volné přírodě. Ukazatele a limity pro hodnocení specifikuje příloha 1 a 2 prováděcí vyhlášky č. 135/2004 Sb., k zákonu č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch.

V roce 2006 byla přijata nová směrnice Evropského společenství (2006/7/ES) o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, podle které byly vymezeny původní koupací oblasti. Monitorování a hodnocení rekreačních vod podle požadavků nové směrnice se výrazně liší rozsahem ukazatelů, jejich limitů i způsobem hodnocení a má být poprvé provedeno až koncem roku 2008 – tato data, cíle a způsoby hodnocení nejsou pro první plány povodí použity.

Cílem směrnice je, aby všechny vody ke koupání byly do konce koupací sezóny 2015 hodnoceny (na základě 5 stupňové stupnice) minimálně jako přijatelné. Dále by se měl počet vod ke koupání hodnocených stupněm dobrý nebo výborný zvýšit na základě navrhovaných a realizovaných opatření.

Cíle směrnice o vodách ke koupání se považují za doplněk cílů směrnice RSV.

Oblasti citlivé na živiny

Oblasti citlivé na živiny zahrnují zranitelné oblasti a citlivé oblasti. Zranitelné oblasti jsou v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vymezeny ve čtyřletých cyklech revidovány a pro tyto účely je prováděn monitoring a navazující hodnocení. Na rozdíl od toho citlivé oblasti v ČR vymezeny nebyly (za citlivé byly prohlášeny všechny vody) a opatření v oblasti vypouštění odpadních vod jsou aplikována celoplošně. z tohoto důvodu není prováděn speciální monitoring citlivých oblastí a není zpracováváno ani periodické hodnocení stavu vod.

Cílem nitrátové směrnice je snížení znečištění vodních útvarů způsobené nebo vyvolané dusičnany ze zemědělských zdrojů. v České republice bylo v této oblasti vydáno nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve které je jako cíl uvedeno dodržení mezních hodnot přebytků živin k určitým termínům.

Cíle a provedení nitrátové směrnice a směrnice o čištění městských odpadních vod představují významný základ hospodaření v útvarech povrchových a podzemních vod s cílem dosažení dobrého stavu podle RSV.

Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů a chráněné ptačí oblasti

Směrnice EU o ochraně volně žijících ptáků a o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin mají za cíl vytvořit souvislou evropskou ekologickou síť zvláštních chráněných oblastí s označením „NATURA 2000“. Tuto síť tvoří chráněné oblasti zahrnující přirozené typy životního prostředí, s cílem zajistit existenci nebo případně obnovu příznivého stavu zachování těchto přirozených typů životních prostředí a stanovišť druhů v oblastech jejich přirozeného rozšíření.

RSV podporuje cíle sítě Natura 2000 pro suchozemské ekosystémy tím, že zohledňuje při provozním monitoringu a přípravě programů opatření cíle ochrany a zachování především druhů vázaných na vodní prostředí.

Rybné vody

Směrnice o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb platí pro oblasti sladkých vod, které jsou vhodné z hlediska ochrany a zkvalitnění vod pro zachování a zlepšení rybí populace z ekologických, ale také hospodářských hledisek. Pro splnění tohoto cíle je nutno tyto oblasti chránit před znečištěním a před negativními dopady vnosu znečišťujících látek. Oblasti se dělí na lososovité a kaprovité vody.

6. Souhrn výsledků ekonomické analýzy užívání vody

Toto shrnutí ekonomické analýzy užívání vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, která je zpracováváno v souladu s RSV a s ohledem na požadavky zpracování Plánu povodí mezinárodní oblasti povodí Labe a obsahuje následující oddíly:

- hospodářský význam užívání vod,
- prognóza vývoje užívání vod do roku 2015,
- návratnost nákladů za vodohospodářské služby,
- posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření, relevantních pro první plánovací období,
- ekonomické zdůvodnění uplatněných výjimek a plánovaná opatření.

Při zpracování plánu povodí vyžaduje RSV přípravu a použití řady specifických ekonomických nástrojů, údajů a analýz, které mají podpořit trvale udržitelné využívání vodních zdrojů a dosažení hlavního cíle směrnice – dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu pro útvary povrchových a podzemních vod. Důležitou úlohu přitom hraje integrace ekonomických prvků do vodního hospodářství a při rozhodování o opatřeních v rámci programů opatření. Základy pro tento přístup jsou stanoveny v jednotlivých ustanoveních RSV v příloze III a článcích 4, 5 a 9 s vazbou na plány povodí v příloze VII. v celkové koncepci RSV mají ekonomické přístupy celou řadu dalších funkcí, které mají význam pro dosažení environmentálních cílů.

Ekonomické přístupy používané pro naplnění RSV nejsou samoúčelným prostředkem, nýbrž tvoří nedílnou součást implementační metodiky, přičemž musí být mezi sebou navzájem konzistentním způsobem propojeny.

Ekonomická analýza za českou část mezinárodní oblasti povodí Labe vychází zejména z dat příslušných ministerstev a Českého statistického úřadu (ČSÚ) z roku 2005 a z dalších dat od poskytovatelů vodohospodářských služeb.

6.1 Hospodářský význam užívání vod

Hodnocení ekonomického a socioekonomického významu užívání vod v oblasti povodí se zaměřuje na významné sektory hospodářství. V české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou významné následující sektory hospodářství, které svojí činností vyvolávají významné vlivy na vody a tím negativně ovlivňují jejich stav nebo těží z dobrého stavu vod:

- domácnosti,
- zemědělství,
- průmysl,
- energetika a hydroenergetika.

V této souvislosti jsou významná následující užívání vod:

- odběry vody pro veřejné zásobování vodou,
- vypouštění odpadních vod z kanalizací pro veřejnou potřebu,
- odběry vody pro průmysl, energetiku a zemědělství,

- vypouštění odpadních vod z průmyslu,
- jiná užívání vody, např. lodní doprava.

Rozvoj hospodářství v české části mezinárodní oblasti povodí Labe je úzce svázán s užíváním vody. Vybudovaná vodohospodářská infrastruktura umožňuje užívání vody sektory průmyslu, energetiky, zemědělství, případně ostatními sektory a též užívání vody v domácnostech. Bez zajištění potřebného množství vody odpovídající jakosti není možné zajistit hospodářskou výrobu ani život obyvatel.

Podkladem pro zjišťování technických dat v oblasti množství odebraných povrchových a podzemních vod a množství vypouštěných odpadních vod ve vztahu k jednotlivým sektorům užívání vod byly údaje vodohospodářské bilance, kterou podle VZ pořizují a vedou správci povodí.

6.1.1 Odběry vody

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe se v roce 2005 odebralo celkem 1 378 mil m³ vody. Pro účely veřejného zásobování pitnou vodou to bylo celkem 457,0 mil m³ vody. z tohoto množství se dostalo ke koncovým spotřebitelům 327,3 mil. m³, z toho domácnosti spotřebovaly 205,1 mil. m³. z celkových 5,69 milionů obyvatel žijících v české části mezinárodní oblasti povodí Labe je napojeno na veřejnou vodovodní síť asi 5,29 milionů lidí, což představuje 92 %. Přehled údajů o zásobování vodou z veřejných vodovodů v roce 2005 uvádí tabulka 6.1.1-1.

Tab. 6.1.1-1: Zásobování vodou z vodovodů

Koordinátní oblast	Odběry vody celkem (tis.m ³)	Počet míst odběru	Odběry vody pro domácnosti (tis.m ³)	Dodávky domácnostem			
				Množství vody (tis.m ³)	Počet obyvatel celkem	Podíl obyvatel napojených na vodovod (%)	Průměrná spotřeba (l/os/den)
HSL	141 346,0	647	89 087,0	48 797,2	1 386 928	91,6	97,0
DVL	119 416,0	161	76 840,0	69 925,0	1 723 995	97,7	116,0
HVL	40 495,0	458	26 460,0	19 943,2	673 349	89,0	91,3
BER	47 195,0	248	2 7866,0	24 082,6	761 299	88,5	96,0
ODL	90 291,7	344	57 425,0	34 304,8	1 096 646	93,2	102,6
SAL	0,0	0	0,0	0,0	15 652	92,0	100,6
MES	18 126,0	34	11 238,1	8 008,3	20 282	92,0	100,6
HAV	171,0	2	106,0	75,5	9 682	92,0	100,6
Celkem	456 869,7	1894	288916,1	205061,1	5 687 833	92,0	101,0

Dále se voda odebírá pro využití v průmyslové výrobě, v energetice (nejvíce jako chladicí voda při výrobě elektrické energie) a je využívána i v zemědělství.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe se v roce 2005 odebralo pro potřeby průmyslu 302,7 mil. m³ (cca 22 % celkových odběrů) a pro potřeby energetiky 587,7 mil. m³ (cca 42,6 % celkových odběrů), z toho se převážná část využívala pro účely chlazení.

Odběry vody pro zemědělské účely jsou v české části mezinárodní oblasti povodí Labe z celkového hlediska nevýznamné, v roce 2005 tvořily pouze 30,2 mil. m³, což je asi 2,2 % celkového odběru vody.

6.1.2 Vypouštění odpadních vod

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo v roce 2005 vypuštěno do vodních toků celkem 1 348,7 mil. m³ odpadních vod, z toho bylo 547,5 mil m³ odpadních vod vypuštěno z kanalizací pro

veřejnou potřebu. Na kanalizacích pro veřejnou potřebu bylo v provozu celkem 1 250 komunálních čistíren odpadních vod.

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe je z celkového počtu 5,69 milionů obyvatel asi 4,5 milionů obyvatel napojeno na kanalizaci pro veřejnou potřebu, což představuje 79 %. Na komunální čistírny odpadních vod (ČOV) je napojeno celkem 4,32 mil. obyvatel, což představuje 75 %. Další údaje o čištění odpadních vod v roce 2005 jsou uvedeny v tabulce 6.1.2-1.

Tabulka 6.1.2-1: Odkanalizování a čištění odpadních vod

Koordinátní oblast	Vypuštěné odpadní vody (tis.m ³)	Počet ČOV	Vypouštění odpadních vod domácnostmi					
			Vypouštěné odpadní vody (tis.m ³)	Počet obyvatel celkem	Počet obyvatel napojených na kanalizaci	Podíl obyvatel napojených na kanalizaci	Počet obyvatel napojených na ČOV	Podíl obyvatel napojených na ČOV
HSL	149 280,0	354	94 460,4	1 386 928	904 544	65,2	860 472	62,0
DVL	173 600,0	236	111 710,0	1 723 995	1 497 473	86,9	1 480 409	85,9
HVL	64 300,0	217	42 350,0	673 349	534 011	79,3	493 842	73,3
BER	63 266,0	199	37 224,9	761 299	585 155	76,9	550 054	72,3
ODL	92 161,0	234	76 877,9	1 096 646	945 696	86,2	901 390	82,2
SAL	2 579,0	2	1 599,0	15 652	12 410	79,3	11 813	75,5
MES	1 827,0	7	1 132,7	20 282	16 082	79,3	15 307	75,5
HAV	449,0	1	278,4	9 682	7 677	79,3	7 307	75,5
Celkem	547 462,0	1 250,0	365 633,3	5 687 833	4 503 048	79,3	4 320 594	75,3

6.1.3 Výroba energie ve vodních elektrárnách

Vodní elektrárny vybudované na významných vodních dílech v české části mezinárodní oblasti povodí Labe jsou doplněny malými vodními elektrárnami na vodních tocích, celkový instalovaný výkon je cca 1 135 MW (Vltavská kaskáda). Výroba elektrické energie zejména v malých vodních elektrárnách závisí na hydrologických podmínkách daného roku.

6.1.4 Lodní doprava

Jedinou souvislou vodní cestou v ČR pro vnitrostátní i mezinárodní přepravu je v současné době Labsko-vltavská vodní cesta o celkové délce 303 km. Všechny ostatní úseky splavných toků jsou izolované, nesouvislé, využívané jako lokální vodní cesty především pro rekreační dopravu. Kromě těchto vodních cest existují úseky s občasou plavbou pouze menšími plavidly s omezeným ponorem.

6.2 Prognóza vývoje užívání vody do roku 2015

Základním podkladem ke zpracování prognózy užívání vod a vodohospodářských služeb je „Prognóza trendu vývoje klíčových hnacích sil na národní úrovni“ a „Konceptce a strategie rozvoje hospodářských sektorů s významným vlivem na vodu“.

Tyto podklady byly upraveny na základě aktualizovaného „Základního scénáře vývoje nakládání s vodami, užívání vod a vlivů na vodu do roku 2015“ (MZe 2006).

Dalším podkladem jsou výstupy hodnocení části požadavků na užívání vod – výhledový stav, zpracované v rámci přípravy plánů oblastí povodí s využitím:

- seznamu plánů a programů s požadavky na užívání vod a vlivy na stav vod,
- prognózy požadavků na povrchové vody,
- prognózy požadavků na podzemní vody,
- výsledků vodohospodářské bilance výhledového stavu.

Významným podkladem k zpracování prognózy vývoje užívání vod se stal i Plán hlavních povodí České republiky představující základní strategický dokument v oblasti vod, schválený v květnu 2007 vládou České republiky.

6.2.1 Vývoj zásob vody

Prognóza vychází z toho, že užívání vod pro hospodářské účely bude mít nadále zásadní význam pro vývoj vodního hospodářství do roku 2015. Ve smyslu přílohy III RSV byla provedena dlouhodobá prognóza nabídky a poptávky v oblasti vodního hospodářství, aby bylo možné posoudit uplatnění principu návratnosti nákladů za vodohospodářské služby v jejich dlouhodobém vývoji do roku 2015. Vedle toho má být zpracována prognóza vývoje užívání vod do roku 2015.

Vzhledem k tomu, že v jednotlivých regionech (krajích) České republiky spadajících do české části mezinárodní oblasti povodí Labe je stupeň napojení na veřejné vodovody různý, bude docházet k určitým změnám i ve spotřebě pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod.

Stavební opatření, která významně ovlivní zásoby vody, nejsou v české části mezinárodní oblasti povodí Labe do roku 2015 plánována. Je uplatňována politika zadržování vody v krajině, do roku 2015 však nelze očekávat významnější nárůst zásob vody z tohoto důvodu. Dostatečně spolehlivá předpověď klimaticky podmíněného vývoje zásob vody je obtížná. Z těchto důvodů se pro rok 2015 vychází z toho, že se stávající zásoby vody nezmění.

6.2.2 Zásobování vodou z vodovodů

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo v roce 2005 na veřejné vodovody napojeno 93 % obyvatel, průměrná specifická spotřeba pitné vody na obyvatele byla 100,6 l/osobu/den.

Počet obyvatel napojených na vodovody se v časovém horizontu od roku 2005 do roku 2015 mírně zvýší. Tento trend lze očekávat vzhledem k předpokládaným investicím do rekonstrukcí a dostavby infrastruktury vodovodů v plánovacím období EU do roku 2013 v ČR. Průměrná specifická spotřeba vody na obyvatele od roku 1990 do roku 2005 v souvislosti s prudkým růstem cen vodného a stočného klesla o cca 45 %, nejvýznamněji do roku 2000. Po roce 2000 pokračoval pokles spotřeby již mnohem mírnějším tempem. v současné době lze sledovat stagnaci ve spotřebě vody a v některých regionech i trend k mírnému růstu spotřeby vody.

Průměrnou specifickou spotřebu pitné vody na obyvatele v roce 2015 lze odhadnout na cca 101 l/osobu/den.

6.2.3 Odvádění a čištění odpadních vod

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo v roce 2005 na veřejné kanalizace pro veřejnou potřebu napojeno 75,5 % obyvatel.

V souvislosti s plněním požadavků Směrnice Rady 91/271/EHS v letech 2005 až 2015 očekávat významnější zvýšení počtu obyvatel napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu blížící se k ekonomicky efektivní míře připojení obyvatel na kanalizaci v obcích o velikosti nad 2 000 EO (cca 85

%), růst počtu menších ČOV a zavedení cíleného odstraňování sloučenin dusíku a fosforu na rekonstruovaných a modernizovaných ČOV o kapacitě vyšší než 2 000 EO.

Předpokládá se rovněž, že v důsledku důsledného uplatňování programů obnovy kanalizačních sítí bude sníženo množství balastních vod. Ke snižování množství odpadních vod budou dále přispívat opatření pro decentralizované vsakování srážkových vod, postupná výstavba oddílných kanalizací pro odvádění srážkových vod po příslušném předčištění s cílem snížit objemu dešťových vod odváděných do komunálních čistíren odpadních vod.

6.2.4 Další oblasti využití vody

Zemědělství

Podíl odběrů vody pro zemědělství není v české části mezinárodní oblasti povodí Labe z hlediska množství takto využívané vody významný a dlouhodobě je poměrně nízký. Výši spotřeby vody pro zemědělství ovlivňuje zejména odběr pro závlahy, který je vázaný na geografické a klimatické podmínky, avšak není významně závislý na změně technologií. Předpokládá se postupné zvyšování míry využití závlahové vody pro krytí vláhového deficitu, a to s ohledem na změnu cenové politiky podle VZ. Určitou mírou zde mohou zapůsobit i dopady v souvislosti se změnou klimatu, které nyní nelze kvalifikovaně odhadnout – není však předpoklad, že by se tento jev významně projevil ve změně nároků na závlahovou vodu již do roku 2015. v dalších oblastech využití vody v zemědělství se předpokládá setrvalý stav současné úrovně odběrů.

Na rozdíl od odběrů vody mají značný dopad na stav vod vnosi znečišťujících látek ze zemědělství do vodních útvarů. Tyto vnosi znečišťujících látek pocházejí z používání hnojiv a prostředků na ochranu rostlin. Ve střednědobém výhledu lze v souvislosti se snižováním znečištění z bodových zdrojů očekávat zvyšování významu vnosu znečištění ze zemědělství, zejména pokud se týká obsahu živin ve vodních útvarech. Nicméně z hlediska množství takto vnášeného znečištění lze očekávat sestupný trend s ohledem na:

- novou zemědělskou politiku EU, (dodržování ekologických standardů jako předpoklad pro vyplácení podpor, odklon od vyplácení subvencí v závislosti na sklizni k vyplácení podpor podle plošné výměry),
- zvýšenou podporu ekologického způsobu hospodaření,
- cílenější dávkování hnojiv pomocí moderní techniky,
- změny v budoucím využívání zemědělských ploch.

Průmysl

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe budou některé průmyslové obory, vzhledem k vzrůstajícím cenám vodného a stočného i cenám povrchové vody a poplatkům za odběr podzemní vody preferovat technologie omezující požadavky na potřebu vody s maximálním využitím recyklace. Nejvýznamnější na spotřebu povrchové vody bude případný vliv přesunu způsobu chlazení parních turbin u elektráren z průtočného chlazení na recirkulační způsob s chladicími věžemi a vnitřním okruhem, kde lze předpokládat pokles odběrů chladicí vody až o 20 %. U ostatního průmyslu i v ČR lze očekávat do roku 2015 mírný pokles odběrů vody z těchto důvodů:

- vědeckotechnický pokrok při zavádění technologií úsporných z hlediska spotřeby vody,
- pokračování trendu přesunu tvorby hrubého produktu do sektoru služeb a přemísťování výroby do zemí s nižší cenou pracovní síly,
- a získávání obnovitelných energií.

Kromě toho lze očekávat do roku 2015 další pokles znečištění vypouštěných průmyslovými podniky. Dosáhne se toho především ukládáním a kontrolou podmínek vypouštění odpadních vod a technickým pokrokem při vývoji používaných výrobních postupů.

Lodní doprava

V oblasti lodní dopravy, která je v české části mezinárodní oblasti povodí Labe realizována na Labsko-vltavské vodní cestě, se připravuje rozšíření hospodářsky využívané labské vodní cesty do Pardubic. Přípravovaným projektem podle návrhu Dopravní politiky ČR pro léta 2005 – 2013 je také zlepšení plavebních podmínek na Labi mezi Střekovem a státní hranicí se SRN. Tyto projekty však dosud nejsou odsouhlaseny.

Shrnutí

Vyhodnocování různých druhů užívání vod, zejména odběrů povrchové vody, podzemní vody a vypouštění odpadních vod je každý rok prováděno v rámci vodohospodářské bilance. Lze konstatovat, že zejména díky fungujícímu systému státní správy na úseku vodního hospodářství a životního prostředí, za spolupráce se správci povodí a správci vodních toků, nedochází k významným konfliktům mezi uživateli vody z hlediska nároků na užívání vod.

Z hlediska významnosti dopadů hlavních významných vlivů, tj. odběrů vody a vypouštění odpadních vod do vod povrchových, na jednotlivé složky chemického a ekologického stavu lze odhadovat, že

- při vypouštění odpadních vod jsou složky chemického stavu (stanovení koncentrace polutantů ve vodě, biotě a sedimentu) nejvíce ovlivněny průmyslem a domácnostmi, stejně jako biologické a fyzikálně-chemické složky ekologického stavu,
- při odběrech vody jsou ovlivněny také složky ekologického stavu, zejména hydromorfologie.

6.3 Návratnost nákladů

Požadavkem RSV je provést odpovídající výpočty nezbytné k uplatnění principu návratnosti nákladů za vodohospodářské služby podle článku 9. To znamená vzít v úvahu návratnost nákladů za vodohospodářské služby, včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje v souladu s principem „znečišťovatel platí“.

6.3.1 Metodický postup

Odhad návratnosti nákladů za vodohospodářské služby je v české části mezinárodní oblasti povodí Labe prioritně zaměřen na oblast zásobování pitnou vodou pro veřejnou potřebu a na odvádění a čištění odpadních vod kanalizace pro veřejnou potřebu.

V rámci analýzy návratnosti nákladů byla provedena:

- analýza nákladů,
- analýza příjmů,
- posouzení návratnosti nákladů,
- závěry a zhodnocení analýzy návratnosti nákladů vzhledem k čl. 5 RSV.

Výchozím podkladem pro stanovení nákladů a příjmů byly údaje Ministerstva zemědělství obsažené v „Přehledu o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro rok 2005“. Tato informační databáze o cenách vodného a stočného v členění na položky cenové kalkulace zahrnuje 30 relevantních společností vodovodů a kanalizací zabezpečujících dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod, které zajišťují rozhodující část vodohospodářských služeb na úseku zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod.

Údaje o dotacích poskytovatelům vodohospodářských služeb byly odvozeny z údajů MZe, MŽP, SFŽP ČR a krajů. Roční finanční podpory z různých veřejných zdrojů na národní úrovni byly transformovány do úrovně české části mezinárodní oblasti povodí Labe. Dotace byly oproštěny od dotací z důvodu mimořádných situací, zejména povodní.

Míra návratnosti nákladů byla v české části mezinárodní oblasti povodí Labe stanovena jednotlivě pro hlavní koordinační oblasti v působnosti ČR, viz tab. 1-1.

Souhrnná míra návratnosti nákladů za celou českou část mezinárodní oblasti povodí Labe byla stanovena jako vážený průměr za všechny oblasti podle objemu vody odebrané vodovody, resp. objemu vypuštěných odpadních vod z kanalizací pro veřejnou potřebu.

6.3.2 Analýza návratnosti nákladů

U služeb dodávky pitné vody a odvádění a čištění odpadních vod se od roku 2001 v ČR uplatňují stejné ceny pro vodné a pro stočné pro domácnosti a pro ostatní odběratele. Ceny pro vodné a pro stočné jsou stanoveny právními subjekty spravujícími vodovody a kanalizace na konkrétní zúčtovací období na základě kalkulace nákladů. Ceny podléhají každoročnímu věcnému usměrňování ze strany Ministerstva financí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství. Podle VZ jsou v rámci využití ekonomických nástrojů ve vodním hospodářství stanoveny poplatky za odebrané množství podzemních vod, platba za odebrané množství povrchových vod (k úhradě nákladů správy vodních toků a správy povodí), dále poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a ve výjimečných případech i do vod podzemních.

Základním aspektem výpočtu míry návratnosti nákladů je stanovování cen, které v rozmezí cca 90 – 95 % tvoří příjmy společností zajišťujících vodohospodářské služby. Důležitým aspektem je také možnost poskytnutí veřejných podpor ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtových kapitol Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství, státních fondů (Státní fond životního prostředí), programů s podporou fondů EU (Operační program Životní prostředí, Program rozvoje venkova, regionální operační programy a pod.) a územních rozpočtů. Nejvýznamnějším zdrojem financování akcí v oblasti ochrany životního prostředí a zdrojem dotací a podpor jsou fondy EU a Státní fond životního prostředí ČR.

Metodika stanovení míry návratnosti nákladů v ČR vychází z kombinace šetření statistických údajů s následnou kontrolou vypovídací schopnosti dat a primárních šetření prostřednictvím dotazování právních subjektů. Na základě stanovení nákladů a stanovení příjmů (včetně finančních podpor z veřejných rozpočtů) byla vyhodnocena míra návratnosti nákladů pro českou část mezinárodního povodí Labe v roce 2005. Problémy ve vyhodnocení způsobuje účetní metodika, neumožňující zahrnout odpisy základních prostředků pořízených z dotací do nákladů; tyto finanční potřeby na reprodukci majetku je nutno hradit ze zisku po zdanění. Je řada společností, využívajících velký objem veřejných podpor pro výstavbu ČOV a kanalizací, modernizace úpraven vody i rozvodných řadů, pro které by požadavek plné návratnosti nákladů v kalkulaci cen při úplném zahrnutí odpisů této nové infrastruktury znamenal skokové zvýšení cen pro vodné a stočné. Výsledkem by byla výrazně nižší návratnost sektoru odvádění a čištění odpadních vod oproti sektoru dodávky pitné vody a pro odstranění této disproporce nezbytné výrazné zvýšení ceny pro stočné.

Součástí analýzy návratnosti nákladů v ČR bylo i hodnocení dopadu očekávaného nárůstu cen pro vodné a stočné z hlediska sociální únosnosti. k hodnocení byl použit ukazatel poměru výdajů průměrné domácnosti za vodné a stočné k celkovým průměrným příjmům domácnosti (podle údajů státní statistiky). Zatímco v roce 2005 byl tento poměr na úrovni 1,5 -1,9 % (podle regionů), v roce 2015 se očekává, že se tento poměr bude blížit 2,0 % nebo bude mírně vyšší. Úroveň 2,0% se v České republice považuje za přijatelnou míru sociální únosnosti a to s odkazem na doporučení Evropské komise pro posuzování investičních projektů podporovaných z Fondu soudržnosti. Znamená to, že za účelem potřebné dostavby a rekonstrukce infrastruktury vodovodů a kanalizací v České republice bude zcela nezbytné do roku 2015 a následně i v dalších plánovacích obdobích EU a dvou plánovacích cyklech RSV vodohospodářské investice finančně podporovat z veřejných rozpočtů, státních fondů a fondů EU. Vlastní provozní náklady vodohospodářských společností vodovodů a kanalizací a státních podniků povodí nejsou z veřejných zdrojů finančně podporovány.

Vývoj cen pro vodné a stočné v ČR, kalkulace cen

V české části mezinárodní oblasti povodí Labe bylo v roce 2005 průměrná cena pro vodné 24,70 Kč/m³ a průměrná cena pro stočné 20,70 Kč/m³.

Odběratel, tj. vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu je povinen platit za dodávku pitné vody (vodné) a za odvádění odpadních vod (stočné). Příjemcem vodného

a stočného je vlastník vodovodu, resp. kanalizace pro veřejnou potřebu, případně provozovatel, a to za podmínek § 8 zákona o vodovodech a kanalizacích.

Způsob stanovení vodného a stočného i způsob regulace ceny stanoví § 20 zákona o vodovodech a kanalizacích. Vodné a stočné může mít jednosložkovou nebo dvousložkovou formu.

Jednosložková forma je součinem ceny stanovené podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o cenách) a množství odebrané vody podle § 16 zákona o vodovodech a kanalizacích nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle § 19 téhož zákona.

Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny stanovené podle zákona o cenách a množství odebrané vody nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod a dále pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního množství odebrané vody. Podíl jednotlivých složek stanoví zákon o cenách.

Ceny pro vodné a stočné a jejich výše v posledních 20 letech po roce 1989 prodělaly bouřlivý vývoj. Do roku 1989 byly v ČR pevně stanoveny 2 sazby cen pro vodné, a to 0,60 Kč/m³ pro obyvatelstvo a 3,70 Kč/m³ pro průmysl, a 2 sazby cen pro stočné, a to 0,20 Kč/m³ pro obyvatelstvo a 2,35 Kč/m³ pro průmysl. Existovaly křížové dotace, kdy cena pro průmysl dotovala cenu pro obyvatelstvo (domácnosti). Navíc byl sektor dotován ročně cca 2 miliardami Kč provozních dotací. v roce 1990 byla kalkulace cen nově nastavena v souladu se zákonem o cenách č. 526/1990 Sb. v kategorii tzv. věcně regulovaných cen, používaných zejména pro přirozeně monopolní dodavatele.

Od roku 1994 nejsou ceny pro vodné a stočné dotovány provozními dotacemi ze státního rozpočtu a od 1. 1. 2001 došlo ke sjednocení cen pro vodné a stočné pro domácnosti a ostatní odběratele. Oblast cen v České republice se řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, v platném znění, a vyhláškou č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon o cenách. Tvorba cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1, odst. 6 zákona o cenách. Jedním z těchto případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože sektor vodovodů a kanalizací patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s věcně usměrňovanými cenami vydávaného Ministerstvem financí.

Průměrná cena v ČR pro vodné za rok 2006 byla 24,65 Kč/m³ a cena pro stočné byla 21,38 Kč/m³ (průměrné cena za 70 největších vodárenských společností). U cen pro vodné došlo od roku 1996 k navýšení o více jak 100 %, u cen pro stočné došlo k navýšení o 48 %. Ve srovnání s rokem 1989 vzrostla průměrná cena pro vodné pro obyvatelstvo více než 40x, cena pro stočné vzrostla cca 120x. Odstranění provozních dotací přitom není hlavním důvodem růstu cen, protože současný objem investičních dotací do sektoru vodovodů a kanalizací dosahuje až 9 miliard Kč ročně ze všech finančních zdrojů.

Důvodem růstu cen pro vodné a pro stočné v České republice je zejména:

- odstranění křížových dotací cen pro domácnosti a cen pro průmysl,
- pokles spotřeby pitné vody na cca 57 % úrovně v roce 1989,
- vysoký podíl fixních nákladů sektoru, cca přes 70 %,
- vysoká míra inflace v 90 letech (cca 350 %),
- promítnutí reálné ceny infrastrukturního majetku do cen nákladů oprav, údržby, modernizací a rekonstrukcí a obnovy majetku,
- vysoké investice do infrastruktury sektoru,
- odstranění provozních dotací 2 miliardy Kč ročně od roku 1990.

Souhrnné výsledky odhadu návratnosti nákladů za vodohospodářské služby

Zásobování pitnou vodou

V oblasti zásobování pitnou vodou (dodávek vody veřejnými vodovody) je v české části mezinárodní oblasti povodí Labe souhrnně dosažena návratnost nákladů za poskytování této vodohospodářské

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

služby 116,9 %. Při započtení vlivu poskytnutých dotací na výstavbu, rekonstrukci a obnovu potřebné vodohospodářské infrastruktury (provozní dotace nejsou v ČR poskytovány) se návratnost nákladů za poskytování této vodohospodářské služby sníží na 92,4 %. Souhrnné výsledky jsou uvedeny v tabulce 6.3.2-1.

Tab. 6.3.2-1: Souhrnné výsledky pro návratnost nákladů za dodávky vody veřejnými vodovody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

	Hodnocené koordinační oblasti/oblasti povodí					Součet / vážený průměr	
	HSL	HVL	BER	DVL	ODL	Hodnocené oblasti	Celkem
Počet obyvatel (tis.)	1 386	673	761	1 723	1 096	5 642	-
Podíl obyvatel koordinační oblasti na počtu celkem	24,6	11,9	13,5	30,6	19,4	100,0	-
Odběr vody pro veřejné vodovody (mil. m ³)	141,3	40,5	47,2	119,4	108,6	457,0	-
Podíl oblasti na české části	30,9	8,9	10,3	26,1	23,8	100,0	-
Tržby (mil. Kč)	1 307,3	652,9	3 182,1	3 225,9	2 547,9	10 916,1	-
Náklady (mil. Kč)	1 271,5	571,5	2 576,6	2 724,0	2 191,5	9 335,1	-
Dotace (mil. Kč)	566,9	287,5	640,8	874,6	108,0	2 477,8	-
Míra návratnosti nákladů (bez započtení dotací) (%)	103	114	123	118	116	-	116,9
Míra návratnosti nákladů (se započtením dotací) (%)	58	64	99	86	111	-	92,4

V oblasti odvádění a čištění odpadních vod je v české části mezinárodní oblasti povodí Labe dosažena návratnost nákladů za poskytování této vodohospodářské služby 114,6 %, což je nižší než je tomu v oblasti zásobování vodou. Při započtení vlivu poskytnutých dotací na výstavbu, rekonstrukci a obnovu vodohospodářské infrastruktury (provozní dotace nejsou v ČR poskytovány) se návratnost nákladů za poskytování této vodohospodářské služby sníží na 75,4 %. Souhrnné výsledky jsou uvedeny v tabulce 6.3.2-2.

Tab. 6.3.2-2: Souhrnné výsledky pro výpočet návratnosti nákladů v oblasti odvádění a čištění odpadních vod kanalizacemi pro veřejnou potřebu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

	Hodnocené koordinační oblasti/oblasti povodí					Součet / vážený průměr	
	HSL	HVL	BER	DVL	ODL	Hodnocené oblasti	Celkem
Počet obyvatel (tis.)	1 386	673	761	1 723	1 096	5 642	-
Podíl obyvatel koordinační oblasti na počtu celkem	24,6	11,9	13,5	30,6	19,4	100,0	-
Objem odpadních vod (mil. m ³)	149,3	64,3	63,3	173,6	97,1	547,5	-
Podíl objemu odpadních vod v oblasti	27,3	11,7	11,6	31,7	17,7	100	-
Tržby (mil. Kč)	1 271,5	582,5	2 760,1	2 633,6	1 814,6	9 062,3	-
Náklady (mil. Kč)	1 170,4	504,0	2 360,6	2 268,6	1 601,8	7 905,4	-
Dotace (mil. Kč)	821,5	356,8	1 195,8	1 309,7	427,8	4 111,6	-
Míra návratnosti nákladů (bez započtení dotací) (%)	109	116	117	116	113	-	114,6
Míra návratnosti nákladů (se započtením dotací) (%)	38	45	66	58	87	-	75,4

Mezi důvody, proč uživatelé (znečišťovatelé) nehradí veškeré náklady, patří zejména to, že:

- nejsou uplatňovány plné odpisy infrastrukturního majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku,
- podle současných předpisů nelze odepisovat dotace z jakýchkoliv zdrojů,
- některé obce dotují ze svých rozpočtů provozní náklady (jedná se však o méně než 1% celkových nákladů vynaložených v oblasti povodí),
- existují zákonné výjimky z poplatků za užívání vod (zejména §§ 57 a 101 vodního zákona a § 20 zákona o vodovodech a kanalizacích).

Problematika odpisů je systémového charakteru a snižuje míru udržitelnosti vodohospodářské služby, která se promítá do oblasti obnovy infrastruktury.

V sektoru vodovodů a kanalizací se na uvedené míře návratnosti podílejí domácnosti, průmysl a ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody. Důvodem je, že cenové předpisy nediferencují platby pro domácnosti, průmysl a ostatní odběratele.

Návratnost nákladů v tomto sektoru významně ovlivňuje skutečnost, že stát ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU bude do r. 2012 významně finančně podporovat investice do vodohospodářské infrastruktury. Důvodem je kromě jiného přechodné období dohodnuté s orgány EU k implementaci Směrnice o čištění městských odpadních vod. Po roce 2013 se očekává významné snížení přímých dotací a rovněž postupné uplatňování plných odpisů a lze předpokládat zvyšování míry návratnosti.

V porovnání s údaji referenčního roku 2005 lze v oblasti povodí očekávat výrazné zvýšení dotací v sektoru vodovodů a kanalizací, zejména na úseku odvádění a čištění odpadních vod. Důvodem je otevření Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) pro období do roku 2013, v rámci kterého by měly být realizovány velké projekty výstavby a rekonstrukcí vodohospodářské infrastruktury.

Lze však konstatovat, že až na nevýznamnou výjimku v případě některých malých obcí, platí uživatelé, resp. znečišťovatelé, veškeré provozní náklady související s vodohospodářskou službou, mimo plných odpisů. Dotovány jsou pouze investice do infrastruktury.

6.3.3 Environmentální náklady a náklady na zdroje

V ČR je výpočet environmentálních nákladů založen na nákladech na obnovu a na uspořené nákladech. Jsou stanoveny náklady, které by byly třeba na kompenzaci dopadů vodohospodářských služeb na životní prostředí ve 3 hlavních kategoriích, které poškozují stav povrchových a podzemních vod z hlediska kvalitativního, kvantitativního a hydromorfologie vodních toků.

Náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb zahrnují částečně finanční zdroje, které kompenzují negativní dopady vodohospodářských služeb. Jedná se o tyto náklady (příjmy poskytovatelů vodohospodářských služeb, SFŽP a krajů):

- náklady za odběr surové povrchové vody, vyjadřující náklady správy vodních toků (příjem správců vodních toků),
- náklady na poplatky za odběr podzemní vody (příjem rozpočtu krajů a SFŽP),
- náklady na poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod a jejich objemu (příjem SFŽP).

Tyto výdaje se akumulují v příjmech a rozpočtech správců povodí, Státního fondu životního prostředí ČR a krajů a jsou výdajově orientovány zpět na obnovu vodních ekosystémů a podporu vodního hospodářství.

Důležitým faktorem je možnost poskytnutí veřejných podpor ze zdrojů:

- státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtových kapitol Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství,
- státních fondů (Státní fond životního prostředí ČR),
- fondů EU přes OPŽP od roku 2007 (Fond soudržnosti),
- územních rozpočtů.

Nejvýznamnějším zdrojem financování akcí v oblasti ochrany životního prostředí jsou fondy EU a Státní fond životního prostředí ČR.

6.4 Posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření, relevantní pro první plánovací období

V ČR byla pro první plánovací období zvolena strategie, kdy pro posouzení technicky a nákladově nejefektivnějších opatření jsou respektovány následující klíčové priority:

- plnění závazků ČR z přístupových dohod k EU a k podrobnostem k nim, zejména poskytnutí přechodného období do roku 2010 na plnění požadavků Směrnice 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod (základní opatření), a požadavků RSV z hlediska tzv. „kombinovaného přístupu“ jdoucích nad rámec Směrnice 91/271/EHS (doplňková opatření),
- plnění požadavků směrnic EU v oblasti ochrany vod mimo RSV (základní opatření) a opatření k zamezení vypouštění prioritních látek,
- plnění požadavků RSV opatřeními, která vedou k co možná nejefektivnějšímu dosažení co největšího počtu vodních útvarů hodnocených k roku 2015 v „dobrém stavu“ (základní i doplňková opatření).

Prioritou jsou po věcné stránce následující typy opatření:

- budování, rekonstrukce a modernizace ČOV v obcích nad 2 000 EO, a také pod 2 000 EO tam, kde již existuje kanalizace, cílené odstraňování nutrientů (v ukazatelích celkový dusík a celkový fosfor u čistíren, pro které platí přísnější požadavky na odstraňování fosforu

a dusíku), dále budování kanalizací v obcích nad 2 000 EO s dosažením napojení obyvatel na kanalizaci nad 85% tam, kde je to efektivní a dále rekonstrukce kanalizací, které nejsou v dobrém stavu,

- modernizace a rekonstrukce vodáren, nevyhovujících pro plnění některých parametrů pro pitnou vodu (zejména chloritany) a dostavba vodovodních řadů tam, kde je to efektivní,
- zvýšení průchodnosti vodních toků pro vodní živočichy,
- příprava k adaptačním opatřením na změnu klimatu, zejména na extremitu srážek a častější výskyt sucha, včetně předpovědní meteorologické služby a hydrometeorologické služby,,
- opatření na snížení znečištění dusičnany ze zemědělské činnosti,
- opatření na zamezení vypouštění prioritních (zvláště nebezpečných látek) do toků.

Tato opatření vážou na plnění požadavků z přístupových dohod s EU v sektoru „voda a ochrana vod“ a na požadavky hlavního cíle RSV, kterým je dosažení dobrého stavu vodních útvarů. Naplňují také cíle stanovené v PHP ČR.

Je řada opatření, které nemají dostatečnou prioritu pro realizaci do roku 2015 (např. nákladově drahé rekonstrukce některých kanalizací, budování kanalizací včetně ČOV v malých obcích apod.) a je s jejich realizací počítáno v dalších plánovacích obdobích. Při rozhodování o poskytování podpor na opatření jsou opatření hodnocena podle technické i nákladové efektivity a méně efektivní opatření jsou prozatím přesunuta na pozdější dobu a budou včetně poskytnutí podpory realizována později po realizaci projektů s nejvyšší mírou priority a efektivnosti.

Při hodnocení byla jednotlivá opatření prověřena z hlediska postupu přípravy a reálnosti jejich realizace i z hlediska náležitosti realizace s ohledem na věcné potřeby i přijaté závazky ČR. Náklady na tato opatření byly porovnány s předpokládanými disponibilními finančními zdroji.

K hodnocení byly použity tyto podklady:

- PHP ČR
- metodika hodnocení programu opatření
- metodický přístup k aplikaci čl. 4 RSV v plánech oblastí povodí²⁹

Jednotlivá opatření charakteru nové výstavby, intenzifikací a rekonstrukcí ČOV a nové výstavby a rekonstrukce kanalizací se hodnotí z hledisek:

- investiční náročnosti,
- umístění ve zvláště chráněných územích z hlediska ochrany přírody,
- proveditelnosti opatření, resp. stavu investorské přípravy,
- priorit s ohledem na naplnění závazku ČR v rámci přístupových dohod s EU na plnění přechodného období k implementaci směrnice 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod³⁰.

Vedle toho se samostatně hodnotí ČOV z hlediska zlepšování jakosti vypouštěných odpadních vod a dále účinnost nové výstavby kanalizací z hlediska počtu nově připojovaných obyvatel.

Opatření pro zvýšení průchodnosti vodních toků zahrnují projekty revitalizací vybraných úseků vodních toků a zprůchodnění příčných překážek (jezů) na vodních tocích. Prioritu těchto opatření, projednala pracovní skupina složená ze zástupců správců vodních toků (Povodí Labe s.p., Lesy ČR s.p., ZVHS) a zástupců AOPK ČR. Jednotlivá opatření byla posouzena z hlediska:

- investiční náročnosti,

²⁹ Viz dokument O 49.

³⁰ Jedná se o přechodné období dohodnuté s orgány EU k implementaci Směrnice o čištění městských odpadních vod – viz kap. 6.3.2.

- priorit z hlediska ochrany přírody a krajiny,
- proveditelnosti opatření.

Opatření k omezování vnosu zvláště nebezpečných látek do vod jsou v tomto plánovacím období soustředěna na projekty sanace starých ekologických zátěží, u nichž se předpokládá, že jejich realizace bude mít zásadní význam pro hodnocení rizikovosti dotčených útvarů podzemních vod. Pro vyhodnocení a výběr řešených zátěží byly zvoleny vybrané ukazatele umožňující stanovení očekávaného přínosu sanace.

Priority opatření na snížení znečištění dusičnany ze zemědělské činnosti vycházejí z Akčního programu přijatého ve smyslu požadavků směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (nitrátová směrnice, viz <http://www.nitrat.cz/>).

V procesu přípravy plánu byly ve vazbě na stav vodního útvaru pro překročené ukazatele v jednotlivých složkách jeho ekologického a chemického stavu sestaveny věcné varianty relevantních typů opatření k odstranění vymezených problémů, ze kterých byla následně sestavena nejefektivnější kombinace opatření pro první plánovací období.

6.5 Ekonomické zdůvodnění uplatněných výjimek a plánovaná opatření podle článku 4 RSV

Z přijaté finanční strategie obsažené v PHP ČR vyplývá, že v České republice budou některá opatření požadovaná RSV (mimo základních opatření) přesunuta do následujících plánovacích cyklů, a to jak z důvodů jejich příliš vysoké nákladnosti ve vazbě na dosahovanou technickou a environmentální efektivitu, tak z důvodu nedostatečné investorské přípravy, což je zejména u revitalizačních opatření způsobeno těžkostmi a pomalým postupem v řešení majetkových vztahů k potřebným pozemkům.

Základním přístupem k aplikaci výjimek podle článku 4 RSV je prioritní aplikace ustanovení článku 4.4., (prodloužení lhůt do dalšího plánovacího cyklu po roce 2015). Důvody pro aplikaci tohoto ustanovení v prvním plánovacím cyklu jsou zejména technické důvody a neúměrně vysoké náklady. Jako příklad lze uvést vybudování rybích přechodů na zdymadlech (přes 20 komor) a jezích na Labi a Vltavě a jejich přítocích a dále zprůchodnění řek v povodí Labe (mimo Vltavskou kaskádu) tam, kde je to technicky proveditelné.

Zprůchodnění přítoků Labe pro vodní živočichy má velmi významný efekt pro životní prostředí na přítocích Labe ve značné délce toků, bude však vysoce nákladné a technicky složité a bude je nutno jak z důvodů technických (příprava, projednání), tak z důvodů ekonomické efektivnosti realizovat postupně, zejména v následujících plánovacích cyklech ve smyslu RSV do roku 2027.

Pro posouzení možnosti uplatnění kritéria neúměrně vysoké náklady je sledováno porovnání nákladů s užitkem daného opatření a dosahovanými efekty, finanční únosnost pro investora tohoto opatření a sociálně ekonomický dopad na uživatele vodohospodářské služby (zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod).

Použití výjimek podle odstavce 4.5 RSV (stanovení méně přísnějších cílů) se předpokládá pouze u ojedinělých případů opatření, která i po realizaci nebudou splňovat požadavky dobrého stavu příslušného vodního útvaru podle RSV, a to z důvodů kombinace technických důvodů (nepřiměřené složitosti či nedostupnosti technologie) a přírodních podmínek; s ekonomickým odůvodněním pro uplatnění tohoto druhu výjimky se neuvažuje.

Bude-li po vytvoření kombinace opatření zjištěno, že nebude možné dosáhnout potřebných cílů, bude se na základě odhadu nákladů, stávajících účelů užívání a případných předpokládaných konfliktů při řešení problému prověřovat, zda bude uplatněno „prodloužení lhůt“ nebo budou vymezeny „méně přísné cíle“.

7. Shrnutí programů opatření

RSV obsahuje v článku 11 požadavky, podle kterých mají být vypracovány programy opatření k dosažení environmentálních cílů stanovených podle článku 4 RSV. Každý členský stát v povodí Labe musí zajistit, aby byl program opatření vypracován pro tu část mezinárodní oblasti povodí Labe, která leží na jeho území. Tyto programy opatření jsou uveřejněny na internetových stránkách příslušných orgánů jednotlivých států (viz kap. 10).

Programy opatření platí pro první plánovací období od roku 2009 do roku 2015. Do tří let po zveřejnění každého plánu povodí, tj. do roku 2012, musí být předložena dílčí zpráva uvádějící, jakého pokroku bylo dosaženo při realizaci plánovaných programů opatření (čl. 15 odst. 3 RSV).

V rámci české části mezinárodní oblasti povodí Labe je navržena řada opatření ke zlepšení stavu vodních útvarů. Při návrhu opatření byly uvažovány jednak významné problémy nakládání s vodami a s nimi související nadregionální environmentální cíle, ale také výsledky hodnocení stavu vodních útvarů.

Tato opatření přispějí k dosažení cílů podle RSV. Při dalším procesu plánování opatření budou zohledněny dopady klimatické změny, které lze předpovídat.

Opatření jsou podle RSV rozdělena na základní, doplňující a dodatečná.

Základní opatření vyplývají z legislativy přijaté na národní úrovni a pokrývají celé území státu. V případech, kdy je to účelné, jsou přijata opatření uplatněná pro všechny oblasti povodí. Základní opatření v jejich právní realizaci jsou objasněna v kapitolách 7.1 až 7.8.

Doplňující opatření jsou navržena na základě srovnání mezi stávajícím stavem vod a stanovenými environmentálními cíli, pokud není možné těchto cílů dosáhnout pouze základními opatřeními. Přísné dělení mezi základními a doplňujícími opatřeními není v řadě případů možné a pro praktickou realizaci programu opatření nehraje žádnou roli. Nutnost a stanovení doplňujících opatření je uvedeno v kapitole 7.10.

Pokud výsledky monitoringu stavu vod nebo jiné údaje ukáží, že i přes zavedená základní a doplňující opatření nebude možné pro daný vodní útvar dosáhnout stanovených cílů, bude nutno přijmout dodatečná opatření k jejich dosažení. O těchto opatřeních však bude možné rozhodnout až v plánech pro další plánovací období po roce 2015.

Konkrétní programy opatření byly detailně zpracovány jako součást POP a jsou zveřejněny na následujících internetových stránkách:

- www.pvl.cz
- www.pla.cz
- www.poh.cz

Opatření navržená na úrovni POP musí být proveditelná nejpozději do 22. 12. 2012. Programy opatření budou přezkoumány a v případě potřeby aktualizovány do 22. 12. 2015 a dále každých šest let, přičemž nová nebo revidovaná opatření ustavená v rámci aktualizovaného programu musí být proveditelná v praxi do tří let od svého přijetí.

Souhrnný přehled nákladů na realizaci opatření pro implementaci požadavků vyplývajících z RSV zahrnutých do programů opatření je uveden v tabulce 7.-1. Tyto souhrnné náklady byly stanoveny nebo odhadnuty v závislosti na dosažené míře jejich přípravy a budou se s další přípravou jednotlivých opatření upřesňovat. Zejména pro opatření charakteru starých zátěží jsou náklady na jejich realizaci odhadnuty velmi hrubě a budou zpřesňovány v návaznosti na výsledky monitoringu a rizikových analýz i další přípravy jednotlivých projektů.

Tab. 7-1: Souhrnné náklady na realizaci opatření vyplývajících z požadavků RSV

Typ opatření	Celkové náklady na opatření (mil. Kč)
Základní opatření – čl. 11(3)(a)	47 064,1
Základní opatření – čl. 11(3)(b)	18 320,3
Doplňková a dodatečná opatření	529,0

7.1 Souhrn opatření potřebných k provádění právních předpisů Společenství v oblasti ochrany vod

Realizace základních opatření podle čl. 11 odst. 3 a přílohy VI části a RSV je podrobně uvedena v programu opatření jednotlivých POP. Jedná se při tom o všechna opatření požadovaná podle směrnic Evropského Společenství uvedených v příloze VI části a RSV:

- Směrnice Rady ze dne 8. 12. 1975 o jakosti vod ke koupání (76/160/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 2. 4. 1979 o ochraně volně žijících ptáků (79/409/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 15. 7. 1980 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (80/778/EHS) ve znění směrnice (98/83/ES),
- Směrnice Rady ze dne 9. 12. 1996 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (96/82/ES),
- Směrnice Rady ze dne 27. 6. 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (85/337/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 12. 6. 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství (86/278/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 21. 5. 1991 o čištění městských odpadních vod (91/27/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 15. 7. 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (91/414/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 12. 12. 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (91/676/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 21. 5. 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EHS),
- Směrnice Rady ze dne 24. 9. 1996 o integrované prevenci a omezování znečištění (96/61/ES),

včetně nové „směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES ze dne 16. 12. 2008, o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky a o změně směrnice 2000/60/ES“ (prioritní látka).

Přílohou národních plánů jsou příslušné plány oblastí povodí (úroveň C), kde jsou uvedeny detailní informace.

Směrnice 76/160/EHS

Účelem směrnice 76/160/EHS je ochrana životního prostředí a veřejného zdraví. Jsou stanovena opatření k zajištění požadované jakosti vod ke koupání s výjimkou vod určených pro léčebné účely a vody užívané v plaveckých bazénech.

V České republice jsou koupací oblasti vymezené podle § 34 VZ a příslušného prováděcího předpisu v souladu se Směrnicí 76/160/EHS, o jakosti vody ke koupání, resp. novelizovaného znění této směrnice (2006/7/ES). Jednotlivé koupací oblasti jsou vyjmenovány v příloze I vyhlášky č. 159/2003 Sb. Koupací oblasti jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV, a to na základě vyhlášky č. 159/2003 Sb. v novelizovaném znění vyhlášky č. 168/2006 Sb.

Směrnice 76/160/EHS byla nahrazena směrnicí 2006/7/ES, která byla transponována do českých právních předpisů do 24. 3. 2008.

Opatření jsou zajištěna formou stanovení ukazatelů a jejich limitní hodnotou dle ustanovení § 34 VZ.

Směrnice 79/409/EHS

Účelem směrnice je chránit všechny volně žijící ptáky na území členských států a to jak jedince, hnízda a vejce tak i jejich stanoviště. Pomocí tzv. ptačích oblastí navíc zajišťuje územní ochranu vybraných druhů ptáků, kteří vyžadují zvláštní ochranu pro jejich další přežití a zachování současného areálu rozšíření. Příkladem ptačích oblastí mohou být rybníky nebo rybniční soustavy, lesní komplexy i zemědělská kulturní krajina. Výběr ptačích oblastí probíhá většinou na základě kritérií pro určení tzv. významných ptačích území (Important Bird Areas - IBA) používaných mezinárodní organizací na ochranu ptáků BirdLife International. Ptačí oblasti navržené výhradně podle odborných kritérií vyhláší přímo vláda daného členského státu a současně s tím přebírá odpovědnost za udržení příznivého stavu ptačích populací druhu, pro který bylo příslušné území vyhlášeno.

Mezi opatření požadovaná touto směrnicí patří zejména:

- zřizování chráněných území,
- udržování a péče v souladu s ekologickými potřebami stanovišť uvnitř chráněných území i mimo ně,
- obnova zničených biotopů a
- vytváření biotopů.

V České republice byla provedena transpozice této směrnice do národního právního řádu zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Byla definována soustava chráněných území NATURA 2000. V české části mezinárodní oblasti povodí Labe se nachází celkem 7 ptačích oblastí s jednoznačnou vazbou na vodní prostředí.

Ptačí oblasti s jednoznačnou vazbou na vodní prostředí jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV.

Směrnice 80/778/EHS ve znění směrnice 98/83/ES

Účelem směrnice je chránit lidské zdraví před nepříznivými účinky jakéhokoli znečištění vody určené k lidské spotřebě a zajistit, že voda bude zdravotně nezávadná a čistá. Směrnice se nevztahuje na přírodní minerální vody a léčivé vody.

Požadavek na přijetí systematického plánu aktivit s časovým harmonogramem ke zlepšení stavu povrchových vod sloužících pro odběr surové vody je uveden ve směrnici Rady 75/440/EHS, o požadované jakosti povrchové vody určené pro odběr pitné vody.

Požadavky této směrnice byly do českého právního řádu transponovány zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění.

Oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV.

Směrnice 96/82/ES

Účelem této směrnice je prevence závažných havárií, při kterých jsou přítomny nebezpečné látky, a omezení jejich následků pro člověka a životní prostředí.

Na základě této směrnice musí členské státy zajistit, aby provozovatel byl povinen přijmout všechna nezbytná opatření k prevenci závažných havárií a omezení jejich následků pro člověka a životní prostředí.

Směrnice byla transponována zákonem č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, v platném znění. Ve znění

zákona č. 59/2006 Sb. stanovuje povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které vlastní nebo užívají objekt nebo zařízení, v němž je umístěna vybraná nebezpečná látka nebo přípravek.

Podle ustanovení § 8, 9, 12 a 14 zákona č. 59/2006 Sb. je provozovatel objektu nebo zařízení zařazeného do skupiny a povinen zpracovat bezpečnostní program, bezpečnostní zprávu, sjednat pojištění odpovědnosti a zpracovat plán fyzické ochrany objektu nebo zařízení.

Směrnice 85/337/EHS

Tato směrnice se vztahuje na posuzování vlivu těch veřejných a soukromých záměrů, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí.

Členské státy mají podle této směrnice přijmout taková opatření, aby před vydáním povolení byly záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, posouzeny z hlediska jejich vlivů na životní prostředí.

Do českého právního řádu je tato směrnice transponována zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Směrnice 86/278/EHS

Účelem této směrnice je stanovení pravidel pro používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství tak, aby se zabránilo škodlivým účinkům na půdu, rostliny, zvířata a člověka a zároveň, aby se podpořilo správné používání kalů z čistíren odpadních vod.

Směrnice je do české legislativy transponována zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění a dále vyhláškou č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, kde jsou stanoveny technické podmínky použití upravených kalů na zemědělské půdě a mezní hodnoty koncentrací rizikových látek.

Směrnice 91/271/EHS

Tato směrnice se vztahuje k problematice odvádění, čištění a vypouštění městských odpadních vod a čištění a vypouštění odpadních vod z určitých průmyslových odvětví. Jejím cílem je ochrana životního prostředí před nepříznivými účinky vypouštění výše uvedených odpadních vod.

Na základě ustanovení uvedených v této směrnici mají členské státy povinnost vymezit citlivé oblasti podle kritérií uvedených v příloze II. této směrnice. Dále jsou členské státy povinny zajistit, aby městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami byly před vypuštěním do citlivých oblastí čištěny podle přísnějších požadavků.

Tato směrnice je v ČR transponována vodním zákonem a zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, v platném znění a jejich prováděcími právními předpisy, zejména nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění.

ČR vyhlásila celé své území jako citlivou oblast a převážně z toho důvodu bylo ČR přiznáno přechodné období do 31. 12. 2010 pro splnění některých požadavků směrnice (čl. 3, 4 a 5), zejména na výstavbu stokových soustav a zajištění sekundárního stupně čištění na čistírnách městských odpadních vod v aglomeracích kategorie 2 000 – 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a na čištění podle přísnějších požadavků (odstraňování celkového dusíku a fosforu) na všech čistírnách městských odpadních vod nad 10 000 EO.

V návaznosti na to byla zpracována „Strategie financování implementace směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod“³¹ a „Konkrétní seznam aglomerací ČR“, který zahrnuje rámcový popis opatření v aglomeracích řešených v rámci přechodného období, tj. v aglomeracích s počtem ekvivalentních obyvatel nad 2 000. Tato strategie je pravidelně aktualizována Ministerstvem

31 Viz dokument L13.

zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a předkládána vládě ČR ke schválení včetně aktualizace seznamu aglomerací, které je třeba dořešit.

Tab. 7.1-1: Opatření podle směrnice 91/271/EHS v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet ÚPV	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	88	73	38
DVL	83	42	35	42
HVL	153	42	43	28
BER	88	38	35	40
ODL	114	32	31	27
SAL	3	0	0	0
MES	27	4	4	15
HAV	2	2	2	100
Celkem	662	248	223	34

Směrnice 91/414/EHS

Účelem této směrnice je stanovení pravidel povolování přípravků na ochranu rostlin v obchodní formě, jejich uvádění na trh, používání a kontroly ve Společenství a uvádění jiných účinných látek, určených pro použití vymezené v čl.2 odst.1 této směrnice na trh a jejich kontroly ve Společenství.

Do české legislativy je toto opatření transponováno zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, dále zákonem č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a vyhláškou č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin.

Směrnice 91/676/EHS

Účelem této směrnice je:

- snížit znečištění vod způsobované dusičnany ze zemědělských zdrojů,
- a předcházet dalšímu takovému znečištění.

Členské státy mají podle této směrnice připravit pro vymezené zranitelné oblasti akční programy k dosažení cílů uvedených v článku 1 této směrnice do dvou let po prvním vymezení těchto oblastí nebo do jednoho roku po každém novém vymezení (revizi).

Tato směrnice byla transponována do národního právního řádu ustanovením § 33 VZ, zákonem č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění, nařízením vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, v platném znění, vyhláškou č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, v platném znění a vyhláškou č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, v platném znění. Ustanovení § 33 VZ vymezuje pojem zranitelné oblasti a ukládá nařízením vlády stanovit zranitelné oblasti a v nich upravit používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (akční program dle nitrátové směrnice).

Revize zranitelných oblastí a revize Akčního programu probíhá ve čtyřletých intervalech, přičemž pořadově 2. akční plán byl přijat pro období 2008-2011.

Zranitelné oblasti jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV.

Tab. 7.1-2: Opatření podle směrnice 91/676/EHS v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet ÚPV	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	2	119	62
DVL	83	21	94	113
HVL	153	2	65	43
BER	88	2	36	41
ODL	114	2	20	18
SAL	3	1	1	33
MES	27	0	0	0
HAV	2	0	0	0
Celkem	662	30	335	51

Směrnice 92/43/EHS

Směrnici Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin je definována ochrana typů přírodních stanovišť a druhů rostlin a živočichů kromě ptáků. Hlavním cílem této směrnice je přispět k zajištění biologické rozmanitosti ochranou přírodních stanovišť a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin na území členských států. Současně je cílem opatření přijímaných na základě této směrnice zachovat nebo obnovit příznivý stav přírodních stanovišť, druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Směrnice současně definuje soustavu Natura 2000, jejímž cílem je vytvořit spojitou evropskou ekologickou síť zvláštních oblastí ochrany. Součástí soustavy Natura 2000, definované směrnici, jsou i dříve zmíněné ptačí oblasti (SPA).

Transpozice této směrnice byla provedena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Na základě výše uvedené směrnice a směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků je definována v ustanovení § 45a-45i tohoto zákona soustava chráněných území NATURA 2000.

Na území ČR se nachází celkem 442 lokalit s jednoznačnou vazbou na vodní prostředí (kde udržení nebo zlepšení stavu vod je důležitým faktorem pro vyskytující se druhy nebo stanoviště).

Evropsky významné lokality jsou evidovány podle článku 6 odst. 1 a Přílohy IV RSV.

Směrnice 96/61/ES

Účelem této směrnice je docílit integrované prevence a omezování znečištění vznikajícího v důsledku určitých činností, které jsou uvedeny v příloze I. této směrnice. Směrnice stanovuje opatření, která mají vyloučit anebo, pokud to není možné, snížit emise z výše uvedených činností do ovzduší, vody a půdy, včetně opatření týkajících se odpadu, v zájmu dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku.

V ČR je tato směrnice transponována zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů a dále vyhláškou č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování a navazujícím nařízením vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování.

7.2 Zpráva o praktických krocích a opatřeních provedených k uplatnění zásady návratnosti nákladů na využívání vody podle čl. 9 RSV

Zásada pokrytí nákladů za poskytování vodohospodářských služeb včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané vodní zdroje podle článku 9 RSV má přispívat k naplnění environmentálních cílů povodí. Zavedení zásady návratnosti nákladů patří mezi základní opatření.

Požadavek RSV na zohlednění zásady návratnosti nákladů je plněn v české části mezinárodní oblasti povodí Labe vybíráním poplatků a různými ekonomickými motivačními nástroji (poplatek za vypouštění odpadních vod, poplatky za odběry vody). Spotřebitelé vody hradí poplatky za využívání vody v závislosti na spotřebě vody prostřednictvím vodárenských společností nebo společností provozujících zařízení pro čištění odpadních vod úřadům příslušným pro provádění RSV. Tento úřad potom opět využívá tyto prostředky účelově k zachování nebo zlepšení jakosti vod.

Zásada návratnosti nákladů je již dlouho známa a je v ČR zakotvena jako nedílná součást právních předpisů o komunálních poplatcích. Sazby poplatků za vodohospodářské služby a zneškodňování odpadních vod jsou stanoveny tradičně u obcí v ČR zajišťujících tyto služby na principu návratnosti nákladů, stejného zacházení a ekvivalence. Při výpočtu výše komunálních poplatků smí občan hradit poplatky pouze ve výši, ve které je to nutné pro splnění veřejných úkolů.

Oblast poplatků za odběry vod a poplatků za vypouštění odpadních vod je přiměřeně právně ošetřena. s ohledem na současný stav v přípravě oceňování přírodních zdrojů se nepředpokládá, že bude v této fázi plánování uplatňována v oblasti vodohospodářských služeb úhrada jiných nákladů, než jsou výše uvedené poplatky.

Je však účelné provést vyhodnocení účinnosti stanovených sazeb i systému poplatků jako celku. Součástí hodnocení by měla být i forma, úroveň a efektivnost vymáhání plnění a návrhy na zlepšení současného stavu. Přitom by mělo být sledováno na jedné straně dosažení návratnosti nákladů za vodohospodářské služby a na druhé straně sociální únosnost navržených opatření.

7.3 Souhrn opatření provedených ke splnění požadavků čl. 7 RSV

Opatření pro splnění požadavků článku 7 RSV včetně opatření na ochranu jakosti vod s cílem snížit potřebný stupeň úpravy vody na vodu pitnou, obsahují v souladu se čl. 11 odst. 3 písm. d) RSV pouze základní opatření.

Účelem těchto opatření je zejména zlepšení jakosti vodních zdrojů a jejich ochrana proti jakémukoliv znečištění. Znečištění vodních zdrojů je důsledkem zejména zhoršených odtokových poměrů způsobených odnošy půdy erozivní činností vody, zhoršením retenční schopnosti krajiny a dále bodovými a plošnými zdroji znečištění.

Mezi opatření k ochraně a zlepšení jakosti vodních zdrojů lze zařadit stanovování jejich ochranných pásem a způsob hospodaření v nich a také sledování jakosti surové vody. Další opatření představuje vyhlášení citlivých oblastí, v nichž jsou uplatňovány přísnější požadavky na čištění odpadních vod, a zranitelných oblastí, pokud jsou znečištěné nebo ohrožené dusičnany ze zemědělské činnosti. Všechna výše zmíněná opatření jsou zakotvena v národních právních předpisech.

Uplatněním těchto opatření se zajišťuje komplexní ochrana vodních zdrojů povrchových a podzemních vod pro odběr vod určených k lidské spotřebě.

Související právní předpisy ČR³²

- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění (viz L3),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (VZ), v platném znění (viz L1),
- vyhláška č. 428/2001 Sb., k provedení zákona o vodovodech a kanalizacích, v platném znění (viz L 21).

Tab. 7.3.-1: Souhrn opatření provedených ke splnění požadavků čl. 7 RSV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet vodních útvarů	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	2	4	2
DVL	83	0	0	0
HVL	153	0	0	0
BER	88	0	0	0
ODL	114	1	10	9
SAL	3	0	0	0
MES	27	2	8	30
HAV	2	0	0	0
Celkem	662	5	22	3

7.4 Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odkazů na registry a identifikaci případů, ve kterých byly učiněny výjimky podle čl. 11 odst. 3 písm. e) RSV

Účelem těchto opatření je eliminovat nežádoucí vlivy zajišťování vodohospodářských služeb na množství povrchové a podzemní vody, které mohou v některých případech způsobit nedosažení environmentálních cílů. Jedná se zejména o napjatou vodní bilanci povrchových a podzemních vod způsobenou např. nepříznivým poměrem mezi odběry a základním odtokem.

Mezi tato opatření patří správní rozhodnutí, kterými dochází k omezení odběrů povrchových a podzemních vod a tím k jejich akumulaci.

Podle ustanovení § 8 VZ je potřeba povolení k nakládání
jde-li o povrchové vody:

- k jejich odběru,
- k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
- k využívání jejich energetického potenciálu,
- k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
- k jinému nakládání s nimi,

jde-li o podzemní vody:

- k jejich odběru,
- k jejich akumulaci,
- k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
- k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
- k jinému nakládání s nimi,

32 Nadále bude vždy uveden odkaz do Seznamu souvisejících právních předpisů ČR.

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je dále třeba:

- k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových.

Povolení je časově omezené, předmětem povolení je rozsah povoleného ročního odběru nebo jiného nakládání s vodami (§ 9 VZ). Pokud je odebíráno více než 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc, má odběratel povinnost měřit množství a jakost odebrané vody a výsledky předávat příslušnému správci povodí (§ 10 VZ). Stejně tak při objemu vody vzduťe vodním dílem nad 1 000 000 m³ je povinnost měřit objem vzduťe vody a výsledky předávat příslušnému správci povodí (§ 10 VZ).

Vodoprávní úřad zároveň může platné povolení k nakládání s vodami zrušit či změnit, je-li splněna alespoň jedna z podmínek uvedených v ustanovení § 12 VZ, např. dojde-li ke změně minimálního zůstatkového průtoku nebo minimální zůstatkové hladiny podzemních vod, je-li to nezbytné ke splnění POP atd. Minimální zůstatkový průtok je podle ustanovení § 36 VZ takový průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku. Minimální hladina podzemních vod je podle ustanovení § 37 VZ hladina, která ještě umožňuje trvale udržitelné užívání vodních zdrojů a při které nedojde k narušení ekologické stability ekosystému vodních útvarů s nimi souvisejících.

Dalším opatřením je možnost úpravy manipulačních řádů podle ustanovení § 47 VZ, kde je uvedeno, že správa významných vodních toků může podávat podněty ke zpracování, úpravám a ke koordinaci manipulačních řádů vodních děl jiných vlastníků.

Výše uvedená opatření jsou nedílnou součástí národních právních předpisů.

Uplatňování výše uvedených opatření minimalizuje nebezpečí nevratných změn hydrologického a hydrogeologického režimu. Při citlivých úpravách odběrů povrchových a podzemních vod, doprovázených nutnými změnami manipulačních řádů, bude zajištěn jak dobrý ekologický stav ÚPV, tak nejdůležitější požadavky na užívání vod.

Související právní předpisy ČR

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění (viz L1)
- vyhláška č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, v platném znění (viz L23),
- vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, v platném znění (viz L24).

Tab. 7.4.-1: Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet ÚPV	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	2	23	12
DVL	83	0	0	0
HVL	153	0	0	0
BER	88	0	0	0
ODL	114	0	0	0
SAL	3	0	0	0
MES	27	0	0	0
HAV	2	0	0	0
Celkem	662	2	23	4

Tab. 7.4.-2: Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet vodních útvarů	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	41	4	22	54
DVL	3	0	0	0
HVL	13	0	0	0
BER	14	0	0	0
ODL	27	2	11	41
SAL	0	0	0	0
MES	1	0	0	0
HAV	0	0	0	0
Celkem	99	6	33	33

7.5 Souhrn omezení přijatých ve vztahu k vypouštění znečištění z bodových zdrojů a jiných činností majících vliv na stav vod v souladu s ustanovením čl. 11 odst. 3 písm. g) a i) RSV

Dle článku 11 RSV odst. 3 písm. g) se jedná o opatření pro bodové zdroje znečištění a dle písm. i) o opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodního útvaru, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu pro vodní útvary klasifikované jako umělé nebo silně ovlivněné.

Opatření na bodových zdrojích znečištění jsou samostatně řešena směrnici 91/271/EHS, nicméně jsou navržena i další opatření k eliminaci bodových zdrojů znečištění, které nevyplyvají z implementace směrnice 91/271/EHS. Jedná se zejména o výstavbu, intenzifikaci nebo modernizaci ČOV, případně výstavbu nebo rekonstrukci kanalizace pro veřejnou potřebu v obcích s méně než 2 000 EO.

Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodního útvaru mají redukovat v minulosti provedené technické zásahy do přirozené trasy koryt vodních toků, které měly za následek ztrátu jejich přirozené členitosti. Technické zásahy zpravidla spočívaly ve změně trasy vodních toků ve vazbě na zemědělské využívání krajiny. Celkově úpravy přinesly tyto hlavní problémy:

- zrychlení běžných i povodňových průtoků,
- omezení migrace vodních živočichů nevhodným průtokovým režimem a migračními překážkami,
- snížení samočisticí schopnosti vodního toku aj.

Obecně lze mluvit o těchto opatřeních: rybí přechod, rybí osádky, odstranění zakrytí vodního toku, obnova přirozené členitosti vodního toku v rámci koryta, aktivace, obnova a zřizování postranních ramen, tůň a mokřadů, hospodaření na rybnících.

Uskutečněním těchto opatření lze dosáhnout přiblížení se přirozenosti vodního toku obnovou jeho členitosti, vytvoření přirozených úkrytů a podmínek pro život ryb, obnovu migrační propustnosti, retence vody v území a zvýšení krajinnotvorné a estetické funkce vodního toku.

Související právní předpisy ČR

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění (viz L1),
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (viz L2),
- zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství, v platném znění (viz L9),

- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, v platném znění (viz L14),
- nařízení č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, v platném znění (viz L16),
- vyhláška č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích na vodní díla, v platném znění (viz L101),
- vyhláška č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, v platném znění (viz L30),
- vyhláška č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci, v platném znění (viz L 23).

Tab. 7.5-1: Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet vodních útvarů	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	306	105	55
DVL	83	133	39	47
HVL	153	106	45	29
BER	88	83	30	34
ODL	114	103	42	37
SAL	3	2	1	33
MES	27	5	5	19
HAV	2	0	0	0
Celkem	662	738	267	40

7.6 Identifikace případů, ve kterých bylo povoleno přímé vypouštění do podzemních vod podle ustanovení čl. 11 odst. 3 písm. j) RSV

Přímé vypouštění do podzemních vod je vypouštění znečišťujících látek do podzemních vod, aniž by prošly půdními vrstvami.

Jedná se o legislativní opatření, směřovaná k ochraně podzemních vod a definovaná VZ. Podle ustanovení § 38 VZ nelze přímé vypouštění do vod podzemních povolit. Je možné povolit pouze tzv. nepřímé vypouštění odpadních vod do podzemních vod (přes půdní vrstvy), a to jen výjimečně z jednotlivých rodinných domů a staveb k individuální rekreaci a v případě, že tyto odpadní vody neobsahují nebezpečné závadné nebo zvláště nebezpečné závadné látky.

Související právní předpisy ČR

- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění (viz L1)

7.7 Souhrn opatření provedených v souladu s čl. 16 o prioritních látkách

Stávající seznam prioritních látek zveřejněný na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2455/2001/ES z 20. 11. 2001, v oblasti vodohospodářské politiky a upravujícího směrnici 2000/60/ES, obsahuje 33 prioritních látek, mezi nimi 11 prioritních nebezpečných látek a 14 prioritních látek, které jsou prověřovány s ohledem na jejich zařazení jako případné prioritní nebezpečné látky.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES, o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky a změně směrnice 2000/60/ES, sleduje společný cíl, tzn. omezení znečištění u zdroje prostřednictvím mezních hodnot emisí a zároveň stanovení norem environmentálních kvality (mezní hodnoty emisí). Omezení emisí slouží k dosažení environmentálních cílů. Pokud však nebudou k dosažení cílů dostatečná, musí členské státy zavést, případně realizovat přísnější omezení emisí.

Jedná se o opatření, která vyplývají zejména z Programu na snížení znečištění povrchových vod³³ nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami. Tato opatření jsou zaměřena jednak na eliminaci znečištění z průmyslových zdrojů, ve vazbě na povrchové vody a dále, ve vazbě na podzemní vody, na staré ekologické zátěže (SEZ).

Nejefektivnější způsob odstranění těchto látek z odpadních vod je eliminovat jejich vznik opatřeními ve výrobě, které jsou často spojeny s přechodem na výrobní technologii vyšší úrovně. k tomu je nutno ve smyslu příslušných ustanovení právních předpisů využít nejlepší dostupné techniky a technologie z hlediska ochrany životního prostředí i technické a ekonomické dostupnosti.

Odpadní vody z průmyslových výrob se před jejich vypuštěním do vodního toku čistí v průmyslových čistírnách odpadních vod a nebo předčišťují a následně jsou čistěny společně s městskými odpadními vodami na komunálních ČOV.

Základním problémem SEZ je jejich identifikace a určení jejich rizikovosti pro zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí. Celý proces sanace, který má končit eliminací dopadů ze SEZ, je proto nutné provádět v etapách a dle jejich výsledků rozhodovat o dalším postupu.

Související právní předpisy ČR

- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění (viz L3)
- zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, v platném znění (viz L6)
- zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech, v platném znění (viz L7)
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, v platném znění (viz L5)
- nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování, v platném znění (viz L18)
- nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění (viz L15)
- vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování, v platném znění. (viz L26)

Tab. 7.7.-1: Opatření provedená v souladu s čl. 16 RSV o prioritních látkách v ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový ÚPV	Počet navržených opatření	ÚPV s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	192	1	47	25
DVL	83	1	13	16
HVL	153	1	17	11
BER	88	1	11	13
ODL	114	1	27	24
SAL	3	0	0	0

33 Opatření definována v tomto programu budou realizována do konce roku 2009.

MES	27	1	1	4
HAV	2	0	0	0
Celkem	662	6	116	18

Tab. 7.7.-2: Opatření provedená v souladu s čl. 16 RSV o prioritních látkách v útvarech podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Koordinační oblast	Celkový počet vodních útvarů	Počet navržených opatření	Vodní útvary s navrženým opatřením	
			počet	%
HSL	41	72	25	61
DVL	3	14	3	100
HVL	13	22	6	46
BER	14	28	11	79
ODL	27	28	10	37
SAL	0	0	0	0
MES	1	2	1	100
HAV	0	0	0	0
Celkem	99	166	56	57

7.8 Souhrn opatření provedených k předcházení nebo snížení dopadu případů havarijního znečištění

I přes poměrně striktní předpisy pro nakládání s látkami závadnými po člověka i životní prostředí dochází v průmyslu (zejména chemickém) k úniku nebo vypouštění odpadních vod, které tyto látky obsahují. Havarijní znečištění má často katastrofální dopady na vodní biotu.

Jedná se o opatření potřebná k prevenci významných úniků znečišťujících látek z technických zařízení a k prevenci nebo zmírnění následků událostí způsobujících havarijní znečištění, jako např. v důsledku povodní, a to včetně detekčních nebo varovných systémů k těmto účelům, a pro havárie, které nemohly být rozumně předvídaný, včetně všech přiměřených opatření ke snížení ohrožení vodních ekosystémů. Každý uživatel látky registrované v integrovaném registru znečišťování je povinen ohlásit (dle zákona o integrované prevenci) užívání a množství produkované registrované látky v emisích. Každý objekt v němž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek musí mít zpracován systém prevence závažných havárií s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a lidské životy, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí.

Tato opatření jsou součástí národních právních předpisů.

Související právní předpisy ČR

- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, v platném znění, (viz L 5),
- zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, v platném znění (viz L 8),
- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění (viz L 3),
- nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování, v platném znění (viz L 18),

- nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění (viz L 15),
- vyhláška č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování, v platném znění (viz L26),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění (viz L1),
- vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění (viz L56).

V rámci mezinárodní oblasti povodí Labe je ustanoven Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe. Tento plán tvoří jednotný varovný a poplachový systém, umožňující přenos informací o místě, času a rozsahu havarijního znečištění vod v povodí Labe. Mimořádný význam má zejména v případě havárií, přesahujících státní hranice. Rychlá informace dává postiženým subjektům níže na vodním toku možnost, aby v případě havárie zahájily včas opatření k zamezení, resp. k minimalizaci následných škod.

7.9 Souhrn opatření provedených podle čl. 11 odst. 5 RSV pro vodní útvary, u kterých je nepravděpodobné dosažení cílů stanovených podle čl. 4 RSV

Kontrola splnění environmentálních cílů v jednotlivých vodních útvarech v souladu s článkem 4 RSV se provádí v rámci programů monitoringu (viz kapitola 4). Vyhodnocení přijatých opatření bude provedeno až po jejich zavedení, tj. po roce 2012. z tohoto důvodu nelze uvést, zda nebude možné dosáhnout cílů pomocí základních opatření v kombinaci s doplňujícími opatřeními. Pokud by taková skutečnost byla při dalším monitoringu v průběhu prvního plánu povodí zjištěna, je nutno použít dodatečná opatření podle čl. 11 odst. 5 RSV.

Požadavek na zavedení dodatečných opatření bude zvážen v dalším procesu s přihlédnutím k ekonomickým aspektům.

7.10 Podrobnosti o doplňujících opatřeních určených jako nezbytných pro splnění přijatých environmentálních cílů

Doplňující opatření jsou opatření nezbytná k dosažení dobrého stavu, případně potenciálu útvarů povrchových a podzemních vod na základě nedostatků, které vyplývají ze srovnání aktuálního stavu vodních útvarů (viz kapitola 4) s cílovým stavem environmentálních cílů (viz kapitola 5). Lze je odůvodnit určitými antropogenními vlivy (viz kapitola 2), se kterými lze spojit jednotlivá opatření nebo skupiny opatření nutné pro dosažení cíle. Doplňující opatření podle čl. 11 odst. 4 RSV budou nutná, pokud nelze dosáhnout environmentálních cílů stanovených podle článku 4 RSV prostřednictvím základních opatření popsaných v kapitole 7.1 až 7.8.

Potřeba doplňujících opatření byla stanovena se zřetelem na aktuální stav, odhad vlivu opatření a očekávané environmentální cíle. Zároveň musí být odhadnuto, jestli mohou být potřebná opatření skutečně provedena, nebo jestli lze opatření provést z důvodu nezbytných a nealternativních využití, technických problémů a přirozených podmínek jen omezeně nebo je zcela nelze provést. Tyto odhady jsou zatíženy určitými nejistotami, protože při plánování opatření nelze zohlednit veškeré podrobnosti a dostatečně přesně předpovědět vývoj v zemědělství, průmyslu, řemeslech nebo lodní dopravě na období do roku 2015 dostatečně přesně předpovědět.

Během procesu plánování v oblasti vod byly navrženy následující doplňující opatření:

- uplatnění požadavku na zpracování Strategie migračního zprůchodnění vodních toků v ČR do Plánu hlavních povodí ČR v rámci jeho aktualizace k roku 2012,

- uplatnění požadavku na zpracování Strategie rozvoje vnitrozemské plavby v ČR do Plánu hlavních povodí ČR v rámci jeho aktualizace k roku 2012,
- uplatnění požadavku na zpracování Strategie a koncepce kombinace přírodně blízkých protipovodňových, technických a revitalizačních opatření včetně stanovení priorit do Plánu hlavních povodí v rámci jeho aktualizace k roku 2012,
- uplatnění požadavku na zpracování strategie změny stávajícího vymezení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
- uplatnění požadavku na zpracování Metodiky hodnocení významnosti vlivu z hlediska dopadu na stav vodních útvarů a jejich identifikace.³⁴

Opatření jsou uplatněna na celou českou část mezinárodní oblasti povodí Labe a navrhuje zpracování metodických postupů, které by bylo vhodné použít při aktualizaci plánů povodí v dalším plánovacím období. Dalším opatřením je průzkumný monitoring ve vodních útvarech, které do roku 2015 nedosáhnou environmentálních cílů. Cílem průzkumného monitoringu je zjistit příčinu nevyhovujícího stavu vodních útvarů a stanovit vhodné opatření pro eliminaci těchto nepříznivých vlivů.

Všechna tato opatření jsou navržena zejména z důvodu, že teprve po jejich zavedení lze konat další postupné kroky k dosažení environmentálních cílů.

7.11 Podrobnosti o opatřeních přijatých pro zabránění vzrůstu znečištění mořských vod v souladu s čl. 11 odst. 6 RSV

Jedná se zejména o opatření na předcházení a odstraňování znečištění mořského prostředí a k zastavení nebo postupnému odstranění vypouštění, emisí a úniků prioritních nebezpečných látek, s konečným cílem dosáhnout koncentrací v mořském prostředí blízkých hodnotám pozadí pro přirozeně se vyskytující látky a blízkých nule pro uměle vyráběné syntetické antropogenní polutanty.

V oblasti zatížení Severního moře živinami vychází státy ležící v povodí Labe z limitní koncentrace fytoplanktonu (chlorofyl-a) pro dobrý stav pobřežních vod 7,5 µg/l. Porovnáním se střední hodnotou 90% percentilů koncentrací fytoplanktonu za období 2000- 2006 (14,1 µg/l) vyplývá potřeba snížit vnos živin z Labe do Severního moře asi o 24 %. s ohledem na odhadované technické a ekonomické podmínky nebude možné dosáhnout tohoto cíle před koncem třetího plánovacího období v roce 2027.

Při projednávání "Předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami zjištěných v mezinárodní oblasti povodí Labe" byla v rámci odborné konzultace s veřejností v Drážďanech ve dnech 12. a 13. 2. 2008 zdůrazněna potřeba věnovat zvýšenou pozornost hodnocení živin (dusík, fosfor). Návazně jednání "Mezinárodního labského fóra" ve dnech 28. a 29. 4. 2008 tento záměr potvrdilo a to s ohledem na environmentální cíl Evropského společenství zlepšit stav eutrofizace Severního moře, tzn. postupně dosáhnout významného snížení znečištění povrchových vod v povodí Labe živinami. Tento cíl je zpracován do Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe jak v oblasti hodnocení stavu vodních útvarů, tak v Programu opatření.

34 Uplatněný požadavek reaguje na potřebu vyhodnotit v dalším plánovacím období přiměřené čištění odpadních vod v obcích do 2000 EO.

7.12 Shrnutí stanovených opatření

Hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v plánech povodí jsou **programy opatření**.

Programy opatření definují buď konkrétní opatření, jež jsou technicky a finančně uskutečnitelná k roku 2012 nebo odkazují na obecná opatření, která řeší vytipovanou část vymezené lokality, kde je identifikován problém. Tato obecná opatření vyplývají z legislativy přijaté na národní úrovni a pokrývají celé území státu. V případech, kdy je to účelné, jsou přijata opatření uplatněná pro všechny oblasti povodí.

Program opatření sestává ze základních a doplňkových opatření. Základní opatření jsou z významné části zakotvena v národních právních předpisech a jejich realizace je dána jejich právní závazností. Základní opatření jsou zaměřena zejména na eliminaci významného látkového zatížení způsobovaného bodovými a plošnými zdroji znečištění. z bodových zdrojů znečištění jsou to jednak komunální zdroje znečištění (implementace směrnic 91/271/ES, 76/160/EHS a 98/83/ES), které jsou zdrojem živin (fosfor a dusík), ale i průmyslové zdroje znečištění (implementace směrnic 96/82/ES, 86/278/EHS a 96/61/ES) jakožto zdroje znečišťujících látek s toxickými účinky na živočichy a vegetaci závislých na vodním prostředí. U plošných zdrojů znečištění jsou v současnosti uplatňována opatření vymezená v národních předpisech (implementace směrnic 91/414/EHS a 91/676/EHS), a to zejména k redukci nadměrné koncentrace živin ve vodním prostředí.

V oblasti hydromorfologie je velká pozornost věnována návrhu opatření pro migrační zprůchodnění vodních toků a to jak z hlediska národního, tak i nadregionálního.

Doplňková opatření jsou navržena jednotně v celé české části mezinárodní oblasti povodí Labe. Doplňkovými opatřeními jsou kromě jiných také návrhy na zpracování metodických postupů pro vybrané okruhy témat tak, aby tyto metodiky byly podkladem pro aktualizaci plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe v dalším plánovacím období.

Opatření přijatá v programu opatření je nutno uskutečnit do 3 let od schválení POP (§ 26 odst. 1 VZ).

8. Registr strategií, dalších podrobnějších programů a plánů pro danou oblast povodí

Podrobnější plány

Podrobnější plány dílčích povodí zpracované dle § 25 VZ, tzv. plány oblastí povodí (POP), pořizují správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ústředními vodoprávními úřady pro 5 oblastí povodí. POP se zpracovávají ve třech etapách (přípravné práce, návrh POP, konečný návrh POP). POP se přezkoumává a aktualizuje nejpozději každých 6 let ode dne jeho prvního schválení. POP pro českou část mezinárodní oblasti povodí jsou zveřejněny na níže uvedených internetových stránkách pořizovatelů:

• POP HSL	Povodí Labe, s.p.	www.pla.cz
• POP HVL	Povodí Vltavy, s.p.	www.pvl.cz
• POP BER	Povodí Vltavy, s.p.	www.pvl.cz
• POP DVL	Povodí Vltavy, s.p.	www.pvl.cz
• POP ODL	Povodí Ohře, s.p.	www.poh.cz

POP stanovují konkrétní cíle pro příslušné dílčí povodí na základě rámcových cílů a rámcových programů opatření obsažených v PHP ČR.

Programy opatření v POP jsou hlavním nástrojem k dosažení rámcových cílů uvedených v PHP ČR a konkrétních cílů uvedených POP. Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod musí obsahovat základní opatření a tam, kde základní opatření nepostačují k dosažení cílů, i doplňková opatření. Programy opatření stanoví časový plán jejich uskutečnění a strategii jejich financování. Opatření přijatá k dosažení cílů ochrany vod je nutno uskutečnit do 3 let od schválení příslušného plánu povodí. Součástí POP jsou podrobné Programy opatření zpracované dle § 26 VZ.

Cílem POP je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Součástí POP jsou podrobnější Programy opatření zpracované dle § 26 vodního zákona.

Přílohou národních plánů jsou příslušné plány oblastí povodí (úroveň C), kde jsou uvedeny detailnější informace.

Program opatření pro ochranu vod jako složky životního prostředí si klade za cíl:

- zamezit zhoršení stavu všech ÚPV,
- zajistit ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech přirozených ÚPV s cílem dosáhnout dobrého stavu do roku 2015,
- zajistit ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů, s cílem dosáhnout dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu povrchové vody nejpozději do roku 2015,
- snížit znečištění nebezpečnými látkami, živinami a organickými látkami s cílem zastavení nebo postupného odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných zdrojů,
- zamezit nebo omezit vstup znečišťujících látek do podzemních vod a zamezit zhoršení stavu všech útvarů podzemních vod,
- zajistit ochranu, zlepšení stavu a obnovu všech útvarů podzemních vod a zajistit vyvážený stav mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosáhnout dobrého stavu podzemních vod,

- odvrátit jakýkoliv významný a trvalý vzestupný trend koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti za účelem snížení znečištění podzemních vod,
- zajistit sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možnost jejich využití,
- zajistit dosažení standardů a dalších požadavků stanovených pro povrchové a podzemní vody v chráněných územích,
- zajistit ochranu stanovišť a druhů vázaných na vodu a vytvořit podmínky pro zvyšování biodiverzity,
- zajistit dosažení požadavků na jakost vod odebíraných z vodních zdrojů pro účely úpravy na vodu pitnou,
- významně snížit eutrofizaci Severního moře postupnou redukcí znečištění povrchových vod živinami (dusík, fosfor) v souladu s požadavky Mezinárodní komise pro ochranu Labe,
- implementovat směrnici 2006/7/ES, o řízení jakosti vod ke koupání,
- zajistit požadovanou jakost vymezených lososových a kaprových vod,
- zprůchodnit příčné migrační překážky na vodních tocích a obnovit vhodné podmínky pro život vodních a na vodu vázaných organismů,
- zajistit ochranu vodních poměrů v krajině a zlepšit retenční schopnost krajiny,
- zajistit ochranu morfologie přirozených koryt vodních toků a ochranu všech typů mokřadů,
- zlepšit stav vodních a na vodu vázaných ekosystémů s udržením a systematickým zvyšováním biologické rozmanitosti původních druhů,
- zajistit uplatňování standardů zemědělského hospodaření, týkající se ochrany životního prostředí,
- zajistit programy monitoringu pro potřeby nejen zpracování plánů oblastí povodí, ale i sledování a kontrolu naplňování cílů ochrany vod jako složky životního prostředí a pro plnění mezinárodních závazků a závazků vyplývajících u právních předpisů EU.

Program opatření v ochraně před povodněmi si klade za cíl:

- snížit ohrožení obyvatel nebezpečnými účinky povodní a omezit ohrožení majetku, kulturních a historických hodnot při prioritním uplatňování principu prevence,
- postupně se připravit a přizpůsobit předpokládané změně klimatu vhodnými adaptačními opatřeními a omezit negativní důsledky nadměrné vodní eroze z plošného odtoku vody,

Program opatření ve vodohospodářských službách si klade za cíl:

- zabezpečit bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní vodou a efektivní likvidaci odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí, za sociálně únosné ceny.

Další podpůrné dokumenty, podklady a podrobnější informace týkající se POP v české části mezinárodní oblasti povodí jsou zveřejněny na níže uvedených internetových stránkách:

• Ministerstvo životního prostředí	www.mzp.cz
• Ministerstvo zemědělství	www.mze.cz
• Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	www.vuv.cz
• Povodí Labe, s.p.	www.pla.cz
• Povodí Vltavy, s.p.	www.pvl.cz
• Povodí Ohře, s.p.	www.poh.cz

9. Souhrn uskutečněných opatření pro informování veřejnosti a konzultací, jejich výsledků a změn, které byly v jejich důsledku provedeny v plánu

Článek 14 RSV ukládá členským státům zajistit aktivní zapojení veřejnosti do procesu sestavování, prověřování a aktualizace plánů povodí. Pro každou oblast povodí musí být k připomínkám veřejnosti zveřejněny a zpřístupněny

- časový plán a program prací pro vypracování plánu povodí, a to nejméně tři roky před začátkem období, kterého se plán týká,
- předběžný přehled významných problémů hospodaření s vodou zjištěných v povodí, a to nejméně dva roky před začátkem období, kterého se plán týká,
- návrh plánu povodí, a to nejméně jeden rok před začátkem období, kterého se plán týká.

Na žádost musí být umožněn také přístup k podkladovým dokumentům a informacím, které byly použity při zpracování návrhu plánu povodí. Kontaktní místa pro získání těchto dokumentů a informací jsou obsaženy v kapitole 11.

9.1. Opatření pro informování veřejnosti

Informování veřejnosti se v české části mezinárodní oblasti povodí Labe provádí na mezinárodní i národní úrovni a také na úrovni krajů.

Mezinárodní úroveň

Na mezinárodní úrovni zabezpečila řadu akcí MKOL, a to již v rámci jednotlivých kroků k naplnění RSV zabezpečením podrobné informovanosti a zapojení veřejnosti. Mezinárodně zpracované části Zprávy 2005 a Zprávy 2007 a části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe jsou k dispozici na internetových stránkách MKOL (www.ikse-mkol.org).

U příležitosti ukončení významných etap implementace RSV vydává MKOL nepravidelnou řadu informačních listů. V současnosti se připravuje informační list se shrnutím hlavních bodů plánu.

V roce 2006 bylo ustaveno Mezinárodní labské fórum za účelem informování o zvažovaných opatřeních a dosažených výsledcích, k projednání konfliktů užívání vod s mezinárodním dopadem a zásadních koordinačních a pracovních kroků. Mezinárodní labské fórum se koná od roku 2007 každý rok podle potřeby buďto jako seminář pro širokou veřejnost, nebo formou setkání významných uživatelů, zájmových sdružení, státní správy a MKOL. K podrobnějšímu projednání specifických otázek jsou také pořádány odborné konzultace s vybranými uživateli vody a zájmovými sdruženími. Souhrn výsledků odborných konzultací a souhrnná informace o akcích Mezinárodního labského fóra jsou k dispozici na internetových stránkách MKOL.

Národní úroveň

K informování veřejnosti na národní úrovni slouží i různé akce vodohospodářských subjektů, a to buď ve formě přednášek o výsledcích výzkumu, veletrhy, nebo populárněvědecké akce. Nejdůležitějšími nástroji práce s veřejností zůstávají také publikace, zprávy a informace v běžném tisku. v posledních letech se v této oblasti značně zvýšil význam internetu, a tak důležitým zdrojem informací jsou níže uvedené internetové stránky:

- Ministerstvo životního prostředí České republiky www.mzp.cz
- Ministerstvo zemědělství České republiky www.mze.cz
- Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., v.v.i. www.vuv.cz
- Povodí Labe, státní podnik www.pla.cz
- Povodí Vltavy, státní podnik www.pvl.cz
- Povodí Ohře, státní podnik www.poh.cz

Spolupráce s veřejností při zpracovávání POP vycházela ze zpracovaných „Strategií zapojení veřejnosti a uživatelů vody do procesu plánování“ v jednotlivých oblastech povodí ³⁵ české části mezinárodní oblasti povodí Labe.

Cílem navržených postupů a opatření je zajištění zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů, např. zajištění rovnocenného postavení všech partnerů a uznání přínosu každého, respekt k názorům veřejnosti, neziskovým organizacím, jako zdroji dodatečného intelektuálního a odborného potenciálu, zaručení otevřenosti procesu a empatie k potřebám a možnostem účastníků procesu, je kladen důraz na odpovědnost zpracovatele za aktivní šíření informací a konzultace s partnery už o zadání od zadavatele, dosažení konsensu.

V roce 2006 byl zahájen proces soustavnějšího a plánovaného zapojení veřejnosti. Byly vytvořeny internetové stránky a mnoho informačních míst a zprovozněny informační tabule (na úředních deskách).

Výstupy jednotlivých etap pořizování POP (etapa I - časový plán, seznam významných problémů nakládání s vodami, souhrnná zpráva k přípravným pracím, etapa II - návrh POP) jsou vždy před svým schválením předloženy veřejnosti k připomínkám. Výstupy jsou považovány za zveřejněné, jsou-li vystaveny po dobu 6 měsíců k veřejnému nahlédnutí v listinné podobě u všech krajských úřadů a všech správců povodí, jejichž územní působnosti se POP týká a v elektronické podobě na portálu veřejné správy. Oznámení o zveřejnění se vyvěšují na úředních deskách územně dotčených krajských úřadů a obcí.

9.2 Opatření pro konzultace s veřejností

Na podporu aktivní účasti veřejnosti je v čl. 14 RSV definován třístupňový proces konzultací s veřejností k nejdůležitějším krokům implementačního procesu RSV.

9.2.1 Připomínky k časovému plánu a programu prací

Pro plán české části mezinárodní oblasti povodí Labe byl zveřejněn „Časový plán a program prací“. Tento dokument je uveřejněn na níže uvedené internetové stránce:

- www.mzp.cz/cz/voda

Pro pět POP v české části mezinárodní oblasti povodí Labe byly zveřejněny „Časové plány a programy prací pro vypracování plánu oblasti povodí“. Zainteresovaná veřejnost měla v následujícím připomínkovém řízení možnost se k dokumentu vyjádřit. Připomínky k časovým plánům byly zpracovány, časové plány byly schváleny. Konečné znění schválených časových plánů je bylo uveřejněno pro 5 POP na níže uvedených internetových stránkách:

- Povodí Labe, s. p. (POP HSL) www.pla.cz
- Povodí Vltavy, s. p. (POP HVL, POP BER, POP DVL) www.pvl.cz

35 Pozn.: Jedná se o oblasti povodí vymezené vyhláškou č. 292/2004 Sb., v platném znění.

- Povodí Ohře, s.p. (POP ODL)

www.poh.cz

9.2.2 Připomínky k významným problémům nakládání s vodami

Pro POP byly v souladu s ustanovením § 25 odst. 2 písm. a) bod 2 VZ a § 10 odst. 3 až 6 vyhlášky č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod státními podniky povodí, jako pořizovateli POP zveřejněny „Předběžné přehledy významných problémů nakládání s vodami“.

Připomínkové dokumenty byly k dispozici v elektronické podobě na portálu veřejné správy a na webových stránkách příslušných státních podniků povodí. v listinné podobě byl k nahlédnutí na krajských úřadech. Připomínkový řízení probíhalo během roku 2007 a připomínky bylo možno zasílat v písemné nebo elektronické podobě.

Upravený přehled významných problémů nakládání s vodami zjištěných v dílčích povodí české části mezinárodní oblasti povodí Labe byl založen na syntéze výsledků odborných analýz, odborných odhadů a připomínek a námětů široké a odborné veřejnosti a významných uživatelů vody.

Upravený přehled významných problémů nakládání s vodami zjištěných v dílčích povodí české části mezinárodní oblasti povodí Labe byl na základě vyhodnocení připomínek po souhlasném stanovisku ústředních vodoprávních úřadů a ústředního správního úřadu pro územní plánování předložen ke schválení a následně ke konci roku 2007 schválen příslušnými krajskými úřady.

9.2.3 Připomínky k plánům oblastí povodí (POP)

V roce 2008 byly zpracovány „Návrhy POP“. Tyto návrhy byly od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2008 zpřístupněny k připomínkám veřejnosti. Tato etapa byla ukončena vypořádáním došlých připomínek, zpracováním výstupů z procesu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí (tzv. SEA), zpracováním mezinárodních závazků (vyplývajících z aktivit Mezinárodní komise MKOL a zpracování Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe) a zpracováním připomínek ústředních vodoprávních úřadů a MMR, návazným schvalovacím procesem jednotlivých krajských úřadů.

V rámci zpracování POP byly v druhé polovině roku 2009 v rámci třetí, poslední etapy zpracování „Konečné návrhy POP“. Od 22. 12. 2009 jsou POP schváleny a zveřejněny veřejnosti. v bezprostřední návaznosti na 3. etapu bude „Nařízením rady kraje“ vydána závazná část POP pro příslušný územně správní obvod kraje.

Nařízení vlády č. 262/2007 Sb., kterým byla vyhlášena závazná část PHP ČR, je obecně závazným právním předpisem. Závazně tedy reguluje ve stanovených oblastech činnost právnických a fyzických osob a činnost veřejné správy. Správní úřady se jím řídí a věcně příslušné správní úřady aplikují jeho ustanovení. Výkon samosprávy nesmí být s nařízením vlády v rozporu. „Nařízení Rady kraje“ k vydání závazné části POP je obdobným obecně závazným podzákonným právním předpisem se stejnými účinky, platným však jen ve správním obvodu příslušného kraje. Na základě obou uvedených dokumentů budou muset orgány krajů, zejména krajské úřady, přijmout opatření k jejich plnění, resp. k plnění Programu opatření. Je zde proto prostor pro stanovení vlastních úkolů a úkolů podřízených správních orgánů (např. konkrétní termínované kontrolní činnosti) a pro stanovení postupů a priorit v Programu opatření, s vymezením způsobů jejich zabezpečení, včetně finančního zabezpečení.

10. Seznam příslušných orgánů podle přílohy I RSV

Podle čl. 3 odst. 8 RSV musí členský stát poskytnout informace o všech příslušných orgánech pro každou ze svých oblastí povodí, příp. pro každou část mezinárodní oblasti povodí, která leží na jejich území.

Zprávu o těchto příslušných orgánech předaly členské státy v povodí Labe Evropské komisi v červnu 2004. Jakékoli změny předaných údajů musí být Evropské komisi ohlášeny do tří měsíců od vstupu příslušné změny v platnost.

Příslušné orgány ve smyslu čl. 3 odst. 2 a přílohy I RSV se na území České republiky dělí na:

- ústřední s celostátní působností

Ministerstvo životního prostředí (MŽP),

které odpovídá za celkový proces implementace RSV, je zároveň koordinačním orgánem odpovědným za podávání zpráv Evropské komisi a dále koordinuje aktivity v rámci MKOL

Ministerstvo zemědělství (MZe),

do jehož působnosti spadá především plánování v oblasti vod a hodnocení kvality vod ve spolupráci s MŽP

- krajské s regionální působností

Česká republika je rozdělena do 14 krajů s příslušnými krajskými úřady s výjimkou Hlavního města Prahy, jehož úřadem je Magistrát. **Krajské úřady** spolupracují při tvorbě POP. Kraje jsou pak podle své územní působnosti odpovědné za schvalování POP. Jedná se o následující kraje v české části mezinárodní oblasti povodí:

- Hlavní město Praha
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Středočeský kraj
- Kraj Vysočina
- Jihočeský kraj
- Karlovarský kraj
- Liberecký kraj
- Plzeňský kraj
- Ústecký kraj

Tabulka 10-1 obsahuje adresy a další kontaktní údaje příslušných orgánů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe ve vztahu k RSV.

Tab. 10-1: Kontaktní údaje orgánů příslušných pro zpracování Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe

Název příslušného orgánu	Adresa příslušného orgánu	Doplňující informace
Ministerstvo životního prostředí	Vršovická 65 101 00 Praha 10	Tel: +420 267 121 111 www.mzp.cz
Ministerstvo zemědělství	Těšnov 17 117 05 Praha 1	Tel: +420 221 811 111 www.mze.cz

Podrobnější údaje o příslušných orgánech pro uplatnění pravidel RSV jsou uvedeny v POP, (příslušné odkazy viz kapitola 8). Přílohou národních plánů jsou příslušné plány oblastí povodí (úroveň C), kde jsou uvedeny detailnější informace.

11. Kontaktní místa a postupy pro získávání podkladových dokumentů a informací

Odborné i laické veřejnosti je k dispozici celá řada podkladových dokumentů a informací a tyto informace lze získat zejména u příslušných orgánů uvedených v kapitole 10 a dále také u institucí vyjmenovaných v tabulce 11-1.

Tab. 11-1: Kontaktní údaje příslušných orgánů k získání informací o podrobnějších programech a plánech v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Název příslušného orgánu	Adresa příslušného orgánu	Doplňující informace
Povodí Labe, státní podnik	Víta Nejedlého 951 500 03 Hradec Králové	Tel: +420 495 088 613 mailto: bendova@pla.cz www.pla.cz
Povodí Vltavy, státní podnik	Holečkova 8 150 24 Praha	Tel: +420 221 401 111 mailto: dolejsi@pvl.cz www.pvl.cz
Povodí Ohře, státní podnik	Bezručova 4219 430 03 Chomutov	Tel: +420 474 636 111 mailto: nestler@poh.cz www.poh.cz
Magistrát hlav. města Praha	Mariánské nám. 3 110 00 Praha 1	Tel: +420 236 001 111 www.praha-mesto.cz
Krajský úřad Jihočeského kraje	U zimního stadionu 1952/2 370 76 České Budějovice	Tel.: +420 386 720 111 www.kraj-jihocesky.cz
Krajský úřad Karlovarského kraje	Závodní 353/88 360 21 Karlovy Vary	Tel.: +420 353 502 111 www.kr-karlovarsky.cz
Krajský úřad Královéhradeckého kraje	Pivovarské náměstí 1245 500 03 Hradec Králové	Tel.: +420 495 817 111, www.kr-kralovehradecky.cz
Krajský úřad Libereckého kraje	U Jezu 642/2a 461 80 Liberec 2	Tel.: +420 485 226 111 www.kraj-lbc.cz
Krajský úřad Pardubického kraje	Komenského nám. 125 532 11 Pardubice	Tel.: +420 466 026 111 www.pardubickykraj.cz
Krajský úřad Plzeňského kraje	P.O. Box 313, Škroupova 18 306 13 Plzeň	Tel.: +420 377 195 111 www.kr-plzensky.cz
Krajský úřad Středočeského kraje	Zborovská 11 150 21 Praha 5	Tel.: +420 257 280 100 www.kr-stredocesky.cz
Krajský úřad Ústeckého kraje	Velká Hradební 3118/48 400 02 Ústí nad Labem	Tel.: +420 475 657 111 www.kr-ustecky.cz
Krajský úřad Kraje Vysočina	Žižkova 57 587 33 Jihlava	Tel.: +420 564 602 111 www.kr-vysocina.cz

12. Shrnutí a závěry

Právní rámec

Účelem plánování v oblasti vod je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe s téměř 6 miliony obyvatel představuje výrazně urbanizovaný a industrializovaný region střední Evropy. v souvislosti s využíváním krajiny je však pro českou část významné také zemědělství, zejména v polabské nížině.

Plánování v oblasti vod je uskutečňováno na mezinárodní a národní úrovni. Na mezinárodní úrovni je zajišťováno v rámci mezinárodní oblasti povodí Labe, pro kterou je zpracován Plán povodí (úroveň A) a na národní úrovni je zpracován Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe (úroveň B). V rámci České republiky jsou navíc zpracovány podrobné plány oblastí povodí (POP - úroveň C).

Plány povodí, včetně příslušných programů opatření, jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování, územní rozhodování, vodoprávní rozhodování a pro povolování staveb (§ 23 odst. 2 VZ).

V roce 2004 byly započaty práce na pořizování POP, do července 2009 probíhalo zpracování návrhů POP a od 1. 8. 2009 jsou ve fázi konečných návrhů. POP budou do 22. 12. 2009 schváleny a zveřejněny a nahradí tak Směrný vodohospodářský plán ČR a budou každých šest let aktualizovány, což bude umožňovat identifikovat aktuální problémy a stanovovat účinná opatření.

Plány povodí vycházejí z výsledků analýzy charakteristik oblasti povodí z roku 2005, aktuálního monitoringu povrchových a podzemních vod a ze zjištěných významných problémů nakládání s vodami.

Důležitým prvkem plánů povodí je sestavení programů opatření, které jsou hlavními nástroji k dosažení cílů uvedených v plánech povodí.

Opatření stanovená v programech opatření musí být zavedena – pokud nebudou uplatněny řádné výjimky – do roku 2012. Environmentální cíle by pak měly být dosaženy do roku 2015. v případě, že budou uplatněny výjimky přesahující rámec roku 2015, měly by být všechny cíle dosaženy nejpozději po třech plánovacích obdobích, tj. do roku 2027.

Cílovými požadavky RSV pro povrchové vody jsou zamezení zhoršení stavu vodních útvarů, snížení znečišťování prioritními látkami a zastavení vypouštění, emisí a úniků prioritních nebezpečných látek. U přirozených ÚPV je třeba usilovat o dobrý ekologický a chemický stav, zatímco u silně ovlivněných a umělých vodních útvarů je nutno dosáhnout dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu. Cílem pro podzemní vody je vedle zamezení zhoršení stavu dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu a zvrácení trendů u významných a trvale vzestupných koncentrací znečišťujících látek.

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe je rozdělena na 8 koordinačních oblastí. Pět koordinačních oblastí, tj. Horní a střední Labe, Horní Vltava, Berounka, Dolní Vltava, Ohře a dolní Labe jsou v působnosti České republiky a 3 koordinační oblasti Mulda-Labe-Černý Halštrov, Sála a Havola je v působnosti Německa. Kromě koordinační oblasti Dolní Vltava se menší územní podíly koordinačních

oblastí s českou kompetencí nacházejí v Německu (Ohře a dolní Labe, Berounka, Horní Vltava), v Rakousku (Horní Vltava) a v Polsku (Horní a střední Labe).

Vodní tok Labe na českém území měří 367 km. Nejvýznamnějšími přítoky jsou Vltava a Ohře. v souvislosti s hodnocením a správou vodních toků byly vodní toky rozděleny na 615 vodních útvarů kategorie řeka. v české části mezinárodní oblasti povodí Labe je celkem 47 vodních útvarů kategorie jezero. z celkového počtu 662 ÚPV je 95 silně ovlivněných a 4 umělé.

U podzemních vod bylo vymezeno 99 vodních útvarů ve třech různých hloubkových vrstvách (horizontech).

Za účelem ochrany povrchových a podzemních vod nebo v zájmu zachování stanovišť a druhů s vazbou na vodní prostředí byly vymezeny chráněné oblasti.

Česká část mezinárodní oblasti povodí Labe s téměř 6 miliony obyvatel představuje výrazně urbanizovaný a industrializovaný region střední Evropy. v souvislosti s využíváním krajiny je však pro českou část významné také zemědělství, zejména v polabské nížině.

Vodní toky v české části mezinárodní oblasti povodí Labe se využívají zejména pro odběry vody, výrobu elektrické energie, ale i k rekreačním účelům. Pro lodní dopravu je využívána Labsko – vltavská vodní cesta.

Monitorování povrchových a podzemních vod

V souladu s RSV byly ustaveny a od konce roku 2006 zahájeny programy pro zjišťování a hodnocení stavu vod (programy monitoringu).

Monitorovací síť slouží nejen k monitoringu stavu útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí, ale bude sloužit i ke zjišťování výsledků a tím i vyhodnocení účinnosti zavedených opatření, k ochraně nebo ke zlepšení stavu podzemních a povrchových vod. Výsledky monitoringu poskytují informace o aktuálním stavu a o vývoji jakosti vody za určité období. Pro účely implementace RSV umožňují posoudit, do jaké míry byly dodrženy normy environmentální kvality a dosaženy stanovené environmentální cíle.

Stav povrchových vod se v rámci situačního monitoringu sleduje na 67 měrných profilech ÚPV kategorie řeka a 16 měrných profilech v ÚPV kategorie jezero, tj. celkem na 83 měrných profilech.

Provozní monitoring povrchových vod se provádí na 1839 měrných profilech v ÚPV kategorie řeka, 150 měrných profilech v ÚPV kategorie jezero a na 4 umělých vodních útvarech, tj. celkem na 1 993 měrných profilech.

Ke sledování kvantitativního stavu podzemních vod je využíváno celkem 438 monitorovacích míst.

Chemický stav podzemních vod je v rámci situačního monitoringu sledován celkem na 332 monitorovacích místech a v rámci provozního monitoringu je sledováno celkem 332 monitorovacích míst.

Programy monitoringu vychází z Rámcového programu monitoringu, který vymezuje zásady a metodické postupy provádění a náležitosti programů situačního monitoringu, provozního monitoringu, průzkumného monitoringu a programů monitoringu kvantitativního stavu povrchových a podzemních vod a zahrnuje seznam subjektů provádějících monitoring stavu vod. Programy monitoringu byly vyhlášeny na období do roku 2012, s tím, že je prováděna jejich pravidelná aktualizace.

Významné problémy nakládání s vodami a významné antropogenní vlivy

Za významné antropogenní vlivy u útvarů povrchových a podzemních vod jsou považovány ty vlivy, které způsobily u vodních útvarů nedosažení dobrého stavu. v české části mezinárodní oblasti povodí Labe se jedná zejména o hydromorfologické úpravy a bodové zdroje znečištění.

Mezi významné problémy nakládání s vodami vymezené v souvislosti s implementací RSV v české části mezinárodní oblasti Labe patří:

- hydromorfologické změny v ÚPV,
- zatížení živinami a znečišťujícími látkami,
- odběry a převody vody.

V budoucnu bude při výběru a realizaci opatření také stoupat význam strategie přizpůsobení se na předpokládané klimatické změny.

Stav útvarů povrchových a podzemních vod Povrchové vody

Hodnocení stavu ÚPV se provádělo na základě dat z programů monitoringu a dále z vyhodnocení antropogenních vlivů. Lze formulovat následující závěry:

Ekologický stav

Důvodem nedosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu je většinou složka živiny (N, P), makrozoobentos, makrofyta, popř. fytozobentos, za nimi následují složky ryby, a znečišťující látky, v jednotlivých případech také fytoplankton.

Chemický stav

Nejčastější příčinou pro překračování norem environmentální kvality jsou určité znečišťující látky, jako např. pesticidy a polyaromatické uhlovodíky, těžké kovy a průmyslové chemikálie.

Podzemní vody

Hodnocení stavu útvarů podzemních vod se provádělo na základě dat z programů monitoringu a dále z vyhodnocení antropogenních vlivů. Lze formulovat následující závěry:

Chemický stav

Více než třetina útvarů podzemních vod je zatížena dusičnany. Zde se odrážejí vysoké ztráty hnojiv při obdělávání půdy, zejména v souvislosti s využitím statkových hnojiv. Více než třetina útvarů podzemních vod je zatížena jinými znečišťujícími látkami, např. hydroxidem amonným nebo sírany. Za další zdroje znečištění podzemních vod se považují pesticidy. v několika útvarech podzemních vod byly zjištěny významné vzestupné trendy dusičnanů, pesticidů a dalších znečišťujících látek.

Kvantitativní stav

Kvantitativní bilance podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe je narušena v cca 15 % útvarů. Rozhodující jsou odběry pro účely těžby hnědého uhlí.

Environmentální cíle a strategie k jejich dosažení cílů

RSV stanovuje jako základní cíl, aby bylo do roku 2015 dosaženo dobrého ekologického a chemického stavu povrchových vod v případě útvarů kategorie řeka a jezero a dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu v případě vodních útvarů silně ovlivněných a umělých. U podzemních vod stanovuje RSV dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu útvarů podzemních vod do roku 2015. Těchto cílů by mělo být dosaženo přijetím odpovídajících opatření, která zajistí nezhoršování stavu všech vodních útvarů a budou směřovat k dosažení dobrého stavu vod do 22. 12. 2015.

Termín pro dosažení cílů pro vodní útvary však může být prodloužen, a to nejvýše dvakrát o šest let, tedy do 22. 12. 2027. Prodloužení je možné, pokud cílů nelze rozumně dosáhnout, protože technická opatření je nutné realizovat postupnými kroky, které přesáhnou stanovené časové termíny nebo by zlepšení stavu bylo neúměrně nákladné nebo zlepšení v daném časovém termínu neumožňují přírodní podmínky. v případě, že není možné dosáhnout cílů do roku 2015, mohou být uděleny výjimky. Jejich společným rysem je, že musí splňovat přísné podmínky a že v příslušném plánu povodí musí být uvedeny důvody, které vedly k uplatnění výjimek.

Důležitým základem pro odvození environmentálních cílů pro jednotlivé vodní útvary jsou nadregionální environmentální cíle dohodnuté na mezinárodní úrovni. Tyto cíle byly dohodnuty ve vazbě na hydromorfologické změny povrchových vod, významné látkové zatížení vod, odběry a převody vody.

Za účelem snížení hydromorfologických změn vodních toků byly v české části mezinárodní oblasti povodí Labe, z pohledu možností migrace ryb, definovány tzv. nadregionální prioritní biokoridory a národní prioritní úseky vodních toků. Nadregionální prioritní biokoridory mají jednoznačnou vazbu na mořské prostředí pro migraci od moře proti proudu a zpět a kromě vlastního toku Labe jsou označeny ještě další 3 toky (Vltava, Berounka, Uhrlava) v povodí Labe. Zde byl stanoven operativní cíl obnovit migrační průchodnost toků na všech významných příčných překážkách, což v prvním plánovacím období znamená zrealizovat tato opatření na 23 příčných překážkách. Ostatních opatření na zprůchodnění příčných překážek bylo v rámci prvního plánovacího období navrženo 14.

Vnosy živin do Labe v posledních letech nadále poklesly, a to jak u dusíku, tak i u fosforu. Důvodem tohoto snížení jsou v zásadě opatření v městech a obcích, tj. výstavba čistíren odpadních vod s odstraňováním živin a snižování přebytků dusíku na zemědělských užitkových plochách. Vysoké vnosy fosforu následkem eroze se vyskytují především v oblastech s intenzivním zemědělským hospodařením. Vedle toho se významné vnosy dusíku dostávají do povrchových vod přes podzemní vody a drenáže. Příčinou znečištění vod těžkými kovy, arsenem, pesticidy a organickými látkami jsou především staré zátěže a uvolňování tohoto znečištění z říčních sedimentů.

Nejistoty při realizaci plánu povodí

Nejistoty mohou vzniknout na základě vývoje, který doposud nebylo možno v zásadě předvídat vůbec nebo s dostačující jistotou či přesností. To se může projevit v rozsahu a délce trvání předpovídaného účinku daného opatření. Kromě toho se dají očekávat nejistoty i při nezbytných správních řízeních. Nejistoty mohou vycházet z následujících příkladů ovlivňujících faktorů:

- nejistoty při hodnocení vodních útvarů (chybějící vymezení referenčních vodních útvarů a referenčních podmínek),
- nejistoty při předpovídaném účinku opatření, který se dá očekávat především v oblasti hydromorfologických změn, mj. při znovuosídlení určitými druhy ryb a jinými vodními živočichy,
- nejistoty v souvislosti s dostupností území pro realizaci opatření.

Získané výsledky sledování pro českou část mezinárodní oblasti povodí Labe ukazují, že současný stav vodních útvarů je často horší, než se očekávalo. Vysoké procento nedosažení cílů je způsobeno mj. tím, že požadavky RSV jsou náročnější než dřívější environmentální cíle a že pro řadu složek biologické kvality povrchových vod bylo do doby zavedení RSV k dispozici jen málo výsledků sledování. Při hodnocení stavu povrchových vod je třeba vzít v úvahu, že na jedné straně hodnocení vychází z nejhorší složky biologické kvality a na druhé straně se však na nedosažení cíle u vodního útvaru podílí zpravidla několik antropogenních vlivů, které se do roku 2015 často ani nedají odstranit souběžně.

Vzhledem ke značně vysokému podílu nedosažení cílů je nepravděpodobné, že by veškeré problémy bylo možné začít řešit a vyřešit již v prvním šestiletém plánovacím období RSV. z důvodů technické proveditelnosti nebo přírodním podmínkám budou muset být v prvním plánovacím období pro českou část mezinárodní oblasti povodí Labe uplatněny výjimky (v převážné většině prodloužení lhůt). To

umožní plánovat opatření podle naléhavosti, zohlednit priority a systematicky zlepšovat vodní prostředí v průběhu několika plánovacích období.

Programy opatření

K dosažení stanovených environmentálních cílů slouží programy opatření. Programy opatření se sestávají z jednotlivých opatření, která jsou navržena na základě výsledků hodnocení stavu a schválených významných problémů nakládání s vodami. Tato opatření jsou zaměřena na dosažení dobrého stavu povrchových a podzemních vod v období 2009 – 2015.

Jejich účinek na zlepšení stavu vodních útvarů bude vyhodnocen a bude sloužit jako podklad pro aktualizaci plánu pro jeho druhé plánovací období po roce 2015.

U povrchových vod se na českém území mezinárodní oblasti povodí Labe hlavní pozornost zaměřuje na opatření ke snížení zatížení vodních útvarů z bodových zdrojů znečištění (čištění odpadních vod, odstraňování starých ekologických zátěží, snižování vnosu živin a dalších znečišťujících látek ze zemědělského hospodaření), ale i na nápravu hydromorfologického stavu vybraných vodních toků (revitalizace, zprůchodnění příčných překážek apod.) Dále jsou to opatření ke snížení vnosu znečištění z plošných zdrojů. Programy opatření obsahují u podzemních vod především aktivity ke snížení znečištění z plošných a bodových zdrojů. Pro stanovení opatření měl rozhodující význam odhad očekávaného účinku a výše nákladů.

Budoucí hospodaření s vodními zdroji v české části mezinárodní oblasti povodí Labe bude v zásadě vyžadovat realizaci doplňujících opatření, jelikož základní minimální požadavky jsou do značné míry již naplněny prostřednictvím závazných právních předpisů.

Práce s veřejností, účast veřejnosti

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe vychází z podrobnějších plánů příslušných dílčích povodí připravovaných v České republice od roku 2004 (Plán oblasti povodí Horního a středního Labe, Plán oblasti povodí Horní Vltavy, Plán oblasti povodí Berounky, Plán oblasti povodí Dolní Vltavy, Plán oblasti povodí Ohře a dolního Labe).

Tyto plány (POP) byly v průběhu jejich zpracování po jednotlivých pracovních etapách podrobně projednávány se zainteresovanými úřady, uživateli vody a odbornou i laickou i veřejností a získané připomínky byly po vyhodnocení do návrhů plánů zapracovány.

Konečné návrhy uvedených POP byly vystaveny na dobu 6 měsíců k připomínkám veřejnosti a získané připomínky a náměty pomohly zlepšit úroveň připravovaných návrhů. Pro poskytnutí informací možnostech projednání návrhů POP byly vedle cílených sdělení pro uživatele vody, samosprávu i státní správu využity i sdělovací prostředky, odborné časopisy, konference, posterová sdělení, publikace a elektronická pošta.

V průběhu zveřejnění byly organizovány pracovní semináře, kde byly cíleně vysvětlovány použité postupy a objasňovány získané výsledky a sestavené návrhy, zejména s důrazem na připravené programy opatření.

Lze tedy konstatovat, že proces projednávání plánů povodí v České republice již probíhá dlouhodobě a výsledky tohoto projednávání jsou do konečného znění zapracovány.

Závěry a výhled

Plán národní části mezinárodní oblasti povodí Labe je sestaven ve smyslu RSV a respektuje významné problémy nakládání s vodami, nadregionální cíle a závěry Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe. Opatření zahrnutá do programu opatření věcně vycházejí z prací provedených při přípravě plánů hlavních koordinačních oblastí (POP), které jsou českými právními předpisy vymezeny v české části mezinárodní oblasti povodí Labe.

Pro sledování stavu vodních útvarů a jeho vývoje jsou ustaveny příslušné programy monitoringu, které budou poskytovat také podklady pro hodnocení účinnosti zavedených opatření.

Navržený program opatření respektuje priority České republiky v řešení hlavních významných problémů nakládání s vodami a zahrnuje mj. opatření pro splnění podmínek stanovených v souvislosti s udělením tzv. přechodného období pro plnění požadavků směrnice 91/271/ES, o čištění městských odpadních vod.

Seznam zkratek

AT	Rakousko (zkratka státu zavedená ISO 3166)
At	Chemická značka Atrazinu
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
AOX	Nerozpuštěné látky a halogenové organické sloučeniny
BER	Berounka (zkratka názvu koordinační oblasti)
BSK ₅	Biochemická spotřeba kyslíku
Bz	Bodové zdroje
CIS	Společná strategie implementace pro RSV (Common Implementation Strategy, Improving the comparability and quality of the Water Framework Directive implementation, Progress and work programme for 2007-2009, as agreed by the Water Directors, 30 November / 1 December 2006)
ČČMOP	Česká část mezinárodní oblasti Labe
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CZ	Česká republika (ISO 3166)
DDX	DDT a metabolity
DDT	Dichlordifenyltrichlormethylmethan
DE	Německo/SRN (ISO 3166)
DVL	Dolní Vltava (zkratka názvu koordinační oblasti)
EO	Ekvivalentní obyvatel
EPER	Evropský registr emisí znečišťujících látek do životního prostředí (European Pollutant Emission Register)
EHS	Evropská hospodářská společenství
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EVL	Evropsky významné lokality
FGG Elbe	Společenství německých spolkových zemí v povodí Labe
IBA	Important Bird Areas (významné ptačí území)
IRZ	Integrovaný registr znečištění
HAV	Havola (zkratka názvu koordinační oblasti)
Hg	Chemická značka rtuťi
HMWB	Silně ovlivněné vodní útvary (heavily modified water bodies)
HSL	Horní a střední Labe (zkratka názvu koordinační oblasti)
HVL	Horní Vltava (zkratka názvu koordinační oblasti)
ICG	Mezinárodní koordinační skupina zástupců států sdílející mezinárodní oblasti povodí Labe (International Coordination Group)
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění (Integrated Pollution Prevention and Control)
IRZ	Integrovaný registr znečišťování
ISVS	Informační systém veřejné správy
MKOL/IKSE	Mezinárodní komise pro ochranu Labe (Internationale Kommission zum Schutz der Elbe)
MES	Mulda-Labe-Černý Halštov (zkratka názvu koordinační oblasti)
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N	Chemická značka dusíku
NATURA 2000	Soustava chráněných území evropského významu
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
ODL	Ohře a dolní Labe (zkratka názvu koordinační oblasti)

OPŽP	Operační program Životní prostředí EU
P	Chemická značka fosforu
pH	Záporný dekadický logaritmus aktivity oxoniových kationtů (potential of hydrogen)
PHP ČR	Strategický dokument „Plán hlavních povodí ČR“
PL	Polsko (ISO 3166)
POP	Plán oblasti povodí- technické označení plánu dílčího povodí
PP	Přírodní památka
PKP	Podkrušnohorský přivaděč
RKZZ	Registr komunálních zdrojů znečištění
RPZZ	Registr průmyslových zdrojů znečištění
RSV	Směrnice 2000/60/ES, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky
SAL	Sála (zkratka názvu koordinační oblasti)
SEA	Posouzení vlivu koncepce na životní prostředí
SEKM	Systém evidence kontaminovaných míst
SEŽ	Staré ekologické zátěže
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SRN	Spolková republika Německo
SVP	Směrný vodohospodářský plán
TG	Trubní gravitační převod vody
TP	trubní převod vody čerpáním
ÚPV	Útvary povrchových vod
ÚPdV	Útvary podzemních vod
ÚSOP	Ústřední seznam ochrany přírody
VHS	Vodohospodářské služby
VZ	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů
WISE	Water Information System for Europe
WasserBlick	Portál zpřístupňující data Mezinárodní komise pro ochranu Labe
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
Zn	Chemická značka zinku
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská zpráva

Seznam tabulek

Tab. I-4.1.1-1:	Odborná spolupráce na plánech povodí (úroveň A)
Tab. I-4.1.1-1:	Přehled termínů schvalování plánů povodí (úroveň A)
Tab. I-4.1.2-1:	Odborná spolupráce na plánech povodí (úroveň C)
Tab. I-4.1.2-2:	Přehled termínů schvalování plánů (úroveň C)
Tab. 1-1:	Geograficko-administrativní údaje o českých koordinačních oblastech
Tab. 1-2:	Geograficko-administrativní údaje o českých podílech na německých koordinačních oblastech, podíly Rakouska, Německa a Polska na českých koordinačních oblastech
Tab. 1-3:	Demografické poměry v české části mezinárodní oblasti povodí Labe podle vymezení koordinačních oblastí
Tab. 1.1.1-1:	Porovnání počtu vymezených ÚPV v letech 2004 a 2008
Tab. 1.1.2-1:	Přehled typů vodních útvarů kategorie řeka v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 1.1.2-2:	Přehled typů vodních útvarů kategorie jezero v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 1.1.3-1:	Přehled typů umělých vodních útvarů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 1.1.3-2:	Podíl umělých a silně ovlivněných ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 1.2-1:	Přehled útvarů podzemních vod a jejich přiřazení k geologickým jednotkám v české části mezinárodní oblasti Labe
Tab. 2.1-1:	Významné antropogenní vlivy na stav ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 2.1.2-1:	Přehled využití území (rozdělení v %)
Tab. 2.1.3-1:	Relevantní odběry povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 2.1.3-2:	Relevantní převody povrchové vody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe

Tab. 2.1.4-1:	Významné regulace odtoků vody
Tab. 2.1.4-2:	Přehled příčných překážek podle průchodnosti
Tab. 2.2-1:	Významné vlivy, způsobující nedosažení dobrého stavu útvarů podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4-1:	Přehled četností monitoringu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.1-1:	Přehled monitorovacích míst v české části mezinárodní oblasti povodí Labe (vychází ze Zprávy podle čl. 8 RSV)
Tab. 4.1-2:	Počet monitorovacích míst a četností měření v rámci situačního monitoringu ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.1-3:	Přehled monitorovacích míst provozního monitoringu povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.2.1-1:	Ekologický stav nebo potenciál přírodních, silně ovlivněných a umělých ÚPV v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.2.1-2:	Ekologický stav nebo potenciál ÚPV (rozděleno podle složek biologické kvality a specifických znečišťujících látek) v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.2.2-1:	Chemický stav přírodních, silně ovlivněných a umělých ÚPV
Tab. 4.2.2-2:	Vyhodnocení chemického stavu ÚPV (rozděleno podle dodržení norem environmentální kvality v uvedených skupinách znečišťujících látek) v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.3-1:	Monitorovací síť ke sledování kvantitativního stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.3-2:	Síť situačního monitoringu chemického stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.3-3:	Síť provozního monitoringu chemického stavu podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.4.1-1:	Výsledky hodnocení chemického stavu útvarů podzemních vod - počet útvarů, ve kterých byl vyhodnocen chemický stav jako nevyhovující v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.4.2-1:	Výsledky hodnocení kvantitativního stavu útvarů podzemních vod - počet útvarů, ve kterých byl vyhodnocen kvantitativní stav jako nevyhovující v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.5.2-1:	Stav ÚPV (řeky) využívaných pro odběr vody určené k lidské spotřebě podle článku 7 RSV
Tab. 4.5.2-2:	Vyhodnocení stavu útvarů podzemních vod využívaných pro odběr pitné vody
Tab. 4.5.4-1:	Souhrnné hodnocení stavu rekreačních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 4.5.8-1:	Souhrn rizikových oblastí vymezených pro ochranu stanovišť a druhů v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 5.1-1:	Operativní cíle pro první plánovací období v nadregionálních prioritních vodních tocích - obnovení ekologické průchodnosti
Tab. 5.1-2:	Očekávané snížení imisí živin v české části mezinárodní oblasti povodí Labe v prvním plánovacím období, vztaženo na přepočtené látkové odnosy v referenčním roce 2006
Tab. 5.1-3:	Znečišťující látky nadregionálního významu v české části mezinárodní oblasti povodí Labe a potřeba jejich snížení (v %) v porovnání s referenčním rokem 2006 za účelem úplného dodržení norem environmentální kvality na bilančních profilech
Tab. 5.2.1-1:	Dosažení cílů v útvarech povrchových vod do roku 2015
Tab. 5.2.-2:	Analýza zdůvodnění prodloužení lhůt pro útvary povrchových vod
Tab. 5.2.2-1:	Environmentální cíle pro útvary podzemních vod
Tab. 6.1.1-1:	Veřejné zásobování vodou
Tab. 6.1.2-1:	Odkanalizování a čištění odpadních vod
Tab. 6.3.2-1:	Souhrnné výsledky pro návratnost nákladů za dodávky vody veřejnými vodovody
Tab. 6.3.2-2:	Souhrnné výsledky pro návratnost nákladů v oblasti odvádění a čištění odpadních vod veřejnými kanalizacemi
Tab. 7-1:	Souhrnné náklady na realizaci opatření vyplývajících z požadavků RSV
Tab. 7.1-1:	Opatření dle směrnice 91/271/EHS v české části mezinárodního povodí Labe
Tab. 7.1-2:	Opatření dle směrnice 91/676/EHS v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 7.3.-1:	Souhrn opatření provedených ke splnění požadavků čl. 7 RSV v české části mezinárodního povodí Labe

Tab. 7.4.-1:	Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 7.4.-2:	Souhrn opatření pro omezování odběrů a vzdouvání podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 7.5-1:	Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 7.7.-1:	Opatření provedená v souladu s čl. 16 RSV o prioritních látkách v útvech povrchových vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 7.7.-2:	Opatření provedená v souladu s čl. 16 RSV o prioritních látkách v útvech podzemních vod v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Tab. 10-1:	Kontaktní údaje příslušných orgánů v české části mezinárodní oblasti povodí
Tab. 11-1:	Kontaktní údaje příslušných orgánů k získání informací o podrobnějších programech a plánech v české části mezinárodní oblasti povodí

Seznam obrázků

Obr. 2.1.2-1:	Přehled využití území v české části mezinárodní oblasti povodí Labe
Obr. 4.2-1:	Převod systému hodnocení stavu ÚPV z POP do Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe – ekologický
Obr. 4.2-2:	Převod systému hodnocení stavu ÚPV z POP do Plánu národní části mezinárodní oblasti povodí Labe – chemický
Obr. 5.1-1:	Schéma stanovení strategie pro dosažení environmentálních cílů v povodí
Obr. 5.1-2:	Operativní cíle pro první plánovací období v nadregionálních prioritních vodních tocích - obnovení ekologické průchodnosti

Seznam map

Mapa 1.1:	Přehled
Mapa 1.3:	Kategorie útvarů povrchových vod
Mapa 1.4:	Umístění a hranice útvarů podzemních vod
Mapa 3.1:	Chráněné oblasti I: Oblasti vymezené pro odběr vody pro lidskou spotřebu
Mapa 3.2:	Chráněné oblasti II: Koupací oblasti, oblasti citlivé na živiny
Mapa 3.3:	Chráněné oblasti III: Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů, chráněné ptačí oblasti
Mapa 4.1:	Monitorovací síť povrchových vod
Mapa 4.2:	Ekologický stav a ekologický potenciál útvarů povrchových vod
Mapa 4.3:	Chemický stav útvarů povrchových vod
Mapa 4.4:	Monitorovací síť podzemních vod – kvantitativní stav
Mapa 4.5:	Monitorovací síť podzemních vod – chemický stav
Mapa 4.6:	Chemický stav útvarů podzemních vod a identifikace útvarů podzemních vod s výrazným vzestupným trendem znečišťujících látek
Mapa 4.7:	Kvantitativní stav útvarů podzemních vod
Mapa 5.0:	Koncepce a operativní cíle zprůchodnění do roku 2015
Mapa 5.1:	Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav
Mapa 5.2:	Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav
Mapa 5.3:	Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – kvantitativní stav
Mapa 5.4:	Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – chemický stav

Seznam podkladů

Seznam obsahuje výčet podkladů, které byly použity při zpracování národních plánů povodí. Podklady jsou rozděleny na celkem tři okruhy – právní předpisy Evropského společenství (zkratka U + příslušné číslo dokumentu), dále právní předpisy ČR (zkratka L + příslušné číslo dokumentu) a ostatní podklady (zkratka O + příslušné číslo dokumentu).

Právní předpisy Evropské unie:

Zkratka	Název podkladu
U1	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (RSV)
U2	Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vod pro koupání
U3	Směrnice Rady 96/61/ES, o integrované prevenci a omezování znečištění
U4	Rozhodnutí komise ze dne 17.7. 2000 o vytvoření Evropského registru znečišťujících emisí znečišťujících látek (EPER) podle článku 15 směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a kontrole znečišťování (IPPC)
U5	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/11/ES, o znečišťování některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství
U6	Směrnice Rady 86/280/EHS z 12.6. 1986 o mezních hodnotách a jakostních cílech při vypouštění určitých nebezpečných látek, obsažených v Seznamu i Přílohy směrnice 76/464/EHS
U7	Směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (tzv. Směrnice o stanovištích)
U8	Směrnice Rady 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků (tzv. Směrnice o ptácích).
U9	Směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (tzv. Nitrátová směrnice)
U10	Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod
U11	Směrnice Rady 98/83/ES, o jakosti vody určené k lidské spotřebě
U12	Směrnice Rady 96/82/EHS, o kontrole nebezpečí vzniku závažných havárií zahrnujících nebezpečné látky
U13	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí
U14	Směrnice Rady 86/278/EHS, o ochraně životního prostředí a zvláště půdy při užívání splaškových kalů v zemědělství
U15	Směrnice Rady 91/414/EHS, o prostředcích na ochranu rostlin
U16	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (tzv. Směrnice o povodních)
U17	Směrnice Rady 77/795 EHS, rozhodnutí Rady ze dne 12.12. 1977, kterým se zakládá společný postup výměny informací o jakosti sladkých povrchových vod ve Společenství
U18	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES, o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu
U19	Směrnice Rady 75/440/EHS, o požadované jakosti povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody
U20	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES, o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS
U21	Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 2455/2001/ES, ustavující seznam prioritních látek v oblasti vodní politiky a pozměňující směrnici 2000/60/ES,
U22	Směrnice Rady 80/68/ES, o ochraně podzemních vod před znečištěním způsobeném určitými nebezpečnými látkami
U23	Směrnice Rady 79/869/EHS, o metodách měření, četnosti odběrů a rozborů povrchových vod určených k odběru pitné vody v členských státech

Zkratka	Název podkladu
U24	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/44/ES, o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb
U25	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/105/ES, kterou se mění směrnice Rady 96/82/EHS, o kontrole nebezpečí vzniku závažných havárií zahrnujících nebezpečné látky
U26	Směrnice Rady 1999/31/EHS, o skládkách odpadů
U27	Směrnice Rady 79/923/EHS, o požadované jakosti vod pro měkkýše
U28	Směrnice Rady 78/659/EHS, o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb

Právní předpisy ČR:

Zkratka	Název podkladu
L1	Zákon Parlamentu ČR č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (VZ), ve znění pozdějších předpisů
L2	Zákon Parlamentu ČR č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
L3	Zákon Parlamentu ČR č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
L4	Zákon Parlamentu ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
L5	Zákon Parlamentu ČR č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů
L6	Zákon Parlamentu ČR č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
L7	Zákon Parlamentu ČR č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech)
L8	Zákon Parlamentu ČR č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů
L9	Zákon Parlamentu ČR č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, ochraně mořských rybochovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů
L10	Zákon Parlamentu ČR č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů
L11	Zákon Parlamentu ČR č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
L12	Zákon Parlamentu ČR č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
L13	Zákon Parlamentu ČR č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
L14	Zákon Parlamentu ČR č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění pozdějších předpisů
L15	Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích přípustného znečištění povrchových a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění pozdějších předpisů
L16	Nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění pozdějších předpisů

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Zkratka	Název podkladu
L17	Zákon České národní rady č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
L18	Nařízení vlády č. 368/2003 Sb., o integrovaném registru znečišťování, ve znění pozdějších předpisů
L19	Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění pozdějších předpisů
L20	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod
L21	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
L22	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí, ve znění pozdějších předpisů
L23	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci
L24	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění pozdějších předpisů
L25	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob, ve znění pozdějších předpisů
L26	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování
L27	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 391/2004 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy
L28	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí, ve znění pozdějších předpisů
L29	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích na vodní díla, ve znění pozdějších předpisů
L30	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, ve znění pozdějších předpisů
L31	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů
L32	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů
L33	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů
L34	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin v platném znění
L35	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 464/2000 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity venkovních hracích ploch v platném znění
L36	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 296/2001 Sb., kterou se stanoví způsob vedení hospodářské evidence na rybnících a evidence o hospodářských výsledcích v rybářských revírech, podrobnosti výběrového řízení na výkon rybářského práva v rybářských revírech a odborná způsobilost rybářských hospodářů v platném znění
L37	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území
L38	Nařízení vlády ČSR č. 40/1978 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jeseníky, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava a Žďárské vrchy
L39	Usnesení vlády ČR ze dne 23. 5. 2007 č. 652 k Plánu hlavních povodí České republiky

Zkratka	Název podkladu
L40	Usnesení vlády ČR ze dne č. 1391, o Aktualizaci strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod
L41	Usnesení vlády ze dne 19. 4. 2000 č. 382 - Strategie ochrany před povodněmi v České republice,
L42	Zákon Parlamentu ČR č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
L43	Usnesení vlády ČR ze dne 6.12. 2006 č. 1391, Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.
L44	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů
L45	Nařízení vlády ze dne č. 219/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č.103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech
L46	Vyhláška Ministerstva dopravy č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravě nebezpečných věcí, ve znění pozdějších předpisů
L47	Zákon Parlamentu ČR č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
L48	Nařízení vlády ČSR č. 10/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Brdy, Jablunkovsko, Krušné hory, Novohradské hory, Vsetínské vrchy a Žamberk – Králíky
L49	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 390/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č.292/2002 Sb., o oblastech povodí
L50	Nařízení vlády ČSR č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev, a Kvartér řeky Moravy
L51	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů
L52	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly
L53	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 20/2002 Sb., o způsobu a četnosti měření množství a jakosti vod
L54	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 195/2002 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl
L55	Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 241/2002 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě, ve znění pozdějších předpisů
L56	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění
L57	Zákon Parlamentu ČR č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
L58	Zákon Parlamentu ČR č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů
L59	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 423/2001 Sb., kterou se stanoví způsob a rozsah hodnocení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a další podrobnosti jejich využívání, požadavky na životní prostředí a vybavení přírodních léčebných lázní a náležitosti odborného posudku o využitelnosti přírodních léčivých zdrojů a klimatických podmínek k léčebným účelům, přírodní minerální vody k výrobě přírodních minerálních vod a o stavu životního prostředí přírodních léčebných lázní (vyhláška o zdrojích a lázních)
L60	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 427/2001 Sb., vydání osvědčení o přírodních léčivých zdrojích a zdrojích přírodních minerálních vod a o zrušení osvědčení přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Zkratka	Název podkladu
L61	Zákon Federálního shromáždění Československé socialistické republiky č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů
L62	Vyhláška Českého báňského úřadu č. 99/1992 Sb., o zřizování, provozu, zajištění a likvidaci zařízení pro ukládání odpadů v podzemních prostorech, ve znění pozdějších předpisů
L63	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci
L64	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek
L65	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů
L66	Nařízení vlády ČR č. 681/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Šumava
L67	Nařízení vlády ČR č. 684/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Křivoklátsko
L68	Nařízení vlády ČR č. 688/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Doupovské hory
L69	Nařízení vlády ČR č. 51/2005 Sb., kterým se stanoví druhy a počet ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti
L70	Nařízení vlády ČR č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit
L71	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 221/2004 Sb., kterou se stanoví seznamy nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků, jejichž uvádění na trh je zakázáno nebo jejichž uvádění na trh, do oběhu nebo používání je omezeno, ve znění pozdějších předpisů
L72	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 223/2004 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky hodnocení rizika nebezpečných chemických látek pro životní prostředí
L73	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 426/2004 Sb., o registraci chemických látek, ve znění pozdějších předpisů
L74	Nařízení vlády ČR 254/2006 Sb., o kontrole nebezpečných látek
L75	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 255/2006 Sb., o rozsahu a způsobu zpracování hlášení o závažné havárii a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie
L76	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 256/2006 Sb., o podrobnostech prevence závažných havárií
L77	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, ochraně mořských rybochovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů
L78	Vyhláška Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zdravotnictví č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění pozdějších předpisů
L79	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
L80	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin
L81	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů
L82	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 304/2002 Sb., kterou se stanoví podrobná specifikace zásad a postup hodnocení biocidních přípravků a účinných látek,
L83	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci, ve znění pozdějších předpisů
L84	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, ve znění pozdějších předpisů
L85	Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu

Zkratka	Název podkladu
L86	Zákon Parlamentu ČR č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
L87	Nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření
L88	Nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy
L89	Zákon Parlamentu ČR č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů
L90	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti odnětí nebo omezení a podrobnostech o ochraně pozemků určených k plnění funkce lesa
L91	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 83/1996 Sb., o vypracování oblastních plánů rozvoje lesů a vymezení hospodářských souborů
L92	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování
L93	Zákon Parlamentu ČR č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů
L94	Vyhláška Ministerstva dopravy č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k plavbě na vnitrozemských vodních cestách, ve znění pozdějších předpisů
L95	Zákon Parlamentu ČR č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
L96	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 433/2001 Sb., kterou se stanoví technické požadavky na stavby pro plnění funkce lesa
L97	Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích na stavby pro zemědělství
L98	Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti
L99	Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území
L100	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 168/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 159/2003, kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob

Ostatní odborné dokumenty:

Zkratka	Název podkladu
O1	Projekt Rady vlády pro výzkum a vývoj VaV/650/2/03 Zřízení registru chráněných území včetně mapové dokumentace obsahu registru - souhrnná závěrečná zpráva za období řešení 2003-2006, VUV T.G:M Pavel Rosendorf a Veronika Vlčková (eds.), Praha 2006
O2	Manuál pro plánování v povodí České republiky - Praktická příručka implementace, v.1.02, MZe, MŽP, Praha 2003
O3	Zpráva České republiky (Zpráva 2005) dle článku 3 Směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, VUV TGM, MŽP, Praha, 2005
O4	Metodika hodnocení programů opatření, VRV a.s., Praha 2006
O5	Metodika hodnocení programů opatření - Pilotní projekt Ploučnice, VRV a.s., Praha 2006
O6	Katalog opatření, VRV a.s., Praha 2005
O7	Koncepce vodohospodářské politiky MZe ČR pro období po vstupu do EU (2004-2010), MZE, Praha 2004
O8	Státní politika životního prostředí ČR, MŽP, Praha 2004
O9	Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004-2013)
O10	Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury, MD, Praha 2005
O11	Koncepce oboru vodovodů a kanalizací, SOVAK, Praha 2003
O12	Aktualizace strategie financování implementace Směrnice rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod, Mze, Praha 2006

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Zkratka	Název podkladu
O13	Strategie financování implementace směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, Mze, Praha 2004
O14	Program na snížení znečištění vod nebezpečnými látkami, MŽP, Praha 2004
O15	Program rozvoje venkova, Mze, Praha 2006
O16	Operační program Životní prostředí, MŽP, Praha 2006
O17	Státní program ochrany přírody a krajiny ČR, MŽP
O18	Státní energetická koncepce, MPO, Praha 2004
O19	Koncepce průmyslové politiky, MPO, Praha 2000
O20	Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v r. 2005, Mze, Praha 2006
O21	Sčítání lidí, domů a bytů 2001, ČSÚ, Praha 2005*
O22	Směrný vodohospodářský plán České socialistické republiky i - Povodí Horního a středního Labe, Ministerstvo lesního a vodního hospodářství, Praha 1976*
O23	Twinning projekt Implementace RSV - Pilotní plán povodí Orlice, Jego, S., Ronen, P., Dubová, Z., Praha, 2003
O24	Zpráva České republiky (Zpráva 2007) podle článku 15 odst. 2 směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. 10. 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, Zpráva o ustavení programů monitoringu podle čl. 8 RSV
O25	Metodické postupy státních podniků Povodí pro hodnocení chemického a ekologického stavu a rizikovosti ÚPV, ekologického potenciálu ÚPV, chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod v prvních plánech oblastí povodí, státní podniky Povodí, září 2007
O26	Metodický pokyn odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitoring vod dle § 21 odst. 4 zákona 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (VZ), který byl schválen 13. 12. 2006
O27	Pracovní cíle dobrého stavu vodních útvarů povrchových a podzemních vod, VÚV T.G.M., 2004
O28	Guidance dokument č.7 „Monitoring under the Water Framework Directive“, 2004
O29	Koncepce oboru vodovodů a kanalizací, SOVAK, 2003*
O30	Vodovody, kanalizace ČR 2005, Ministerstvo zemědělství, 2006
O31	Přehled o vývoji cen pro vodné a stočné a rozbor nákladů a zisku na základě kalkulací provozních společností pro rok 2005, Ministerstvo zemědělství, 2006*
O32	Aktualizaci strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod (usnesení vlády České republiky č. 1391/2006 a č. 113/2008)
O33	Strategie financování implementace směrnice Rady 91/676/EHS, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, Ministerstvo zemědělství, 2004
O34	Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami, Ministerstvo životního prostředí, 02/2004
O35	Státní politika životního prostředí České republiky 2004-2010, Ministerstvo životního prostředí, 2004
O36	Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky, Ministerstvo životního prostředí, 05/2005
O37	Operační program Životní prostředí, Ministerstvo životního prostředí, 2006
O38	Program rozvoje venkova, Ministerstvo zemědělství, 2006
O39	Politika územního rozvoje České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006 (schválena usnesením vlády ČR č. 561 ze dne 17. 5. 2006)
O40	Dopravní politika České republiky pro léta 2005 – 2013, Ministerstvo dopravy 07/2005 (schválena usnesením vlády ČR č. 882 ze dne 13. 7. 2005)
O41	Generální plán rozvoje dopravní infrastruktury, Ministerstvo dopravy, 2005
O42	Státní energetická koncepce, Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2004
O43	Koncepce průmyslové politiky, Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2000*

PLÁN NÁRODNÍ ČÁSTI MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

Zkratka	Název podkladu
O44	Projekce obyvatelstva ČR do roku 2050, Český statistický úřad, 2004*
O45	Environmentální výhled OECD, OECD, 2000
O46	Zpráva o zajištění podkladů pro potřeby základního scénáře
O47	Metodická pomůcka odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí informující o vymezení koordinačních oblastí, ve kterých se předpokládá mezinárodní koordinace aktivit pro dosažení cílů Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. Rámcová směrnice), a o postupu zjištění jejich základních charakteristik, číslo jednací 980/OOV/05
O48	Metodický návod pro sjednocené hodnocení jakosti vod využívaných ke koupání ve volné přírodě, Ministerstvo zdravotnictví společně s Ministerstvem životního prostředí
O49	Závěry týkající se výjimek a neúměrných nákladů, podkladový dokument ze Setkání vodních ředitelů /zástupců příslušných orgánů pod předsednictvím Slovinska, Brdo, 2008
O50	Základní scénář vývoje nakládání s vodami, užívání vod a vlivů na vody do roku 2015, MZe 2006
O51	Strategie zapojení veřejnosti a uživatelů vody do procesu plánování
O52	Předběžné přehledy významných problémů nakládání s vodami

